

Diadema

Monachorū.

FLG

Fundación
Lázaro Galdiano

... de fena. i.
... necq; furoso. **C**
... sequitur **C**
... nec arbit' eē pot. ff.
... de arbitrio. l. si. v.
... menūa. i. ff. de ar. d.
... iure successione. ff.
... de testa. m. si. l. f. si
... omittat. nisi aliud
... dūcti. i. ff. de emanē.
... totalit' iure sua. l.
... quo aut' cognoscē
... q' simpli'. **C** ff. q' e' u.
... ali' omittē. e. de in
... ff. c. c. sup. q' omittē
... iūp' m' can' tūlit' i.
... talis m'ito p' d' f.
... e. n'ic uideam. ff.
... de re. m. l. nō e. n.
... mandata. q. q. m.
C ff. q' e' uideo ut i.
... trahit' ut cōfirmat'
... q. m. c. h' d' l' uo. c.
... l. m. di. m. uia. e. d.
... mo. c. c. c. c. c. c. c.
... m. c. c. c. c. c. c. c.
... e' c. c. c. c. c. c. c.
... c. c. c. c. c. c. c. c.
... c. c. c. c. c. c. c. c.

Fundación
Lázaro Galdiano

FLG

Fundación
Lázaro Galdiano

380

47

FLG

Fundación
Lázaro Galdiano

ne modicum opis nri libellū. de **amminu**
multoz dictis orthodoxozū opitulante & colle
gimus patrum: & p̄ eos discurrentes floren
tia pr̄ata bene olentes ueluti ad manū colledi
mus flosculos: atq; de illoz flougero. atq; b̄ne
dictionib; dñi pleno: ea que necessaria monachis eē p̄sperum col
legim; agro: & in hoc paruo studium; congregare libello. Ca ui
delicet. que p̄fectoz monachoz corda demulceant: & ad desi
derium patrie celestis. auidi; sublimi;sq; erigant: infirmozū
quoq; monachoz corda confirmant. & t̄reant: & ad regularem
emendationē p̄ducant. & quia in regula b̄i benedicti sc̄ptū
est. max ut surrexint fr̄s a cena: sedent omnes in unum. &
legat unus collationes uel uitas patrum. aut certe aliquid qd
edificet audientes. idō nos et decollationib; patrum. & de conū
sationib; & institutionib; modicum. & de diuersis doctoribus in
hoc libello congeessimus plurimum. & sic eum in centum capitu
lis consumauim; totū. & quia max ē monachoz: ut regulam
b̄i benedicti ad capitulum legant cotidie matutinu. uolum;
ut iste libellus cotidie legatur uesp̄tinum. & quia in eadem b̄i
benedicti legim; regula. ut quicq; inchoauim; bonum: a dō il
lud p̄fici instantissima deposcam; oratione: p̄pterea in hoc libel
lo de orationis officio. capitulum ponimus primum. Caplicet p̄fatio.

De oratione. <i>Incipit capitula.</i>	De patientia.
De disciplina psallendi.	De humilitate.
De lectione.	De pace.
De dilectione dei et proximi.	De obedientia.
De obseruatione mandatorū dī.	De contemptorib; mundi.
De timore.	De penitencia.
De sapientia que x̄ ē.	De confessione.
De prudentia.	De compunctione.
De simplicitate.	De spe et formidine electoz.

De his qui ad delictū p̄ lacrimas reuertuntur. De uocatione diuine pietatis.
 De uita uel conuisione monachoz. De eo quod sancti filij dei et
 De his qui quietā diligunt uitam. filij lucis uocent̄.
 De electis omnia relinquentib⁹. De s̄ r̄ e.
 De mortificatione monachoz. Ut sine inuisione oret̄.
 De contemplatiua uita. Ut simul simplices sic filij dī.
 De regni celestis desidio. Ut omnia sine murmuratione
 De remissa conuisione monachoz. faciant monachi.
 De abstinentia diuine correptionis. De circumsione uicioz.
 De flagellis dei. De fructu iusticie.
 De infirmitate carnis. Ut ad innocentia reuertamur
 De tribulatione iustoz. in facie.
 De temptationib⁹. De eo quod iusti lapides
 De multimodis peccatis. uiui uocent̄.
 Ut p̄t̄ ruinam q̄s fugē q̄at. De sufferentia temptationū.
 De cogitatione. De cognitione dñi nr̄i ih̄u x̄.
 De sermone. De clarificatione dñi nr̄i in sanctis.
 De taciturnitate. Ut ambulem⁹ digne deo. et im
 De multiloquio. pleam⁹ agnitione uoluntatis e⁹.
 De collatione. De eo quod non omnib⁹ placere
 De dilectione primi et cor debeam⁹ hoib⁹.
 reptione fraterna. Ut nobis altitrum culpe dimitt
 De zelo pastoralis officij. tamus querelam.
 De doctrine discretionē. De eo quod filij dei sumus et he
 De donis diuinis. redes et hereditas ei⁹ illeq; nr̄a.
 De gr̄a dī. Quom̄ homo lucē faciat a⁹.
 De bonis subiectis. De eo quod dñi a monachi an
 Ut thesaurus monachis in nuntiēt̄ uirtutes.
 celo collocetur. De eo quod donatū sit sanctis
 De consilio. pati proximo. **Remet ipm.**
 De sc̄ificatōne cordis et corporis. De eo q̄ p̄ dilectōne nr̄a tradidit

+ De tollerantia

De eo quod ap[osto]l[us] ait sp[iritu]m no[n] —
 lite extinguer[e].
 De nocua curiositate mo[n]achor[um].
 De regula ab ap[osto]lis posita.
 Ut uigilantes sit monachi.
 De pugna uirtutu[m] c[on]tra uicia.
 De odio et correptione frat[er]na.
 Ut m[en]tis lumbos succinctos
 habeat monachus.
 De mortificatione uitio[rum].
 De gra[ti]a lacrimar[um].
 De eo quod sancti monachi
 filij dei uocent[ur].
 Ut hambulemus deo per
 omnia. et impleamur ag
 nitione uoluntatis eius.
 Quod ex uirtutib[us] uirtutes. et
 ex uitijs uicia oriuntur.
 Quod sit & confix[us] sum cruci.
 Ut monachi cor habeant pu
 ru[m]. et conscientiam bonam.
 Ut diuites sint monachi in
 opibus bonis. et thesaurizent
 sibi fundamentu[m] bonum.
 De mansione eterna que a
 deo p[re]parata est sc[is].
 Quom[od]o b[ea]t[us] efficit[ur] homo.
 De exitu anime et separa
 tione a corpe.
 De innocentia.
 Quod sit sc[is]ficare ieiunium.
 Quod sit bene ieiunare.

De eo quod multi ab oriente et
 occidente ueniunt et recumbent
 cum habraham et ysaach in reg
 no celorum.

De eo quod omnis electus atq[ue]
 perfectus monac[us] et homo et ui
 tul[us] et leo. et aq[ui]la figuralit[er] sit.

De eo quod ap[osto]l[us] ait caro concupi
 cit aduersus sp[iritu]m et sp[iritu]s aduersus
 carnem.

Quod sit impetus sp[iritu]s. et quod sit
 impetus carnis.

De eo quod unusquisq[ue] iustus et
 ante faciem suam et coram facie
 suam hambulet.

De eo quod scriptum est omni custo
 dia serua cor tuum.

Quod significat quod dixit d[omi]n[us] ad a
 braham egredere de terra tua. et de
 cognatione tua.

De martiro quod in pace eccl[esi]e fit.

De duobus altarib[us] in homine
 uno scilicet in corpore et alio in
 corde. *Exph[er]e capitula.*

Incipit lib[er] diadema monachor[um] et orone.

e remedio ei[us]
 qui in aoru[m]
 temptament[is]
 existat. ut
 quociens quo
 libet uitio ca
 gitur. tociens a[ut] orationem se sub

dat. quia frequens oratio. uiciorum in pugnatione extinguit. Tam
perseuerant intendere oportet animum nostrum. orando atque pulsando. quod
in portunas deficiorum carnalium suggestiones. que uiris obstre-
punt sensibus fortissima intentione superem. ac tandiu insistere
quousque insistendo uincamus. Hanc negligentes orationes. neque
ab ipso homine. impetere ualent quod uolunt. Quod non quisque orat. semper ad
se spiritum aduocat. At ubi uenit. confestim temptamenta demoni-
orum. quae se membris humanis immergunt. presentiam eius ferre non
sustinentes. effugiunt. Oratio cordis est. non labiorum. Neque enim uer-
ba deprecantis deus intendit. sed orantis cor aspici. Quod si corde ta-
cite oret. et uox sileat. quamuis hominem lateat. deum late non po-
test. qui conscientiae praesens est. Melius autem cum silentio orare
cordis sine sonitu uocis. quam solus uerbis sine incuitu mentis. Vo-
ces apud secretissimas aures dei. non faciunt uerba nostra. sed desi-
deria. Eterna etiam uitam. si ore petimus. nec tamen corde desideramus.
clamantes tacemus. Si uero desideramus ex corde. etiam cum ore
conticemus. tacentes clamamus. Hinc est quod in heremo propheta
uocibus praesepit. et moyses astrepitu uerborum tacet. et tamen siles.
aure diuinae pietatis audit. cui dicitur. Quid clamas ad me.
Intus ergo in desiderio est. clamor secretus. qui ad humanas aures non
peruenit. et tamen auditum conditoris replet. Numquam est sine gemi-
tu orandum. Nam peccatorum recordatio. memorem gignit. Dum
enim oramus. ad memoriam culpam reducimus. et magis reos nos
esse cognoscimus. Ideoque cum deo ad sistimus. gemere. et flere debemus. re-
muniscentes quam graua sint scelera que commisimus. quoniam quae dira in-
ferni supplicia que timeamus. Mens quae se in oratione offert. tale pro oratione
meretur. Nam in proficit oratio. si de uero committit. unde iam uenia
postulatur. Ille enim precis desideratum effectum percipit. qui quod
orando abluere postulat. delinquendo non iterat. Tunc ergo ueraci-
ter oramus. quando aliunde non cogitamus. Nam reuera. tunc in-
petrandam diuinam munera credimus. quoniam simplici affectu assistimus.
cum oramus. Quando autem stamus ad orationem. uigilare et incu-

bere ad preces toto corde debem⁹. ut cogitatio omnis carnalis et
secularis abscedat. & nec quicquam tunc aliud animus quam id solum
cogitet quod precatur. Ideo et sacerdos. fratrum parat mentes. dicendo
sursum corda. ut dum respondeat plebi habemus ad dominum. amoneat.
nichil aliud se. quam dominum cogitare debe. **Q**uid dicitur. non desistat
orare pro se ledentibus. Alioquin iuxta domini sententiam peccat. qui
pro inimicis non orat. Sicut nullum proficuum uulnium medicamentum.
si adhuc in eum ferrum sit. ita nichil proficuum oratio illius. cuius adhuc
dolor in mente. uel odium manet in pectore. Libentius sacrificium
orationis accipit. quod in conspectu misericordis iudicis. pri-
mi dilectione conditur. **Q**uod tunc ueraciter quisque cumulat.
si etiam hoc per aduersarios impendat. Tantus esse debet orantis er-
ga deum affectus. ut non despetat precis effectum. In autem autem oramus. si
spei fiduciam non habemus. Petat ergo ait apostolus unusquisque. in fide
nichil dubitans. **V** dominus. Omnia quecumque petitis in oratione creden-
tes accipietis.

Demit quidam senex aliquando in monte synai. **V** cum erit
inde. occurrit ei frater in uia. **V** ingemiscens. dicebat seni.
Affligimur alba propter siccitatem. quia nobis non pluit. **V** dixit ei senex.
Quare non oratis et rogatis dominum. **V** ille respondit. Et oramus et deprecamur
assidue dominum. et pluit. **V** dixit ei senex. Sredo. quia non oratis atten-
cius. **V** is autem scire. quia ita est. **V**eni stemus pariter ad orationem.
V extendens in celum manus. orauit. et statim pluuia descendit.
Quod cum uidisset frater ille. timuit. et prostratus adorauit senem.
Ham et dominus discipulis ait. habete fidem dei. Amen dico uobis. quia
quicumque huic monti dixerit tollere et mitte in mare. et non
hesitauerit in corde suo sed crediderit. quia quodcumque dixerit fiat.
fiet ei. **Q**uod et factum. precibus beati gregorius neocesariensis legi-
mus. **Q**ui cum uolens edificare ecclesiam in loco apertissimo. uidetque
eum angustiore esse quam res erigebat. uenit nocte ad locum. et genu-
bus flexis orauit ad dominum. ut montem longius uata fidem pete-
ris ageret. **V** mane facto reuersus. inuenit montem tantum spatium

reliquisse structoribus ecclesie: quantum opus habebant. Ham
et sancta scolastica manus et caput in mensa posuit. et ut plueret
oravit. et statim pluuia super illos descendit. Ham prouinde tardi
uistorum exaudiuntur orationes: ut dum differuntur. maioribus
premijs commulentur. Oratio namque priuatis locis oportunius fun
ditur. dum deo tantum teste deprecatur. Neque enim conciliat deum

Multiplex orantis sermo. sed pura sinceraque orationis intentio.
Interrogauerunt quidam abbatem macharium dicentes. Quomodo
debemus orare. et dixit eis tener. Non est opus multum lo
qui. sed extendere manus frequentius. et dicere. Domine sicut uis et
sicut scis miserere mei. Hinc beatus benedictus ait. Non in multa
loquio. sed in puritate. et conpunctione lacrimarum. nos exaudi
ri sciamus. et ideo breuis esse debet. et pura oratio nisi forte
ex affectu inspirationis diuine gratie prehendatur. Inconueni
entiam omnino breuis oratio.

de disciplina psallendi

Oportet enim nisi uotis obedire illi. qui nos per prophetam
ammonet dicens. Psallit sapienter. id est non queramus so
num auris. sed lumen cordis. Et quod lingua cantamus. ope com
pleamur. Cantat sapienter. qui quod psallit intelligit. Nemo enim
sapienter agit. qui quod operatur non intelligit. Quod enim
est in omnibus cibis gustus. quo dignoscitur cuius sapor sit.
hoc est et in uerbis sancte scripture. prudentia et sensus. Si quis ergo
itaque animam suam incendat in singula uerba psalmo die.
sicut gustus intentus est in discretionem saporis ciborum. iste est qui
compleuit psallit sapienter. Bonum est corde semper orare. bonum
etiam et sono uocis. deum spiritalibus hymnis glorificare. Nichil est so
la uoce canere. sine cordis intentione. sed sicut ait apostolus cantantes
in cordibus uestris. hoc est non solum uoce. sed et corde psallentes.
Unde alibi. Psallam spiritu. psallam et mente. Sicut orationibus regimur.
ita et psalmodiarum studiis delectamur. Psallendi enim utilitas. trif
ida corda consolatur. gratiores mentes facit. fastidiosos oblectat.
in heres exuscitat peccantes ad lamenta inuitat. Nam quoniam

^{statim}
 dura sint carnalium corda. ut psalmi dulcedo insonuerit. ad af-
 fectū pietatis. animum eorū inflectit. Dum xanum. nō uocis mo-
 dulatio. s; tantum ūba diuina que ibi dicuntur debeant como-
 uere. nescio tam quo pacto modulatione canentis. maior nascit̄ cō-
 punctio cordis. Multi enī reppunt̄. qui cantus suauitate comoti.
 sua crimina plangunt. atq; ex ea parte magis flectuntur ad lac-
 rīms. ex qua psallentis insonuerit dulcedo suauissima. Oratio in pre-
 senti. tantum p̄ remedio p̄ccōz effundit̄. psalmoz aut̄ decantatio.
 p̄petuā dei laudem demonstrat in gl̄iā sempiternam. sicut scriptum
 est. Beati qui habitant in domo tua dñe. in sc̄ta sc̄toz laudabūt
 te. Cuius opis ministeriū. quicumq; fidelit̄. intentaq; mente exe-
 quitur. quodammodo anglis sociatur. Unde et in alio loco. idem
 psalmograph⁹ ait. In conspectu angloz psallam t̄. Psalmo die hec
 uirtus ostendit̄. ut qui puro corde int̄ hoīes psallit. etiam sur-
 sum cum anglis canē uideat̄. hinc et ap̄ls ait. Loquentes uob̄
 metapsis. psalmis. hymnis. ⁊ canticis sp̄alib⁹. cantantes et psallē-
 tes in cordib⁹ uris. ⁊ canē ḡ et psallere. ⁊ laudare dñm. magis
 animo qm̄ uoce debemus. hoc est quippe quod dicit̄. cantante⁹
 et psalentes in cordib⁹ uris. ⁊ ex enim psalmodie. cum p̄ intentio-
 nē cordis agit̄. p̄ hanc oīpotenti dño ad eoz it̄ parat̄. ut inten-
 te mentē. ut p̄phete mistia. ut conpunctionis gr̄a infundat̄.
 Unde scriptū est. Sacrificiū laudis honorificabit me. ⁊ illic it̄ quo
 ostendam illi salutare dei. ⁊ illud. Cantate dño psalmum dicite
 nomini ei⁹. it̄ facite ei qui ascendit sup̄ occasum. dñs nom̄ est illi.
 Iste enim sup̄ occasum ascendit. quia mortem resurgendo calcauit.
 Cui dum cantam⁹. it̄ facimus. ut ad nr̄m eoz ueniat. ⁊ sui nos
 gr̄a amoris accendat.

De lectione

Rationib⁹ mundanū. lectionib⁹ instruum⁹. Vtrumq; bonum
 si liceat. Si non liceat. meli⁹ est orare. qm̄ legē. Qui uult
 cum deo semp̄ eē. frequent⁹ debet orare. frequent⁹ et legē. Nam
 cum oram⁹. ipsi cum deo loquim⁹. Cum uero legim⁹. dñs nob̄cū loq-
 tur. Omnis p̄fectus. electione p̄cedit. Quae enim nescim⁹. lectio

⁊ et meditatione

ne discam? que aut didicim? meditationib? conseruam? Gemmu
confert donum. lectio sc̄arum sc̄pturarū: siue quia intellectu
mentis erudit. seu quod a mundi uanitatib? abstractum homi
nem. ad amorem d̄i pducit. Gemmu est lectionis studiu^{p̄mu}, quō
modo sc̄pture intelligant? sc̄dm qua utilitate. uel dignita
te dicant?. Nam rationabiliter erit. ut quisq; pri? p̄mptus sit
ad intelligendū que legit. deinde idoneus ad p̄ferendū
que didic. Lex enim d̄i. t̄ premium h̄t. & penam legentib?
eam. Premium in his qui eam bene uiuendo custodiunt. pe
nam ū in his. qui eam male uiuendo contempnunt. Sc̄p
tura sacra. lectoris sui animum ad celestem patriā uocat. atq;
et̄ms desidijs. ad supna amplectenda cor legentis immutat. di
tisq; obscuriorib? exeret fortis: & paruulis humili sermone
blandit. quia nimirū humiles adiuuat sublimes leuat. Sc̄p
ta sacra. aliquō cum legentib? cresc̄. d̄it̄ib? lectorib? quasi recog
noscit. & tam doctis semp noua reperitur. Ad ezechiele p̄pham
dicitur. fili hominis quodcumq; inueneris comede. Quicq;
enim in sacra sc̄ptura inuenitur. edendum ē. quia et̄ eius par
ua. simplice componunt uitā. et̄ ei? magna. subtilem. ediffi
cant intelligentiam. Precepta scripture sacre legendo. reuiu
cimus. qui mortui in culpa iacebamus. Unde et̄ omnipoten
ti d̄no p̄salmistā dicit. In et̄num nō obliuiscar sermones tuos.
quia in ipsis uiuificasti me. Sc̄a sc̄ptura. in tenebris uite p̄
sentis. facta est nobis lumen in t̄p̄is. hinc etenim petrus ait
Cui benefactis intendentes. quasi lucē lucenti in caliginoso
loco. Cum legenti cuilibet sermo sacre sc̄pture tepid? uidet. sen
sus diuini eloqui. ei? mente nō d̄onitat. & in cogitatione sua
nullo intellectu luminis emicat. At uero si bene uiuendi ordi
nes querat. p̄ gressū cordis inuenit. quemadmodum pedē bo
ni opis ponat. Tantum in sacro eloquio p̄fectū inuenis. quātū
ap̄d illum ipse p̄fecis. Plerumq; fit ut scripture sacre uerba. ḡ
mistica quisq; sentiat. si accensus supne contemplationis gr̄a.

+ et usu legendi. sc̄p
tudiū tollit lectori.

semetipsum ad celestia suspendat. Omnia enim atque ineffabilis sac

Teloquii uirtus ostenditur: cum superno amore legentis animi pe
netratur. *De dilectione dei et proximi.*

Caritas. in dilectione dei et proximi constat. Seruat autem in se
dilectionem dei: quia karitate non diuidit proximi. Qui autem a
fraterna societate discernit: a diuine caritatis participatione pri
uatur: nec potest deum diligere: qui nescit in proximi dilectione
errare. Christus deus et homo est. Totum ergo non diligit: qui hominem
odit. Quamuis ergo non nulli fide atque operibus sanctis uideatur esse
participes: tamen quia priuantur a caritate fratris dilectionis:
nullum habent incrementum uirtutis. Nam sic apostolus ait. Si tra
didero corpus meum ita ut ardeam: caritatem autem non habuerim. nichil
mihi prodest. Sine amore caritatis: quamuis quisque recte credat.
ad beatitudinem peruenire non potest: quia tanta est caritatis uirtus. ut
etiam et mirum sine illa nichil esse non credatur. Nullum premium ca
ritati pensatur. Caritas enim: uirtutum omnium obtinet principatum.

Unde et uinculum perfectionis caritas ab apostolo dicitur: eo quod
uniuersae uirtutes eius uinculo religuntur. Prima uirtus obedi
entiae. in caritate est. Quae uidelicet in duobus preceptis distinguitur:
ut deus et proximus diligatur. et recta operatio ex decalogi complectione
perficiatur: ut cum bona agi ceperint. mala iam nulla perpetrentur. Duo
sunt precepta caritatis. dilectio uidelicet dei: et dilectio proximi. Per
quos scripturae sacrae dicta unificuntur: quia dilectionem dei et proximi
capimus ex eloquiis diuinis. Per amorem dei. amor proximi gignitur:
et per amorem proximi. amor dei uocatur. Nam qui amare deum negli
git perfectio diligere proximum nescit. Tunc plenus in dei dilectione perfici
mus. si in eiusdem dilectionis gremio. prius proximi caritate letamur. Quia
ergo amor dei. amorem proximi generat: diciturus per legem dominus. diliges
proximum tuum. priusquam dices. diliges dominum deum tuum: ut uideli
cet in terra pectoris nostri. prius amoris sui radicem figeret: quati
nus per ramos postmodum dilectio fraterna germinaret. amor dei et
proximi: amore coalescit. sic testatur iohannes dicens. Qui non diligit fra
trem

suam quem uidet. dñm quem non uidet quom̄ potest diligē.
¶ ue tamen diuina dilectio per amorem nascit̄. s; in affectū cres-
cendo pmutatur. Sepe om̄ps d̄s. ut qui intū quisq; a caritate
d̄i et pximi longe sit. uel in ei⁹ quantum p̄fecit inotescat. mirō
ordine cuncta dispensās. alios p̄flagella dep̄mit. alios successib⁹
fulcit. ¶ dum quosdam temporalit̄ deserit. in quozdam cordib⁹
quod malum latet ostendit. Nam plerumq; ipsi nos miseros in-
sequuntur. qui felices sine comparatione coluer̄. In offenso pede
u⁹ n̄r̄ in terra agitur. si d̄s et pxim⁹. integra mente d̄stingat̄.
Hec d̄s uere diligit sine pximo. nec pxim⁹ uere diligitur sine
deo. Sp̄s sc̄s. sc̄do legitur discipulis datus. Prius a d̄no in tr̄a de-
gente. postmodum ad dñm celo residente. In tr̄a quippe datur
sp̄s. ut d̄stingat̄ pximus. ē celo uero. ut diligatur d̄s. S; cur
prius in tr̄a. postmodum ē celo. nisi quia patet̄ datur intelligi.
quod iuxta ioh̄is uocē. qui fr̄em suum quē uidet nō diligit. dñm
quē nō uidet. quom̄ potest diligē. amem⁹ et amplectam̄ pximū.
qui iuxta nos est. ut puenire ualeam⁹ ad amorem illi⁹ qui sup
nos ē. Meditet̄ mens in pximo quod exhibeat deo. ut p̄fecte me-
reamur in deo gaude cum pximo. Tunc enim ad illam sup̄ne
frequentie leticiam puenim⁹. de qua nunc sc̄i sp̄s pignus acce-
pim⁹. si ad istum finem scilicet dilectione d̄i et pximi. toto amo-
re tendamus. Omne mandatum de sola dilectione ē. ⁊ omnia
unum p̄ceptum s;. quia quicq; p̄cipit̄. in sola caritate solidat̄.
¶ recepta ḡ dñica. multa sunt. et unum. Multa p̄ diuersitate op̄ s;
unum in radice dilectionis. ¶ ualut̄ dilectio dei et pximi sit te-
nenda. ipse insinuat. qui implerisq; scripture sue sententijs.
et amicos iubet diligere in se. ⁊ inimicos diligere p̄t̄. diligamus ḡ
dilectissimi fr̄s dñm dñm n̄m sicut ille p̄cep̄. ex toto corde. tota ani-
ma. ⁊ tota uirtute n̄ra diligamus. quia ille prior dilexit nos. He-
q; enim poterat dñm fragilitas humana diligē. nisi ille pximū
naturam diligeret n̄ram. Dilex̄ etiā nos priusq̄m eēmus. ⁊ ideo
ut eēmus. creauit. nutriuit. custodiuit. ⁊ ad lauacrum regene-

+

Sic enī ioh̄s q̄ sup̄ ip̄m fontē dilectionis in cena
recubuit. in epl̄a sua ait. fr̄s. diligamus dñm. qm̄ ille
prior dilexit nos. ⁊

rationis pduxit: renouauit. gubnauit. ⁊ ad intelligibilem eta-
te pduxit. H omnia in salutem: ⁊ p uniuersam dilectionem pfectam. Aperiatur
ergo oculus cordis nostri dilectissimi fratris: ⁊ in tantum nos a ihu xpo dno no-
stro cognoscamus esse dilectos: ut p nobis eius fufum sanguinem no-
dubitemus. Suspendamus corda nostra ad dilectionem creatoris nostri. ⁊
non ad modicum. aut ex aliquo. sed toto corde. tota anima. tota uir-
tute diligamus eum: ita. ut nulli rei dilectionem ipponamus dilectioni
dmi nostri ihu x. Ipse enim ait. Qui diligit patrem. aut matrem plus
quam me: non est me dignus. ⁊ qui diligit filium aut filiam plusquam
me: non est me dignus. Vere enim si deum ex toto corde diligimus.
dilectioni eius. nec parentum. nec amicorum. nec filiorum dilectionem prefe-
re debemus. Sed si diligimus deum. necesse est. ut sic nos metipsos dili-
gamus et proximum. quia in his duobus preceptis. tota lex pendet
et propheta. Ergo legem et prophetas non implet. qui deum proximumque non dili-
git. Scriptum est enim. Hoc mandatum habemus a deo: ut qui diligit
deum diligit et fratrem suum. ⁊ in hoc cognoscent omnes. quia mei disci-
puli estis: si dilectionem habueritis ad inuicem. ⁊ illud. karissimi. dili-
gamus nos inuicem. quoniam caritas ex deo est: ⁊ omnis qui diligit
fratrem suum. ex deo natus est. ⁊ cognoscit deum. Si diligamus inuicem:
deus in nobis manet. ⁊ caritas eius in nobis perfecta est. Beata est ergo uirtus
dilectionis et karitatis. que omnes amplectitur. omnes diligit. omnes
fouet. Vere beata. que nutrit uirtutes. ⁊ delet peccata. Opprimit iram.
excludit odia. expellit auaritiam. comprimit rixam. ⁊ fugat omnia
uicia pariter. Omnia tolerat. omnia credit. omnia sperat. In te obprobria
secura est. in te iras placida. in te odia benefica. in ueritate firma.
A prauis impugnatibus non diripitur. a latronibus non furatur. ab in-
cendio non crematur. ab hereticis non diuiditur. In diuidua stat. in expugnabili manet. in ex-
plicabili durat. in concussa perseverat. in corrupta letatur. Ligamentum
est omnium uirtutum. gluten est animarum. concordia mentium. ⁊ societas
electorum. Ne aduersitatibus frangatur. fortiter mentem roborat: ne ab-
iura superet. rationabiliter reprimat. Vere hec est uideo nobilissima.
et excellentissima uirtus est. Teneamus ergo eam fratres uirtute qua possumus: ut

nobiscū sit. nobiscum maneat. nobiscū surgat. nobiscum pergat. nobiscum letet et conuiuetur. Decet enim in fr̄m congregatione. tam regiā iugit̄ in eē uirtutē. *De obseruantia mandatorū dei* —

Post executionē dilectionis. uideamus quid nob̄ obseruandū ip̄e auctor p̄cipiat dilectionis. dicit enī. Si diligitis me mandata mandata mea seruate. et ego rogabo patre. et alium paraditum dabit uob̄. ut maneat uob̄cum in et̄num. Attendam⁹ q̄ fr̄s quantū nos diligit dñs nr̄ ihs̄ x̄. qui cum p̄missione a nob̄ suam erigit dilectionē. et sp̄m sc̄m^{dic} nob̄cū eē in et̄num mansurū. si post dilectionē suam. mandata eius seruaui⁹. Ab ip̄o enim nob̄is omnia bona languunt. et uelle bonū et opari. ab illo pri⁹ donatur nob̄. Diligim⁹ enim ab illo. ut diligam⁹ illum. Amamur ab eo. ut amemus eum. Cognoscim⁹. ut cognoscamus. Adiuuamur. ut opemur. et opando uirtutib⁹ ditem⁹. Ergo si nos dilectio dei primūq; demulcet. consequens ē. ut faciamus quod ille p̄cep̄. quia in tantum diligim⁹. in quantū facim⁹. Neq; enī potest sincerē dñm dilige. qui mandata ei⁹ fidelit̄ nō implet. Ip̄e enim ait. Siquis diligit me. sermonē m̄m seruabit. et pat̄ meus diligit eum. et ad eum ueniet. et mansionē apud eum faciemus. **¶** Qui non diligit me. sermones meos nō seruat. Iohannes q̄ ap̄t̄s. dilectione repletus. in ep̄la sua ait. In hoc scimus. qm̄ cognouim⁹ eum. si mandata ei⁹ obseruam⁹. **¶** Qui dicit se nosse dñm. et mandata ei⁹ nō custodit. mendax est. et ueritas in eo nō ē. **¶** Qui seruat uerbum eius. uere in hoc p̄fecta est caritas dei. De se q̄ iob̄ ait. **¶** Vestigia dei secutus ē pes m̄s. **¶** Uiam ei⁹ custodiu. et non declinaui ex ea. **¶** A mandatis labiorū eius non recessi. et in sinu meo abscondi uerba oris eius. Ip̄e q̄ dñs de dilectione sua. atq; mandatorū suorū obseruantia ppl̄m israeliticū ammonens dicit. **¶** Nunc isrl̄ uide p̄cepta et iudicia que ego doceo te hodie. ut faciens ea. uiuas in eis. **¶** Obserua. et caue nequando obliuiscaris dñm d̄i tui. et negligas mandata ei⁹ atq; iudicia. et ceremonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie. **¶** Si autē fecis omnia mandata ei⁹. faci-

et te dñs excelliorē cunctis gentib⁹ que uersant⁹ in t̄ra. Benedic-
tus eris in ciuitate. ⁊ benedictus in agro. bñs fructus terre tue.
et benedictus fructus uentris tui. Mittet dñs sup cellaria tua:
et sup omnia omnia opa manūū tuarum. benedictionē. ⁊ nē
israhel quid dñs d̄s tuus petit a te: nisi ut times dñm dñm
tuum. ⁊ ambules in uis ei⁹. ⁊ diligas eum ac seruias ei in toto
corde tuo corde tuo et in tota anima tua. custodiāq; mandata
eius et cernomias. quas ego p̄cipio tibi hodie ut bene sit tibi:
hinc et in ioh̄s ait. In hoc cognoscioy⁹ qm̄ diligim⁹ natos d̄i. cū
dñm diligimus. ⁊ mandata ei⁹ facim⁹. hec est enī krās dei. ut
mandata eius custodiamus. ⁊ mandata eius n̄ s̄ graua. hoc
et ipse dñs ait. Siq; diligit me. sermonē m̄m seruabit. Pro-
batio ergo dilectionis. exhibitio est opis. N̄ ere enim diligim⁹.
si ad mandata ei⁹ a nr̄is nos uoluntatib⁹ coartam⁹. Nam qui
adhuc pullicita desideria defuit. p̄fecto dñm nō amat. quia
ei in sua uoluntate contradic̄. *De amore.*

Scriptum ē enim. Iunctū sapientie. timor dñm. Timor dñm
et gl̄ia. ⁊ gloriatio. ⁊ letitia. ⁊ corona exultationis. Timor
dñi delectabit cor. ⁊ dabit letitiam. ⁊ gaudiū in longitudine
dierum. Time dñm. ⁊ recede a malo: quia timentia dñm bene-
erit: ⁊ in diebus consumationis illi⁹ benedicetur. Plenitudo sa-
pientie. time dñm. Genatio sapientie. timor dñm. diuitie. ⁊ glo-
ria. ⁊ uita. Timor dñm expellit peccatum: ⁊ repp̄mt uicium. cau-
tum facit hominē. atq; sollicitum. Nam q̄ sine timore est. non
potit iustificari: quia ū timor nō ē. ibi dissolutio uite ē. S̄
timor nō est. ibi scelerum habundantia ē. Qz timent dñm. cū
todiēt mandata ei⁹: ⁊ patientiam habebunt usq; ad inspec-
cionē eius. Timor dñm. nō despicē hominē paup̄em: ⁊ nō mag-
nificat iurū peccōrem diuitem. Dauid enim diē. Seruite dño
in timore. ⁊ exultate ei cū tremore: et timeate dñm omnes sc̄i
ei⁹ qm̄ nich̄ deest timentib⁹ eum: ⁊ b̄i omnes qui timent dñm.
qui ambulant in uis eius. Moyses quoq; ait. Post dñm dñm

Qui timent dñm. non erunt incredibiles ūbo illius: et qui diligunt il-
lum. conseruabunt uiam ei⁹. Qui timēt dñm. parabunt corda sua: et in
conspectu illi⁹ sanctificabunt animas suas.

ur̄m ambulare. ⁊ ip̄m timere. ⁊ p̄cepta eius custo dite. ⁊ ac-
quiescite illi. Apts quoq; dic̄. Cum timore et tremore. ur̄am ip̄soꝝ
salutem opamini. It̄um salomon ait. Corona sapientie. timor do-
mini replens afferens pacem. ⁊ salutis fructum. utraq; aut̄
sunt dona dei. Metuentes d̄nm. sustinete miseric̄d̄iā ei⁹. ⁊ nō deflex-
tatis ab illo. ne cadatis. Q. ui timentis d̄nm. credite illi. ⁊ illu-
minabunt̄ corda ur̄a. Beatus cui donatum ē habere timorē d̄i.
Timor d̄ni. sic paradisus benedictionis. ⁊ sup omnem gl̄iam ope-
ruerunt illum. In timoris etenim laude. adhuc salomon ait.
Timor d̄ni. appon̄ it̄ dies. Timeamus ḡ fr̄s illo timore d̄ni. qui
sc̄s p̄manet in se. in se. Illo casto timore. qui nob̄ ad dies t̄p̄s
hui⁹ addiciat dies et̄nos. dies p̄petuos. dies perhennes et immor-
tales. immo diem unū sine uespa. ⁊ infinitum diē. felici ga-
udio plenū. indeficiente luce refercum. anglico comitatu suf-
fulat̄. Diem in q̄inquem nox nō inc̄polat. tenebre non obs-
curant. nubila nō obfuscant. importabilem n̄ effiē calor esta-
tis. pigrum non reddit frigus hyemis. Dies qui nob̄ met un⁹
erit cum sc̄s. communis cum anglis. et̄nus cum utrisq;. Q.
nobis cum felici gaudio consorcium tribuet angloꝝ. ⁊ socios
faciet nos patriarcharū. in numero computet p̄pharū. in exul-
tatione socios faciat aptoꝝ. ⁊ quia apt̄s dic̄. timor non ē in
caritate. s; p̄fecta caritas foras mittit timorem. ⁊ quia timor
penam habet. ⁊ qui timet nō est p̄fectus in caritate. necesse ē.
duos discrete et diligēt̄ intelligē timores. Duo ḡ sunt timo-
res. Unus. quo timent homines d̄m. ne mutantur in gehennā.
Ip̄se est timor ille qui introduc̄ caritatē. s; sic uenit ut exeat. Si
enim adhuc p̄t̄ penas times d̄m. nondum amas quem sic timē.
Non bona desideras. s; mala caues. S; ex eo quod mala caues corrigi
te. ⁊ incipis bona desiderare. Cum bona desiderare cepis. erit in te ti-
mor sc̄s. ille scilicet ne ip̄a bona amittas. Non. ne mutaris in ge-
hennā. s; ne te deserat presentia d̄ni quem amplecteris. quo et̄
ne fr̄i desideras. ⁊

me ^{sp̄s} sapientie. ⁊ ꝑꝑosui ꝑ luce habe illam. Sup salutem et om
nem pulcētudine dilexi illam. qm̄ mer anguibile est lumen illi.
⁊ enerunt at̄ michi oīa bona parit̄ cū illa. ⁊ innumabilis honestas
ꝑ man̄ illi. ⁊ letatus sum in omnib⁹ qm̄ antecedebat me
sapientia. Infinitus enī thesaurus ē hominib⁹. quo q̄ usi sunt.
participes facti s̄ amicitie dei. Est enim in illa sp̄s. intellect⁹ sc̄s.
unicus. multiplex. subtilis. mobilis. disertus. iniquomquinatus.
certus. suavis. amans bonū. acutus humanus. stabilis. securus.
Omnē habens uirtutē. omnia ꝑꝑiciens. ⁊ que capiat omnes sp̄s intel
ligibiles. Omnib⁹ enim mobilib⁹. mobilior est sapientia. Vapor
est enim uirtus dei. ⁊ emanatio claritatis omnipotentis sincera.
Candor ē enī lucis etne. ⁊ speculū sine macula dī maiestatis. ⁊
hymago bonitatis illius. Est enim hec speciosior sole. ⁊ sup om
nem stellarū dispositionē. Luci compata inuenit̄ ꝑꝑ. Luci enī
succedit nox. sapientia autē uincit malitiā. Attingit autē a fine
usq; ad finē fortit̄. ⁊ disponit omnia suauit̄. Sobrietatē enī
sapientia docet. ⁊ iusticiam. ⁊ uirtutem. quib⁹ uali⁹ nich est in
uita hominib⁹. Thesaurus enim magnus. est sapientia. qm̄ qui
inuenit inueniet uitam. ⁊ q̄ possedit illam immortalitatis habe
bit coronam. Ipsa est enim que stabiles facit in fide. certos in uer
bo. dulces in eloquio. hylares in dato. in micia humano. in res
pondendo suaves. in discernendo sagaces. in ꝑꝑitate mutes.
in adūitate securos. accutos in sensu. ꝑꝑucidos in facto. candidos
in uultu. ⁊ fortes in conflictu. Unde ergo sapientia ueniat. ⁊ q̄s
ē locus intelligentie. abscondita ē ab oculis omnium uiuentū.
D̄s intelligit uiam eius. ⁊ ipse nouit locum illius. Ipse enim d̄
hominū. Ecce timor dñi. ipse est sapientia. ⁊ recedē a malo. intel
ligentia. Diligam⁹ ergo eam fr̄s. ut diligam⁹ ab ea. Ipsa enim sa
pientia que x̄ ē. diē. Ego sapientia habito in consilio. ⁊ erudit⁹
inter sū cogitationib⁹. Neum est consiliū et equitas. mea est pru
dentia. mea est et fortitudo. Ego diligentes me diligo. ⁊ qui ma
ne uigilauit ad me. inuenient me. Hecum sunt diuitie et

10
gloria. Melior est fructus meus auro. ⁊ lapide precioso. In uis
iusticie ambulabo. ut dicem diligentes me. ⁊ thesauros eorum re
pleam. Diligit enim dñs illum qui diligit sapientiam. Sapi
entia enim filiis suis uitam pparat. diligentibus se iusticia mi
nistrat. amantibus se prudentiam donat. In temptatione cum
illo ambulat. ⁊ ut directum illi pparans absconsa sua denuadat.
et supillum scientiam et intellectum prudentie thesaurizat.
Ergo qui tenuerit illam. uitam hereditabit etiam. *De pru*

Prudencia namq; ornamentum est omnium uirtutum. gloria *dentia.*
uerbi. decusq; sermonis sicut scriptum est. Ornamentum au
reum prudenti doctrina. ⁊ quasi brachiale in brachio dextro.
Prudencia custos est oris. gubernatio actionis. temperantia cordis.
moderatio lingue. omniumq; statum uerborum. ⁊ ponderatio rerum.
Sic enim scriptum est. Verba prudentium. statera ponderabunt. hinc
paulus ait. Sermo uester. semp in gratia sale sit conditus. ut sciatis
quomodo oporteat uos unicuique rpsere. Diligamus g et nos fra
tres hanc clarissimam uirtute. que nob gubernationem animi deponat.
et discretionem mentis confirmet. Sic enim scriptum est. Qui sapiens
est multa gubernatur prudentia. Diligamus prudentiam que gressus
nri dirigat. ⁊ actus cogitationis disponat. Scriptum est enim. Vir
prudens. dirigit gressus suos. Diligamus prudentiam. que nob
domum spiritalem edificet. ⁊ edificatam sublimiter roboret. Scriptum
est enim. Sapientia edificabit domum. ⁊ prudentia roborabit. Di
ligamus prudentiam. que nob ornamenta morum. ⁊ copiam ministrat uir
tutum. que ori nro legit ueritatis insinuet. ⁊ sermonem sapientie ⁊
intellectus multipliciter adornet. sermonibus nris aureum orna
mentum imponat et labijs nris munus argenteum conferat. mori
bus nris iugem custodiam. congruam ministrat et gloriam. *De*

Magna est quidem prudentie uirtus. sed necesse est simplicitate
ut simplicitatis uirtute temperetur. Sic enim dñs ait in
euglio. Estote prudentes sicut serpentes. ⁊ simplices sicut columbe.
Et de iob simplici uo. dñs ad diabolum ait. Numquid considasti

seruum meum iob. quod non sit similis ei super terram. simplex. et rec-
tus. ac timens dominum. et recedens a malo. Diligamus ergo fratres hanc magnam
uirtutem. que de altissimi thesauro procedit. que quoniam omnibus christia-
nis. maxime autem monachis necessaria est. qui uite propositum simpli-
citate ornare debent officio. Scriptum est enim. Sentite de domino in bo-
nitate. et in simplicitate cordis querite illum. quoniam inuenietur ab his qui
non temptant illum. Diligamus ergo simplicitatem cordis. ut ab illa
actus nostri dirigantur in uiam salutis. Scriptum est enim. Simplicitas
iustorum diriget eos. Obediamus uerbis pauli predicatoris egregii. qui
nos admonet dicens. Volo uos sapientes esse in bono. simplices in
malo. Debet enim electorum corda. prudentia in bonum uigilanter acu-
ere. et simplicitas ab acumine prudentie temperare ne aut prudentie
modum rectitudinis excedat. aut simplicitas ignorantie falla-
cia torpescat. De iacob enim legitur quod esset uir simplex. et in domo
habitans. quia nimirum omnes qui uicinis extrinsecus spargi refu-
gunt. simplices in cogitatione persistunt. ne dum ad multa fors in-
hiant. a semetipsis alienatis cogitationibus recedant. Curramus ergo per
simplicitatis itinera ut ad plenitudinis pacem citius peruenire mereamur
patriam. ubi immortalitatis stolam et simplicitatis recipe mereamur

De hac enim uirtute patientie *De patientia.* ——— premia.
sic dominus ait. In patientia uestra possidebitis animas uestras. Et paulus
discipulis eius dicit. Induite uos sicut electi dei uiscera misericordie. humili-
tatem. patientiam. subportantes inuicem. et cetera. Salomon quoque
ait. Doctrina uiri per patientiam noscitur. et gloria eius iniqua propter
gratum. Iacobus apostolus predicans ait. Patientiam autem opus perfectum
habet. ut sitis perfecti et integri in nullo deficientes. Et paulus iterum
dicit. Corripite inquietos. consolamini pusillanimes. suscipite in-
firmos. patientes estote ad omnes. Curramus ergo dilectissimi per hanc
patientiam uiam. et diligamus eam. quia non habet offendiculum.
sed plenum et eternum per se currentibus in futuro. retribuet gaudium.
Magna est enim fructus uirtus patientie. que ledentes se non ledit. que
iniuriantis sibi iniurias remittit non nocet sed parit. non reddit

cui nocē potest. Radix omnium et custos uirtutum. patientia ē.
¶ patientiam uero possidemus amas nostras. Custodem igitur conditionis. pa-
cientiam dominus esse monstrauit. quia in ipsa possidē nos met ipsos docu-
it. Patientia uera est aliena mala equanimiter prosequi. et contra eum
qui mala irrogat. nullo dolore morderi. Patientie ergo uirtus est.
que nos deo committat. et a malis omnibus custodit. et seruat. Ipsa
est que iram temperat. linguam refrenat. et mentem gubernat. Ipsa est que
pacem custodit. disciplinam moderate peragat. libidinis impetum fra-
git. uolentiam comprimit. et incendium simularum extinguit. Coher-
cet potentiam diuitem. refouet inopiam pauperum. et facit humiles in prosperis.
fortis in aduersis. contra iniurias et contumelias mites. temptatio-
nes expugnat. persecutiones tolerat. Ipsa est que fidei nostre fundamē-
ta munit. incrementa spei nostre sublimiter peruenit. et actus uite nostre
dirigit. Ipsa nos ut tenere possimus uiam a patiente gubernat. et ut
filij dei perseueremus immobiliter confirmat. Hanc enim uirtutem fratres
dilectissimi cum gaudio diligite. et totis uiribus amplecti debemus.

¶ Cito enim fructum patientie eiusque premium percipiemus. si cum il-
la usque in finem perseueremus. Sic enim et iacobus apostolus ait. Ecce uider
ante ianuam assistit. qui et uobis premia patientie. et aduersariis uiris
penam quam mentur restituet. Ante ianua dicit. quod primum uobis est. et par-
tus dominus ihesus christus et ad dimittenda nobis rogantibus delicta. et reddenda
patientie premia.

Dicebant de abbate ysidoro qui erat presbiter in sichi. quia si quis
habuisset fratrem infirmum. aut pusillanimum. aut iniuriosum.
et uolebant eum expellere foras. ille dicebat adducite eum ad me.
et apprehendens eum cum patientia sua curabat amicum fratris illius.
¶ Uenerunt aliquando latrones in monasterium cuiusdam senis. et dixe-
runt ad eum. Omnia quecumque in cella tua sunt. tollere uenimus.
¶ Ille dixit. Quantum uobis uideatur filij tollite. Tulerunt ergo quecumque
inueniret in cella. Obliti sunt autem ^{ibi} sarculum quod erat absconditum in cel-
la. Senex uero tollens eum. secutus est post eos clamans et dicens.
¶ Filij tollite quod obliti estis in cella. Illi uero admirantes patientiam.

Feius. reuocauerunt et restituerunt omnia in cella eius. et penitentiam
 egerunt omnes adinuicem dicentes. hic homo uir dei est.
Hec uirtus humilitatis quamuis omnium *De humilitate*
 maxime debeat esse. maxime autem in cordibus habitare et requi-
 escere debet monachorum. Unde et isidorus ait. Summa monachi
 uirtus humilitas. summum uicium eius superbia est. Tunc autem se
 quisque monachum iudicet. quando se minimum existimauerit.
 etiam cum maiora uirtutum opera gesserit. Qui mundum de-
 seruit. et tamen uirtutes preceptorum sine cordis humilitate se-
 cur. isti quasi de excelsis grauius corruunt. quia detur per uita-
 tum elationem deieciuntur. quam per uicia plabi potuerunt. Semp con-
 scientia serui dei humilis esse debet et tristes. scilicet ut per humili-
 tatem non superbiat. et per uicium merore cor ad lasciuiam non dissol-
 uat. De hac summa uirtute dominus ait. Omnis qui se exaltat humili-
 abitur. et qui se humiliat exaltabitur. Hinc iacobus ait. Et tunc autem frater
 humilis in exaltatione sua. quia omnis frater qui aduersa per domino humiliter suf-
 fert sublimetur ab illo regni premia percipiet. Hinc et beatus petrus ait.
Omnes autem inuicem humilitatem insinuare. quia deus superbis resis-
 tit. humilibus autem dat gratiam. Omnes enim dicit. scilicet seniores.
 et adulescentes. quibus inuicem iubet humilitatis insinuare
 uirtutem. et hi uidelicet regendo. et illi humiliter obsequendo. Omnis
 ergo humilitatem alterutrum uel exemplo uel etiam uerbo docet.
 insinuat. quia nimirum omnibus superbie uicium quod angelos de-
 iecit notat esse cauendum. Unde sic gratia quam humilibus promittit
 donandam. sequens exponit dicit. humiliamini sub potenti ma-
 nu domini ut uos exaltet in tempore tribulationis. Hanc ergo gratiam humili-
 bus tribuit. ut quo magis humiliati fuerint tempore retributionis
 ab ipso. Hinc psalmista ait. Iuxta es dominus his qui tribulato sunt cor-
 de. et humiles spiritu saluabit. Omnis autem humilitas non tam in ser-
 mone quam in mente est. ut humiles nos conscientia nouit. et nunquam
 nos scire uel intelligere. uel esse aliquid existimet. Mirabiliter enim
 culmen humilitatis rex et propheta dei retinebat cum diceret. Domine non

certamini propter ipsum. et
 gloriosi exaltent tempore

est exaltatum cor meum neque elati sunt oculi mei. Ipse itum ait.
Sacrificium deo spiritus contribulatus. *V. itum.* Vide humilitatem
meam et laborem meum. et dimitte omnia delicta mea. Si ergo humi-
liatum est cor. sacrificium est deo. sacrificium obtulit quando dixit. Do-
mine non est exaltatum cor meum et cetera. Quod si aliquis he-
mita cellule sue uacans talia dicet magna. tamen patientie lau-
de fulgent. Sed quia hoc purpuratus rex dicebat erasmus humili-
tatis eius exemplum. per uniuersum mundum diffusa laudat
ecclesia. Quae ideo maxime inter uirtutes erimas humilitas hono-
rata confugit. quoniam eam dignatio maiestatis assumpsit.

Dicebat abbas antonius. Vidi omnes laqueos inimici ten-
tos in terram: et ingemiscens dixi. Quis pietas transtiet istos?
et audiui uocem dicentem. humilitas. Dicebat abbas serapion
quia multos labores corporales plusquam filius matris zacariis fecit.
et non uenit ad mensuram humilitatis. et taciturnitatis eius.
Abbas moyses dixit fratri zacarie. Dic michi quid faciam. Ad ille tol-
lens cucullam de capite suo. misit eam sub pedibus suis. et con-
culcans illam dixit. Nisi ita conculcatus fuerit homo. non po-
test monachus esse. Interrogatus senex. cur inquietaretur a demoni-
bus. respondit. Quia arma mea abiectam? que sunt contume-
lie. humilitas. paupertas. et patientia. Interrogatus senex que esset
perfectio hominis re. Perfectio hominis est humilitas. Quanto
enim quis ad humilitatem profecit. et inclinatus fuerit: tantum
deuabitur ad perfectum. quia humilitas magnum opus et diui-
num est. *Fundacione*
Lauro Gardiano
Via autem humilitatis hec est: ut labores corporales
assumere debeat homo: et habeat seipsum peccatorem. et ponat se
subiectum in omnibus: et non attendat ad aliena peccata. sed
sua semper aspiciat. et deprecetur pro illis sine inuisione dei.
Nemo enim se apud deum magis exaltat. *de p a c e*
quam qui apud semet ipsum propter deum humiliat. Ad hoc enim
a domino humilis exaltatur. ut filius dei. et heres uocetur christi. Tantum
est ut pacem sequatur. quia pacem querere debet. et sequi

filius pacis. Talit' enim nos admonet ap'ls cum dic. Pacem
sequimini cum omnib' et sc̄moniam. sine qua. nemo uidebit
deum. Ipse quoq; dñs in euanglio ait. Beati pacifici. qm̄ filij dei
uocabuntur. Nam et int' diuina sua mandata. ⁊ magistra salu-
taria. passioni iam prarim'. hoc nob' preceptū atq; mandatū
comendauit saluator custodiendū. ~~saluator custodiendū.~~ dit
enim. Pacem meam do uob'. pacē meā comendo uob'. hanc nob'
heditatē ascendens dñs in celum reliquit. ⁊ sequi eam p' suum
fidelissimū regē dauid atq; ppham mandauit. dit enim. De-
clina a malo et fac bonū. inquire pacem et psequere eam. Si
enim hanc sincero corde sequi uoluerim'. xpi hedes erimus.
Si aut' xpi hedes cupim' eē. in x̄ pace debemus uersari. Si filij
dī sum'. pacifici eē debem'. Pacificos enim eē oportet dei fi-
lios et humiles. mente mites. corde simplices. sc̄mone puro.
animo innocentes. affectu concordēs. fidelit' sibi met' unani-
mit' cohentes. *De obedientia*

De obedientia sic b's ap'ls dic. Propt' quod succincti lum-
bos mentis ur̄e. sobriū pfecte spate in eam que offert
uob' gr̄am. in reuelatione ihu x̄. quasi filij obedientie. Rec-
te filios obedientie uult illos existere. quos in p̄fatione. in
obedientiam et asp̄sionē sanguis xpi dixerat electos. Debet
ergo obedientia et in aduersis ex suo aliquid habere. et rursum
in p̄s̄is ex suo aliquid omnimodo nō habere. quatinus et in
aduersis tanto sit uior. quanto et a presenti ipsa qm̄ diu-
nitatis p̄cipit gl̄ia funditus ex mente sepat'. Ab omnipoten-
te dño. obedientia usq; ad mortem seruanda p̄cipit'. sicut ue-
ritas ait. Nō possum ego a me ip̄o face quicquid. s; sicut au-
dio iudico. Ipse sic audit iudicat. Tunc etiam obedit patri.
cum iudex huius uenit sc̄li. Nenob' usq; ad presentis uite
terminū obedientia laboriosa appareat. redemptor nr̄ indi-
cat. qui hanc etiam cum iudex uenit seruat. S. ui g' mirū
sic peccator hō obedientie in presentis uite breuitate se sub

iecit. quando medi ator dei et hominum. et cum obedientes
remun erat non relinquit. Sciendum est nunquam per obedientiam
malum fieri. aliquando autem debet per obedientiam bonum quod agi-
tur incitari. Hec enim mala in paradiso arbor extitit. quam
deus homini ne contingeret incitari. sed ut per melius obedientie me-
ritum homo bene conditus cresceret. dignum fuerat ut hunc
etiam a bono prohiberet. quatinus tanto uerius hoc quod ager uir-
tus esset. quanto et a bono cessans. auctori suo se subditum humi-
lius exhiberet. Scriptum est enim. Melior est obedientia quam uicti-
me. Obedientia quippe pure uictimam preferat. quia punctimam

Aliena caro. per obedientiam uero uoluntas propria mactatur. Tan-
to ergo quisque citius placet auctori. quanto ante eius oculos. repressa ar-
bitrii superbia. gladio precepti se immolat.

Pater abbas basilicus interrogatus. quomodo sibi inuicem fratres obe-
dire debent. respondit. Sicut serui dominus. secundum quod pre-
cepit dominus. quia qui uult in uobis maior esse. fiat omnium nouus
simus et seruus. sicut filius hominis non uenit ministrare. sed
ministrare. Narrantur quidam senex lignum aridum in hemo.
et uolens obedientiam fratris propterea dicit ei. Per singulos dies riga
lignum istud. donec fructum faciat. Erat autem ab eis longe aequi-
tata ut uespere pergeret et mane ueniret. Quod cum fecisset per
tres annos factus ille. lignum illud uiride factum est et fructum
attulit. Sumens autem ex fructu eius senex. detulit ad ec-
clesiam. et dixit fratribus. Accipite et manducate. obedientie fruc-
tum. Dicebat senex quia nichil sic querit deus ab eis qui uicium
habent conuersationis. quoniam obedientie laborem. Quidam
secularis renunciauit seculo. et uenit in monasterium. adducens
secum filium suum paruulum. Quem abbas tenens infan-
tulum osculabatur. Et dixit pater eius. Amas hunc? Et ille
respondit. Etiam. Et iterum dixit illi. Diligis eum? Et respondit. Etiam. Post-
ea dixit illi abbas. Tolle ergo si amas eum et mitte illum
in fornacem ardentem. Et tenens eum pater suus. iactauit in

fornacem ardentē. & factus est furnus uelut ros. Ex quo
facto adquisiuit sibi gl'iam in t'p'e illo. quemadmodū abra-
ham patriarcha. Dixit senex. quia fr' qui obediencie patris
sp'alis animum dedit: maiorem incedē h't. q'm ille qui in h'e-
mo solus remanserit. quia hū qui in h'emo se religant. arbitrio
suo de se'lo recesser. hic aut' hordo qui se ad obediendū dedit.
omnes uoluntates suas abiciens pendet ad deum. & ad iusio-
nem sp'ualis patris. p'p'tea et maiore' gl'iam ab alijs abet. Q'z
p'p't o' fili bona ē obediencia. que p'p't d'n'm fit. Intendite ergo
filij uirtutis huius aliquod ex parte uestigiu'. Obediencia sal'
est omnium fidelium. Obediencia genitrix ē omnium uirtu-
tum. Obediencia regni celoꝝ inuentrix ē. Obediencia celum ap-
ens et hominem de t'ra eleuant. Obediencia quo habitatrix
est angloꝝ. Obediencia sc'oꝝ omnium cibus ē. Ex hac enim ab-
lactati sunt. & p' hanc ad p'fectionem uener. *De g'reptioib' mundi*

Sa que sc'i amatorib' cara s't: sancti uelut adu'sa refugi-
unt. plusq' adu'sitatib' mundi gaudent. quam p'sp'ita-
tib' delectent'. Alienos dicunt eē a deo. quib' ^{hoc} sc'm ad omne
comodum p'spat'. Seruus aut' dei cuncta huius mundi con-
traria sunt. ut dum ista adu'sa sentiunt. ad celeste desidiū
ardent' exuruntur. Magna apud d'm refulget gra': qui huic
mundo contemptibilis fuerit. Nam reuera necesse est. ut que
mundus odit diligatur a deo. Sc'i uiri contemp'nē cupiunt
mundū. & motum mentis ad sup'na reuocare. ut ibi se re-
colligant. unde defluerunt et inde se subeant. unde dis-
psi sunt. Qui p't renuntiationē mundi ad sup'nā patriā sc'is
desiderijs inhiat. ab hac terrena intentione quasi quibusdā
penis subleuatus erigitur. & in quo lapsus erat p' gemitum cō-
p'ic' & ubi puenit: cum gaudio magno intendit. Sc'i uiri fū-
ditus ^{se'lo} renuntiantes. huic mendo mouunt': ut soli deo uiuē de-
lectentur. Qu' uantop' ab hui' sc'i conu'satione se subtrahunt.
tantum int'ne mentis acie. p'presentiam dei. & anglice societa-

tis frequentia. contemplatur. Nra sine offendiculo. uita mo-
nachi sine cupiditatis et amoris impedimento. Dum enim quis-
q; a consorcio mundi abstrahitur. nec cupiditas eum obligat
conscientem. nec cruciat sententem. Bonum est corporaliter remo-
tum esse a mundo. s; multo melius est uoluntate. Vtrumq;
aut uero pfecto. Ille aut pfectus est. qui huic seculo corporaliter et
corde discretus est. Onager ut ait iob contempnit ciuitatem. et
monachi communem seclariu cuius conuersationem. hii aduer-
sa uite nre appetunt. pspici contempnunt. ut dum ab eis hec
uita despicit. futura inueniatur. *De penitentia*

Omnis peccator in penitentia. duplum habere gemitum de-
bet. Hincrum quia bonum quod oportuit non fecit. et ma-
lum quod non oportuit fecit. Cum ad bona opa non adsumimus.
necesse est. ut nos metipsos dupliciter defleamus. quia et recta non
facimus. et praua operati sumus. p beatum moysen unus turtur
pro peccato. aliter uero offerri in holocaustum iubetur. Holocau-
tum namq; totum incensum dicitur. Unum g turturam p pec-
cato offerimus. cum p culpa gemitum damus. De altero ue-
ro holocaustum facimus. cum pro eo quod bona negleximus non
metipsos funditus accendentes igne doloris ardemus. Beatus
aut iob post flagella pficiens. et semetipsum in magna sui redar-
gutione discutens dicit. Icito ipse me reprehendo. et ago pen-
tentiam in fauilla et cinere. In fauilla et cinere penitentiam agere
est. contemplata summa esecencia nichil aliud quam fauillam
se cineremq; cognoscere. In cilicio aut aspitas. et punctio peccatorum.
In cinere aut. puluis ostenditur mortuorum. V icito utrumq; ad-
hiberi ad penitentiam solet. ut in punctiois cilicio cognoscamus.
quod p culpas fecimus. et in fauilla cinis ppendamus. quid p
iudicium feci sumus. Fideus quippe dum cogitationum in iu-
diciu exquiri subtiliter non ignorat. semetipsum introitus discu-
tens. ante iudicium uehementem examinat. ut districtus iudex
eo iam tranquillius ueniat. quo eum quem discutere appetit.

pro culpa punitum cernit. quia ea dum punimur. ipse nequaquam in extremo examine iudicabit. Paulo adstante qui ait. Si nos met ipsos diiudicarem. non utique iudicarem. Quod etiam agimus. nisi penitentia inueniente diluam. in secreto iudicio dei. sub quadam occultatione seruetur. ut quandoque etiam de sigillo secreti. exeat ad publicum iudicium. Cum uero pro malis que fecimus discipline flagello adterimur. et hec pro penitentia defleamus. iniquitatem nostram signat et curat. quia nec multa hic deserit. nec in iudicio punienda seruat. Bene se iudicat iustus in hac uita. ne iudicetur dampnatione perpetua. Tunc autem iudicium de se quisque sumit. quando pro dignam penitentiam suam praua sententia condemnat. Amaritudo penitentiae facit animum. et sua sententia subtilius discutit. et dona dei quem contempsit fletu commemorare. Hic autem peius quam culpam agnosce. nec flere. Dupplicem debet habere fletum in penitentia omnis peccator. siue quia pro negligentiam bonum non fecit. seu quia malum pro audacia perpetravit. Quod enim oportuit non gessit. et gessit quod non oportuit agere. Ille penitentiam digne agit. qui reatum suum satisfactione legitima plangit. condemnando scilicet atque desistendo que gessit tanto in deplorando profundo. quanto extitit in peccando perliuius. Ille penitentiam digne agit qui sic peccata mala deplorat. ut futura iterum non committat. Nam qui plangit peccatum et iterum amittit. quasi si quis lauet laterem crudum. quem quantomagis eluerit. tanto amplius lutum facit. Quamuis quisque sit peccator et impius. si ad penitentiam conuertatur. consequi ueniam posse creditur. Festinare debet ad deum penitendo uniusquisque dum potest. ne si dum pro noluit. cum tunc uoluit. omnino non possit. Proinde propheta ait. Querite deum dum inueniri potest. inuocate eum dum prope est. Si quando quis peccare potest penitet. ut tamque suam uiuens ab omni crimine corrigit. non dubium quod mouens ad eternam transeat requiem. Quia autem prauis uiuendo penitentiam in mortuis agit periculo. sicut et dampnatio in cer-

ta est. ita remissio dubia. Quamuis per penitentiam precipitatio peccatorum sit sine metu homo esse non debet. quia penitentiae factio. diuino tantum pensatur iudicio. non humano. Proinde quia misericordia dei occulta est. sine intermissione fieri necesse est. Neque enim unquam oportet penitentem de peccatis habere securitatem. Nam securitas. negligentiam parit. Negligentem autem. sepe incautum ad uicia transacta reducit. dum per penitentiam expulsa fuerint ab homine uicia. si forte post haec intercedente securitate quolibet culpa subreperit. confestim delectationis pristinae uiciorum. mentem audius strepunt. pulsantesque hominem inconsuetis opibus grauius premunt. ita ut sint nouissima illi peiora prioribus. *De confessione.*

Hic iacobus ait. Confitemini alterutrum peccata uestra. et orate proinuoce ut saluemini. In hac sententia. illa debet esse discretio. ut cotidiana leuiaque peccata. alterutrum coequalibus confiteamur eorumque credamus oratione saluari. Porro grauioribus lepre immunditiam. iuxta legem sacerdoti pandamus. atque ad eius arbitrium. qualiter et quanto tempore iusserit. purificari curemus. hinc et dauid ait. Reuela domino uiam tuam. et spera in eum. Sedum quoddam est densitas peccatorum. unde uita nostra tenebrosa amictu uestita est. hanc reuelamus quando delicta nostra tenebrosa permixtissima confitemur. Item ipse dauid ait. Confitemini domino. Confessionem ad medicinam penitentiae applicandam designat. Sed et hoc quoque ad preconiium domini pertinet non dubium est. Maior gloria est pietatis confitenti pariter. quam uiuenti sine offensione praere. Ne aliquis deculparum suarum numerositate tereretur. addidit quoniam bonus. Quis enim dubitet ad deum currere. quem sibi audit posse celerrime subuenire. Addidit quoniam in seculum misericordia eius. Audite a bono domino. ne se humana negligentiam ab studiosa et sedula supplicatione suspendat. remedium causam dicit ut ad confessionem celerrimam dominum debeat munere festinare. Confiteamur ergo fratres domino nostro. quia bonus est et

peccata dimittat. Humilitatis testimonia sunt. et iniquita-
tem suam quemque cognoscere. et cognita uoce confessione ap-
rire. Visitatum humani generis uitium est. et labendo peccatum
committit. et commissum non confitendo prode. sed negando defen-
dit. atque conuictum defendendo multiplicare. Indicia uero
confessionis sunt. si unusquisque se peccatore dicit. Scriptum
est. iustus. in principio accusator est sui. Curandum summo-
pe est. ut mala que fecimus. et sponte fateamur. et hec ali-
is arguentibus non negemus. Superbie quippe uitium est. ut
quod de se facti quis quasi sua sponte dignatur. hoc sibi
ab alijs dici dedignet. *De compunctione*

Compunctio cordis est. humilitas cum lacrimis exoritur
de recordatione peccati et timore iudicij. Illa est co-
muni perfectior affectio. que a se carnalium desideriorum affectus
repellit. et intentionem suam toto mentis studio in dei contem-
platione defigit. Sciendum geminam esse compunctionem propter
quam anima cuiusque electi afficitur. id est ut dum opum suorum
mala considerat. ut dum desiderio eterne uite suspirat. Qua-
tuor sunt qualitates affectionum. quibus mens uultu salubri
compungitur. Hoc est memoria peccatorum facinorum. recordatio
futurarum penarum consideratio peregrinationis sue. in huius uite
longinquitate desiderium superne patrie. quatinus ad eam quanto
citius ualeat peruenire. Quibusque peccatorum memoria compungit ad lamen-
ta. tunc se dei uisitationem sciat presentia. quando ex eo quod se ami-
sisse recollit. intus erubescit. suoque iudicio penitendo iam pu-
nit. Hanc tunc petrus fleuit. quando in eum deus respexit. Unde et
psalmus. Resperit inquit et commota est et contremuit et cetera.
De hac compunctionis uirtute. dauid ait. Fuerunt in lacrimis meis pa-
nes die ac nocte. Luctu suo anima pascitur. cum ad superna
gaudia subleuatur. Et intus quidem sui doloris gemitum
tolerat. sed eo refectiois pabulum percipit. quo hic uis amoris
placinas emanat. Electi uniuersique mens ponit ante oculos

compunctionis

illinc distractione iusticie. hinc meritum culpe. Conspicit qđ
supplicio digna sit si parentis pietas desit. qui plamenta p̄sen-
cia. etiam eruerē penam consuevit. Om̄ps d̄s mentes carnaliū
que prius in huius mundi fluctib⁹ uagabant⁹ p̄ sp̄s sc̄i aduentū
in merore penitencie affligit. ita contrarie ut a supbia salubri-
ter in humilitate iaceat. q̄s p̄us in hoc mari sc̄i alta uanita-
tis et p̄sp̄itatis sue unda subleuabat. Quatuor sunt qualita-
tes quib⁹ iusti uiri anima in conpunctione uehement̄ afficit̄.
aut cum maloz suoz remissit̄ confidās ubi fuit. aut iudi-
cioz d̄i sententiam metuens. et secum querens cogitat ubi
erit. aut cum mala uite presentis solēter attendens mens
confidat ubi est. aut cum bona sup̄ne patrie contemplet̄. q̄
quia n̄ dum adipiscit̄ lugens consp̄it ubi n̄ ē. hinc iter psal-
mista ait. Potum dedit n̄b in lacrimis in mensura. Prouiden-
dum est. his q̄ peccoz suoz opa deplorant. ut consummata
mala p̄fecta deluant lamenta. ne plus astringant. in debito
p̄petrati opis. et minus soluant iustitib⁹ satisfactionis. Sēptū
quippe est. Potū dedit nob̄ in lacrimis in mensura. ut uideli-
cet unūquq; m̄s tanto penito conpunctionis sue bibat laci-
mas. quāto se a deo meminit aruisse p̄ culpas. *De spe et formidini-*

Plerumq; mens iusti iam quidē qđ puerse se egisse me-
m̄nit deplorat. iā praua acta nō solum deserit. sed ama-
rissimis etiam lamentis punit. s; tam̄ dum eoz que agit
remissit̄. graui iudicij pauore c̄retur. Electus quisq; iam
se p̄fecte conuertit. s; adhuc p̄fecte se insecuritate nō erigit.
quia dum quāta sit districtio extremi examinis pensat. in-
spem et formidinem. sollicitus trepidat. quia iustus iudex
ueniens quid de p̄petratis reputet. quid relaxet ignorat. Hā
quam praua commiserit meminit. s; hec cōmissa si dignē de-
fleuit nescit. ac ne culpe inmanitas modū penitencie transeat
metuit. et plerumq; culpam iā iūctas relaxat. s; mens afflicta
adhuc deuena dum ualde sibi ē sollicita trepidat. Sēs ergo

uir etiam misericordiam suscepit. s; suscepisse se nescit: quia peccatum suum homo iam corrigendo et penitendo deserit. s; tamen adhuc discētum iudicem de eius retributione p̄tulerit. Illic ergo iustus quilibet misericordias dñi libe in ec̄nitate cantat: ū iam de peccati uenia dubietas non ē: ubi iam securam mentē culpe sue memoria nō addic̄ ubi non subreatu animus t̄p̄i dat. s; de eius indulgentia lib̄ exultat. Ammonendi sunt timore formidinis oppressi: ut de misericordia qm̄ postulant p̄sumant. ne ui inmoderate afflictionis int̄ant. Neq; enim pie dñs ante delinquentiū oculos deflenda peccata opponeret. si p̄semetip̄m ea districte ferire uoluisset. Constat enim quod in iudicio abscondē uoluit: quos minando p̄ueniens sibi metip̄os iudicet facit. Hinc p̄ paulum dicitur. Si nos metip̄os iudicaremus. non utiq; iudicarem̄. *De his qui post pecc̄m ad lacrimis reuertunt̄ & risor nō penitens qui adhuc agit quod penitet.* *cccccccc* nec uidetur dñm subditus s; sublanare sup̄b? Canis reuersus ad uomitum suum. ⁊ penitens ad pecc̄m. Multi enim lacrimas indefinēt̄ fundunt: ⁊ peccare non desinunt. Quosdam accipe lacrimas ad penitentiam iudem? ⁊ affectum penitentiae non habet: quia inconstancia mentis nunc recordatione peccati lacrimas fundunt. nunc reuiuiscence usu. ea que fleuer̄ iterando comitunt. Qui et p̄tita uult plangē et actionib; sc̄larib; incubare: iste mundationē nō habet. qm̄ adhuc agit que penitendo des̄te possit. *Isayas pecc̄orib; dic̄. Lauamini mundi estote. Lauatur itaq; et mund⁹ est. qui et p̄tita plangit: ⁊ flenda itū nō admittit. Lauatur et nō est mund⁹: qui plangit que gessit. nec deserit: ⁊ post lacrimas ea que fleuerit. repetit. Sic de niq; et alibi animam penitentem. atq; itūm delinquentē sermo diuinus increpat dicens. Quam uil̄ es facta nimis: itans uias tuas. B̄s quis ergo p̄titas culpas plorat: hunc necesse est modum teneat: ut amissa defleat. nec itūm flenda committat. Scriptum est in libro ecclesiastico. Qui baptizatur a mor*

tuo: & itum tangit illum: qui p̄ficiat lauatio ei? Post laua-
crum mundus eē negligit: quisq̄s post lacrimas uite inno-
centia nō custodit. Lauantur enim et nequaq̄m mundi sunt:
qui commissa flere non desinunt. s; rursus flenda committunt.
Baptizatur scilicet a mortuo: qui mundatur fletibus a peccō.
S; p̄t̄ baptisma mortuū tangit: qui culpam p̄t̄ lacrimas repetit.
hinc et salomon ait. Sicut canis qui reuertat̄ ad uomitū suum:
ita stultus qui itat̄ stulticiam suam. Canis ḡ uomit̄ p̄fecto ci-
bum qui pectus deprimebat proiecit. S; cum ad uomitum reu-
titur: unde leuigatus fuerat: rursus honeratur. V̄ qui ad mi-
sa plangunt: p̄fecto nequitiam de qua male sociata fuerant: &
que mentis intima deprimebant. confitendo p̄ciunt. Q̄ p̄t̄ con-
fessionē dū repetunt. resumunt. Sus uero in uolutabro luti-
dum lauatur sordido reddit̄. & qui ad missum plangit peccm̄
nec tamen deserit: pene grauiori se culpe subicit: qui et ipsam
quam flendo impetrare potuit ueniam contempnit. ⁊ quasi in
lutosam aquam semetipm̄ uoluit: quia dum fletibus suis ui-
te mundiciā subtrahit: ante die oculos sordidas ipsas etiam la-
cimas facit. *De uita uel conuersatione monachorum*

Mmonend⁹ ē monach⁹: t̄i reuētiā habitus sui in actu. in
locutione in cogitatione sua semper circumspiciat. atq;
ea que mundi sunt p̄fecte deserat. ⁊ quod ostendit humanis
oculis habitu. hoc ante dī oculos mouebus pretendat. Clecti nā
q; monachi cum eis transitoria p̄spitas arridet. fauorem mun-
di quasi nescientes dissimulat. ⁊ forā egressu int̄ius unde exte-
rius
subleuant̄ calcant. Clecti monachi nullis
p̄uue actionis clamorib⁹ prestrepunt: nullo cupiditum tem-
poralium turbulento appetitu rapiuntur: s; nimirum curis
presentis uite necessarijs in modatius occupare refugunt. Se-
pe bona agentes monachi paterna adhuc flagella sentiunt. ut
tanto p̄fectiores ad hereditatē ueniant: quanto eos pie ferient⁹
disciplina cotidie etiam de minimis purgat. Veri monachi

funditus seculo renunciantes: ita huic mundo moriuntur. ut soli deo uiuere delectentur. Quamtoque ab huius seculi consuetudine se subtrahunt: tanto in mente acie. presentia dei et angelorum frequentiam contemplantur. Quantomagis se exterius despiciendo deiciunt. tanto amplius interiorum reuelationum contemplatione pascentur. Quos enim exterius inflectu continet conuallis humilitatis: eos interioribus subleuat ascensus contemplationis. Alia sunt enim precepta que dantur fidelibus communem in seculo uitam agentibus: atque alia que huic seculo renunciantibus. Illis enim dicitur ut sua omnia bene gerant: istis ut sua omnia derelinquant. Illis preceptis generalibus astringuntur: isti precepta generalia perfectius uiuendo transcendunt. ad perfectum non sufficit: nisi abrenunciatis omnibus suis. seipsum etiam quisque abneget. Sed quid est seipsum abnegare: nisi uoluptatibus renuntiare. ut quid superbi erat sit humilis. qui iracundus est studeat esse mansuetus. Non si ita quisque renuntiet moribus. non est et discipulus. Qui enim renuntiat rebus suis abnegat. Qui uero renuntiat moribus peccatis se metipsum scilicet abnegat. Unde et dominus. Qui uult inquit post me uenire. abneget semetipsum. *De his que tam diligunt uiam*
Sci uiri quia nichil huius mundi appetunt nimis perculdubio in corde tumultibus premuntur. Omnes quippe inordinatos desideriorum motus a cubili cordis manu seculi consuetudinis eiciunt: et qui transitoria cuncta despiciunt: ex his nascentes cogitationum insolentiam non paciuntur. Solam namque eternam patriam appetunt: et quia nulla huius diligunt mundi: magna mentis tranquillitate prefruiunt. Magna requies mentis est a secreto cordis terrenorum desideriorum tumultus expellere: et una intentione eterne patrie in amore inamine quietis anhelare. Atque multum rerum temporalium dauid secessum querebat. cum diceret. *nam pecuniam a domino hanc requiram: ut in habitum in domo domini. Et illud. ecce elongaui fugiens: et mansi in solitudine. Fugiens elongat: qui a turba temporalium desideriorum in alta dei contem-*

quod possidet omnia sua non renunciet

platione se subleuat. Manet in solitudine. qui p̄seuerat
in remota mentis intentione.

Quixit abbas antonius quia qui sedet in solitudine et quiescit. a tribus bellis eripitur. ~~bellis eripitur~~. id est auditus locutionis. et uisus. Abbas arsenius orauit dñs. Dñe dirige me ad salutem. Et uenit ei uox dñs. Arseni fuge hominē. tace. quiesce. et saluus eris. Dixit abbas moyses. Homo fugiens homines. similis est uuae mature. Qui autem cum hominibus conuersatur. sicut uua acerba erit. Dixit abbas nilus. Impenetrabilis manet a sagittis inimici. qui amat quietem. Qui autem miscetur multitudini. crebra suscipiet uulnera. *De electis*

H sine seculi cum iudices ueniunt. qui nunc *omnia relinquentibus* pro deo in iuste iudicant. Tunc eorum lux tanto latius emicat. quanto eos nunc manus p̄sequentium durius angustat. Reproborum oculis patescit. quod celesti potestate subnixi sunt. qui terrena omnia sponte reliquerunt. Quia quisquis stimulo diuini amoris excitatus hic possessa reliquerit. illic p̄culdubio culmen iudicarie potestatis obtinebit ut simul tunc iudex cum iudice ueniat. qui nunc consideratione iudicij se spontanea uoluntate castigat. Redemptor noster iudicij sententiam cum seculis ecclesie p̄dicatoribus discernit. sicut ipse in euanglio dicit.

Vos qui reliquistis omnia. et secuti estis me. in regeneratione cum sedet filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis et uos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Omnes qui in ecclesia modo p̄fecti sunt. p̄fectionis sue rectitudinem p̄ euanglium didicerunt. Redemptori ergo nostro unum cuiusque maiestati eo nuntiant. cum eo iudices uidebunt. qui modo p̄fecta opera iuxta euangliorum precepta secuti sunt. Et in hoc seculo preceptis domini paruenerit. cum illo postmodum ad iudicandos populos iudex ueniet. sicut cuncta relinquentibus p̄dicatoribus dicit. Sedebitis et uos super duodecim thronos. iudicantes duodecim tribus israel. Rectum quippe est ut cum deo populi in iudicio disputent. qui ad uerba dei p̄-

sens scilicet perfecte relinquunt. Illi cum deo postmodum iudices ueniunt. qui ei modo inuoluntaria paupertate uel inpace familiares extiterunt. Scriptum est. Aduocauit celos desursum. et terram discernere populum suum. Celos quippe sursum aduocat. cum hi qui sua omnia relinquentes conuersatione celestis uite tenuerunt. ad confitendum in iudicio conuocantur. atque cum eo iudices ueniunt. Terra etiam sursum uocat. cum hi qui terrenis actibus obligati fuerant. in eis tamen fuerant. in eis tamen plus celestia quam terrena lucra quesierunt. quibus in finem dicitur. Hospes eram et collegistis me. nudus et cooptuistis me. Ueluti uiri omnia relinquentes. non iudicantur et regnantur. qui etiam precepta legis perfectionis uirtute transcendunt. quia nequaquam hoc solum quod cunctis diuina lex precipit. imple contenti sunt. sed prestantiore desidio plus exhibere appetunt. quam preceptis generalibus audire potuerunt.

De mortificatione monachorum

Paulus apostolus ait. Estimare uos mortuos quidem esse peccato. uiuentes autem deo. In mortuo enim non regnat peccatum. neque cupiditas uiuit peccati. Extinguitur enim in eo continuo concupiscentia carnis. conquiescit furor. cessat ira. fugatur odium. et omnia simul conquiescunt uitia. et hoc est mori peccato. et uiuere christo. Item ipse apostolus ait. Mortui enim estis. et uita uestra abscondita est cum christo in deo. Propter nos christus crucifixus. mortuus. et sepultus est. et nos ad eius similitudinem uoluntates et cupiditates nostras crucifigamus. Christus autem non ex parte sed integer est crucifixus. ut nos ex toto moriamur peccato et uiuamus deo. Illi autem uiuunt deo. qui christi uestigia humilitate. sanctificatione et pietate sectantur. Mortificatur monachus. quando corpus suum ieiuniorum continuatione castigat. quando intra necessarium modum. suum temperat appetitum. quando non solum a delicatioribus cibis. sed et a uulgius temperans se suspendit. quando nichil carni sue pro desidio. sed pro sustentande uite necessitate promittit. Cum spirituales monachi plene mortificationem suam appetunt. quanto fi-

unt uicinos ad finem. tanto se eribent ardentiores in opere. La-
borando ergo non deficiunt. sed magis ad usum laboris crescunt.
quia cum iam premia propinquiora confidunt. eo in opere delectabi-
lius exudant. Omnes monachi scilicet relinquentes punire flen-
do non desinunt. que delinquerunt. Grauis se merore affligunt.
quia longe huc a facie conditoris piecti. adhuc in eterne patrie
gaudijs non sunt. Non nunquam monachi idcirco ad contempla-
da desideria minime perueniunt. ut ipsa intuentem tarditate.
ad eadem desideria laxato mentis sinu dilacentur. Vnde que exte-
nuari implicata potant. magna dispositione agitur. ut repul-
sa multipliciter crescant. Plerique monachorum sic in presenti seculo se
mortificari appetunt. ut iam perfecte si liceat conditoris sui fa-
ciem contemplant. sed eorum desiderium differtur ut perficiat. et tar-
ditatis sue sinu nutritur ut crescat. Bonus monachus ab huius
uite iniqua concupiscentia se penitus subtrahit. hac tre-
narum actionum strepitum deserit. et per quietis studium
eius mens uirtutibus intentata quasi uigilans dormit. Nihil
quisque monachus ad contemplanda interna minime perducit.
nisi ab his que exterius implicat studiose subtrahat. Hinc
enim per semetipsam ueritas dicit. Nemo potest duobus dominis ser-
uire. Hinc paulus ait. Nemo militans deo implicat se negocijs
seclarijs ut ei placeat cui se probauit. et prophetam dominus ammonet
dicens. Videte et uidete quoniam ego sum deus. Quia uidelicet nequa
quam potest in terra concipi. nisi ab eterna implicatione ces-
setur. Hinc iterum paulus dicit. Si comortui sumus et conuiuemus. Si
enim mortui sumus et cum christo. et uiuimus quia simul uiuimus
cum eo. Quia sic in adam omnes moriuntur. ita et in christo omnes
uiuificabuntur. Nam et si sustinemus pro illo tribulationem sicut
et ille sustinuit pro nobis. conregnabimus cum illo. quia oportet
nos per multas tribulationes introire in regnum dei. Mortui enim estis et
uita uestra abscondita est cum christo in deo.

Actiua uita inchoa de uita contemplatiua.
Actio est opum bonorum. Contemplatiua

speculatio supernorum. Illa communis multorum est: hec uero
paucorum. Actiua uita mundanis rebus bene utitur: contem-
platiua uero mundo renūcians. soli deo uiuere delectatur. Qui
prius in actiua uita proficit: ad contemplationem bene conscen-
dit. Merito enim in ista suscollitur: qui in illa utilis inueni-
tur. Sicut sepultus ab omni negotio terno priuatur: ita con-
templationi uacans ab omni occupatione actuali auertitur.
Sicut sancti sicut a secreto contemplationis egrediuntur ad publicum actio-
nis: ita rursus ab actionis manifesto ad secretum intimo contem-
plationis reuertuntur: ut intus deum laudent ubi acceperunt un-
de foras ad eius gloriam operentur. Sicut aquile mors est semper oculo
lum in radium solis infigit: nec deflectere nisi esse solius obtin-
tu: ita et sancti a contemplatione ad actualem uitam intus
reflectuntur: considerantes illa summa sic esse utilia. ut tamen
ista humilia sint paululum nostre indigentie necessaria. Mag-
na est in contemplatiua uita mentis intentio: cum sese ad
celestia erigit. cum rebus spiritualibus animum tendit. cum trans-
gredi nititur omne quod corporaliter uidetur. cum se angustat
ut dilatat. Valiquando quidem uincit: et reluctantes tene-
bras sue cecitatis erupat: et de in circumscripto lumine qui-
dam furtim subtiliter attingit: sed statim ad semetipsam partem
reuerberat: atque ab ea luce ad quam respirando transit. ad
sue cecitatis tenebras. suspirando redit. In libro genesis sep-
tum est. Sepeliunt abraham coniugem suam in sepulchro dupli-
ci. Actiua quasi sepulchrum est: quia a prauis operibus mortuus
regit: sed contemplatiua perfectius sepelitur: quia a cunctis mu-
di actionibus funditus diuidit.

Quidam abijt ad cellam abbatis arsemij. et attendit
per fenestram. et uidit senem in contemplatione totum
quasi igneum. Erat autem frater ille dignus qui talia intueretur.
Dicebant autem de abbate fisisi: quia nisi cito deponeret ma-
nus suas. ne rapetur mens eius et moraretur. Dixit quidam

+ quando stabat a oratione rapiebat mens eius in superis? Si ergo contingebat ali-
que frater orare. festinabat cito deponere manus.

senex. quia assidua oratio cito corrigit mentē. Dicebat quidā
patrum quia sic impossibile est. ut uideat quis in aqua turbata
faciem suam: sic et anima nisi purgata fuerit a cogitationib⁹ alie
nis. contemplatiue non potest orare dñm. *De regni celestis desidio.*

Magnus clamor scōꝝ. magnum est desidium. Tanto enim q̄sq; nim⁹ clamat.
q̄nto minus desidat. V̄ tanto maiorem uocē in aures in cir
cumsc̄pta sp̄s exp̄mit. quanto se in eius desidium plenus fun
dit. Sepe enim nr̄a desidia quā celerit non fiunt exaudiunt.
et quod impleri concite petimus ex ipsa melius tarditate p̄sp̄
atur. desidia nr̄a dilatione extenduntur ut p̄ficiant. ut ad hoc
que p̄ceptura sunt conualescant. Luctantur in certamine.
ut maiorib⁹ cumulent p̄m̄is in retributione. Labor protrahe
pugne. ut crescat corona uictorie. Iusti uiri quanto in celesti
bus p̄ contemplationis radium in h̄ere desidant: tanto in ter
ra edificare refugunt. ubi se peregrinos et hospites nouerunt. pau
lo attestante qui ait. H̄ra autē conuulsio in celis est. Sc̄i uiri ab
importunitate desidiōꝝ temporalium et in utilium curarum ab
amore p̄ strepentium p̄turbationū semetipsos sic uerbi gladio
morticare non desinunt: atq; intus se ante faciem dei infi
nu mentis abscondunt. Vnde recte p̄ psalmistā d̄r. Abscon
des eos in abscondito uultus tui a contradictione hominum
ut mens eorū dum in amore dei tota tendit. nulla in uti
lit̄ p̄ turbatione lacereat. Paulus ap̄ls p̄ contemplationē
mortuos. et quasi sepulchro absconditos ~~dissepulchro~~ abscon
ditos discipulos uidat: quib⁹ dicebat. Mortui enim estis. et ui
ta ur̄a abscondita est cum a⁹ in dō. Qui enim mortificari se
appetit. ualde ad inuentā requiem contemplationis hylatesc̄
ut extinctus mundo lateat. et cunctis extior rerum p̄turbatio
nibus intra sinū se intami amoris abscondit. Aliquando men
iusti ad quandam in uisitata dulcedinē intm̄ saporis admittit.
et raptim aliquo modo ardenti sp̄u afflata renouat. Tā
tōq; magis inhiat. quanto magis quedam et degustat atq;

hoc intra se appetit. quod sibi dulcius habere intrinsecus sentit.
Dixit abbas theonas. quia impeditur mens nostra. et reuocatur a
contemplatione dei. propterea captiuus ducimur in carnalibus
passionibus. Dixit abbas arsenius cuidam seni. Quanta est
uita est conare ut in tua opus cui secundum deum sit. ut uincat ex
trius passionibus hominis. Dicebat abbas iohannis. quia fecit aliquando
plectam ad duas portas et expandit eas in unam sportam.
et non intellexit. Erat enim mens eius occupata in contemplatione
dei. Dixit abbas serapion. quia sicut milites imperatoris cum
ante ipsum stant. non audent ad dextram aut ad sinistram res
picere. ita monachus sistat in conspectu domini et intentus est omni ho
ra in timore eius. nichil est de quo aduersari eum trere possit.

Dixit abbas yppicrius. Cogitatio tua semper sit in regno celorum. et cito in
hereditate accipies illud. Dixit etiam. Vitam monachi iusta
imitatione angelorum fiat. conburas atque conburens atque consu
mens peccata. Dixit autem abbas mochois. Quanto se appropinquat
homo ad deum. tanto se peccatorem uidet. Isayas enim propheta ui
dens deum. miserum se et immundum dicebat. Dixit senex. Sicut
nemo potest ledere eum qui iusta imperatore est. ita sathanas non
potest nobis aliquid nocere. si anima nostra in hereditate deo. *De remissa 9*

multos remissa conuersatio in pristinos uersatione monachorum.
Multos remissa conuersatio in pristinos uersatione monachorum.
errores reducere ac uiuendi tempora resoluit. Tepidus in conuersa
tione. ociosa uerba et uanas cogitationes varias esse conspicit. Quod
si a torpore mentis euigilauit. ea que leuia existimabat confes
tum quasi horrenda atque atrociter peruenit. Omnis ars scilicet huius
strenuos amatores habet. et ad exequenda promptissimos. Vnde hoc
proinde fit. quia presente habet operis sui remunerationem. Ars uero
diuini timoris. plerisque habet sectatores. languidos tepidos.
pigritie inercia congelatos. Sed hoc proinde quod labor eorum non
pro presenti sed pro futura remuneratione differunt. ideoque dum eorum
laborem mercedis retributio non statim sequitur. spe pene disso
luta languescunt. Unde et cum magna illorum gloria preparatur.

bene conuersionis uite principia. augmento solidiori consumuntur. atq; eo ad pmerenda retributione clariores pparant. quo firmi duos intenebris labores et inchoant et consumunt. Quidam primo conuersionis calore ad uirtutes sese attingunt. accedente uero pgressu dum in modate tremis reb' incumbunt. puluere infirmi appetitus obscurant. Sunt no nulli qui post diuisa itina sanctas uias sectari appetunt. s; prius quam in eis ut diximus desidia bona roborentur. quedam illos presentis sceli pspitas accipit. que eos rebus extiorib' implicat. et eorum mentem dum a calore uitam amoris retrahit quasi ex frigore extinguit. et quicquid in eis deserto flore apparere uidebatur. inficit. Si quid boni fortasse infirmus ac tepidus monachus agere cepit. priusqm in eo p longitudine tpris conualescat. ad extiora diuerse labitur. et puerse deserit que recte inchoasse uidebatur. Inuenis quippe actib' ualde frigescat animus. si nec dum fuerit p intima dona solidatus. Sciendum sumope est quia plerumq; monachis hoc uenire consuevit qui dm puro ac simplici amore non secuntur. quod in libro bati iob scriptum est. Congregatio hypocritarum sterilis. Septa enim bona no amitterent. s; hypocrite non fuissent. Congregauit ergo et hypocrta bona opa. s; eorum sterilis est ipsa congregatio. quia p hoc quod agunt fructum recipe in etna retributione no appetunt. Secundi ac uirides in suis opib' humanis oculis uidentur. s; in conspectu occulti iudicis infecundi et aridi apparent. Praue monachorum mentes tpraliu rerum tumultus intra semetipsos uersare non cessant. etiam cum uacant. In cogitatione enim seruant depicta que amant. et qmuis nich' exti' faciant. apd semetipsos tamen sub pondere inquietudinis quieti laborant. quib' si earundem rerum ad ministratio pbeat. semetipsos funditus deserunt. E uris enim sclarib' intenti. tanto in sensibiliores intus efficiuntur. quanto ad ea que foris sunt. studiosiores uident. S; su et cura tremi desiderij obduresc' animi.

et dum ipso suo usu durus efficitur. p̄ actionē sēli ad ea emol-
liri non ualet. que p̄tinet ad caritatem dei. Sancta ecclia de
membris infirmantib⁹ dic̄. Posuer̄ me custodem inuineis.
uineam meam non custodiur̄. Vinea quippe nr̄e actio-
nes sunt. quas usu cotidiani laboris. excolimus. S; cu-
todes inuineis posita uineam nr̄am minime custodim⁹
quia dum extraneis actionib⁹ implicamur. ministerium
actionis nr̄e negligim⁹.

Dix̄ abbas sisois. Esto contemptibilis et uoluntates tuā
postengum pice. Esto liber et securus a seclari⁹ curis.
et habebis requiem. Dix̄ senex. Vita monachi hec est. opa-
tio. obedientia. meditatio. ut non iudicet. nō detrahat. nō
murmuret. neq; curiose agat. neq; audire aliena delectet.
Scriptum est enim. Qui diligitis dñm hodie malum. *De ab̄s*

Hoc est p̄fectum et rationabile ieiunium. quando ōtinencia.
hō nr̄ extior ieiunat. ⁊ intior orat. Facilius p̄ ieiunū
oratio penetrat celum. Tunc enim hō spūal̄s effectus an-
gelis conungit̄. deoq; libius copulatur. ⁊ ieiunium etiā
occulta misterior̄ celestium reuelant̄. diuin⁹q; sacramenta ar-
chana panduntur. Sic nāq; daniel anglo reuelante miste-
riorum sac̄menta cognoscē meruit. hec enim uirtus et an-
gloꝝ manifestationes et eoz̄ annuntiationes ostendit. Je-
iunia fortia tela sunt. aduersus temptantia demonioꝝ. Si-
to enim p̄ abstinentiā delinquit̄. Unde etiam dñs et sal-
uator nr̄ eoz̄ incurfus ieiunijs et orationib⁹ p̄monet sup̄are
diēs. hoc genus non eicitur nisi p̄ orationē et ieiunū. In
mundi enī sp̄s ibi sese magis inuicunt. ū plus uident esca
et potum. Sancti quādiu in huius sēli uita habitant. de-
sidio s̄m̄ uis corpus suum aridum portant. Sicut inq̄
in te anima mea. qm̄ multiplicat̄ tibi et caro mea. Caro enim
tunc dñm sicut quando p̄ ieiunium abstinet et arescit. abs-
tinencia. ⁊ occidit. ⁊ uiuificat. ⁊ uiuificat animam. corp⁹ necat.

Ieiunia cum bonis opibus. dō acceptabilia sunt. Qui autē a
cibus abstinent. et prauē agunt. demones imitant. quibus
eseum non est. et nequitia semp̄ ē. Ille enim bñ abstinet a cib.
qui et a malicie actibus et a mundi ieiunat ambitionib⁹. Sp̄
ntur ieiunium. quod in uespum repletionē ciboz reficit. He
que enim reputanda est abstinentia. ubi fuerit uentis sati
tas subsequuta. Sp̄ntur ieiunium. q̄ in uespū delicias compen
sant. Cum nra corpora p̄ abstinentiam domam⁹. quid aliud qm̄
carnalia sacrificia omnipotenti dño exhibemus. Sicut p̄ pau
lum dicitur. *Et exhibeatis corpa ur̄a hostiam uiuentē.* Egre
gius psalmista dicit. nullam eē abstinentiā sine concordia de
signans. *Laudate eum in tympano et coro.* In tympano etenim
cornū siccum resonat. in choro autē uoces concordit̄ cantat.
Quid enim p̄ tympanum nisi abstinentia? Quid p̄ chorū nisi
caritatis concordia designatur. Et itaq; sic abstinentiam
tenet ut concordiam deserat. laudat quidem in tympano.
s; nō laudat in choro. dicit quidā senex. Propterea amputo a
me delectationes carnales. ut eē iracundie occasionis absci
dam. Scio enim eam semp̄ aduersum me p̄ delectationib⁹ pug
nare et conturbare mentē meam. et intellectum meum expel
lere. dicit abbas iohannes pusille stature. quia si uoluerit rex
aliquis ciuitatem inimicorū tenere. pri⁹ aqm̄ tenet. et escas
eorū et sic inimici fame picitantes subiciunt̄ ei. Ita sunt et
passiones uentris si in ieiunio et fame com̄setur homo. in
imici eius qui sollicitant animum pri⁹ infirmant. *De continen*

Adeo datur cōtinencia. s; p̄tate et accipietis. Tunc cia
autē tribuitur. quando d̄s gemitu in et̄no pulsatur. Genu
num est bonum uirginitas. quia et in hoc mundo sollicitu
nē sc̄i amittit. et in futuro et̄num castitatis premium percipit.
Virgines feliciores eē in uitam et̄nam ysaya didicim⁹ testan
te qui ait. *H̄ die dñs eunuchis. Dabo eis in domo mea. et in
muns meis locum. et nomen meli⁹ a filijs et a filiabus nomen*

sempiternū dabo eis qđ nō p̄bit. Hec dubium quod qui caste
p̄seuerant et uirgines: angelis dei efficiantur equales. Amā
da est pulcritudo castitatis. cuius degustata delectatio dulci
or inuenit̄ quam carnis. Castitas enim fructus suauitatis ē
pulcritudo inuolata scōr. Castitas securitas est mentis: et sa
nitas corpis. Hic̄ prod̄ est in corruptio carnis: ubi non est in
tegritas mentis. Hic̄ ualeat mundū eē corpe: ei qui pollut̄
ē mente. Dix̄ senex. quia securitas et taciturnitas. et occulta
meditatio. parant castitatem. Glatio monachi abstinentia et
carum. et multa loquor lingue. Dix̄ abba penen. Sic spatari
principis assistit ei continuo semp̄ paratus. ita oportet ani
mam semp̄ paratam eē adūsus sp̄m fornicationis. dicebat ab
bas antonius. Scire conuenit quia tres sunt corporales mot̄.
Unus quidē naturalis alius aut̄ ex plenitudine cibor. terti
uero ex demonior̄ impugnatione. S; contra hos omnes bonū
est custodisse quod scriptum ē. Omni custodia serua tuū cor.

Murmurare in flagellis *De tolerantia diuine corruptionis*
dei peccator homo non debet. quia maxime p̄ hoc
quod corripitur emendat̄. Unusquisq; tunc leuius portat
quod patitur. si sua discussit mala p̄ quib; illi infertur re
tributio iusta. discat non murmurare qui mala patitur. et
si ignorat cur mala paciatur. et per hoc iuste se paci arbitra
tur. pro eo quod ab illo iudicatur. cui; numq̄m in iusta iu
dicia sunt. Qui flagella sustinet et tamen murmurat: ius
ticiam iudicantis accusat. Qui uero se cognoscit a iusto iu
dice pati quod sustinet. etiam si pro quo patitur ignorat. p̄
hoc iam iustificat̄ p̄ quod et seipm̄ accusat. et dei iusticiam
laudat. Ad magnam utilitatē diuino iudicio mens iusti di
uersis passionum temptationib; agitur. p̄ quibus si deo gr̄a
egit sueq; culpe quod talia dignus sic reputauit hoc quod ex
passione tolerat. et pro uirtutib; reputabit̄. qui et diuinam ag
noscat iusticiam et suam culpam intelligit. Justor̄ mens n̄

solum ppendit quod tolerat. s; etiam pauet quod restat.
Videt qualia in hac uita patitur. metuit ne post hec grauiora
paciatur. Luget quia in huius cecitatis exilio a paradisi gau-
dijs cecidit: timet ne cum exilium relinquatur mors etna
subsequat. Jam g^o sententiam tolerat in penas et minas. adhuc
etm iudicis formidat ex culpa. Recte ergo p psalmistam dr.
In me transierit ire tue. et terrores tui conturbauerunt me. Intm q
ppe iudicis post qm ire ptransseunt etiam tiores p^oturbant. q
iam aliud de dampnatione patimur. et adhuc aliud de etna
ulcione formidam? Gloratio monachi patientia in tribulatio-
nibus ei? et longanimitas cum caritate. Sancti uiri quanto ma-
gis se extius despiciendo deiciunt: tanto ampli^o intius reuelatio-
num contemplatione pascuntur. Quos enim exti^o in fletu co-
tinet conuallis humilitatis: eos intius subleuat ascensus con-
templationis.

Ordinata est miseratio dei que prius hic hominem p flagella
a peccatis emendat. et postea ab etno supplicio libat. Electi
enim dei dolorib^o uite huius atteritur. ut pfectior uite future
premia lucret. Ne quaqm ds delinquenti parcat: qm peccore
aut flagello t^orali ad purgatione fert. aut iudicio etno pu-
niendum relinquit: aut ipse in se ho penitendo punit. quod
male admisit. de proinde est quo ds delinquenti non parcat.
Iusti p t^oralia flagella ad etna pueniunt gaudia. Ideoq; et
iustus in penis gaudet. et impius in p^ospitab^o t^ome debet. Neq;
iusto neq; reprobo. ds misericordiam abstrahit. Nam et bonos hic
p afflictione iudicat. et illic remunerat p misericordiam. et ma-
los hic remunerat. p temporalem clementiam. et illic punit p etna
iusticiam. In hac enim uita ds parcat impijs. et tamen non par-
cat electis. In illa parcat electis non tamen parcat iniquis. Plus
corripitur flagello qui a do diligitur si peccauerit: dicente
amos ppha. Tantummodo uos cognoui ex omnib^o nationib^o t^ore.
ideo uisitabo sup uos omnes iniquitates uras. Quem eni

diligite dñs castigat. flagellat autē omnē filium que recipit. Sal-
de necessarium ē iustum in hac uita et uicijs temptari et uer-
berari flagello. ut dum uicijs pulsatur de uirtutib⁹ nō su-
pbiat. Dum uero aut animi aut carnis dolore atterit. a mi-
di amore retrahit. Durus circa suos electos in hac uita dñs
agit. ut dum forciorebus flagellis stimulus sue feruntur.
nulla oblectamenta presentis uite delectent. s; celestem pa-
triam ubi certa requies expectatur in desinent desident.
Ammonendi sunt egri. ut eo se dñi filios sentiant. quo illos
discipline flagella castigant. Huius enim correctis filijs dare
hereditatem disponet. erudire eos p molestias non curaret.
Lapides scūarij dñi extra tūsi sunt. ut in constructione
templi absq; mallei sonitu ponerentur. Quia uidelicet nō
foris p flagella tundim. ut intus in templo dñi postmodum
sine disciplina et percussione disponam. quatenus quod in
nob ē supfluum modo percussione seret. et tunc nos in edifi-
cio sola caritatis concordia liget. Ammonendi sunt egri quate-
nus patientie uirtutem seruent. et incessantē quanta redem-
ptor n̄r ab his quos creauit prulit mala confident. Cur itaq;
aspum credit. ut a deo homo toleret flagella pro malis. si tā-
ta dñs ab hominib⁹ prulit mala p bonis. aut quis sane intel-
ligentie de percussione ingratus existat. si ipse sine flagello
hinc nō exiit qui huc sine peccō uenit. *De infirmitate carni⁹*
Quosdam uidens dñs nolle p̄p̄o uoto corrigi. aduersitati⁹
tangit stimulis quosdam prescians multum peccare
posse in salute. flagellat eos corpis infirmitate ne peccent ut
eis uilius sit frangi languorib⁹ ad salutem. qm̄ manē in colu-
mes ad dampnationē. s; in ualentiores sunt et sani. utile est
illis infirmari ut nō peccent. ne p̄uigorem salutis illicitis son-
didēt cupiditātū et luxurie desidij. Est p̄uiciofa sanitas que
ad inobedientiam hominem ducit. est et salutaris infirmitas.
que p̄ diuinam cōreptionē mentem ad duriciam frangit. Dixit

sancta sineletice. quia debilis infirmitate quosdam erpetendo
aduersus eum qui temptandus est adhibet. ut peras pusillam
mes faciens monachos. conturbent caritate eorum quam habent
ad deum. Sed; quamuis concidat corpus et febris ualida inflame-
tur. in se et si intolerabili siti affligat. siquidem peccator es
qui hunc sustinet. recordare futuri scilicet penas eternum ignem et iu-
dicialia tormenta. et ita non deficiet ab eis que in presenti stan-
gunt. insuper et gaudebit quia uisitauit te deus. Et illud famo-
sissimum dictum in lingua habeto. id est castigans castigauit
me dominus et morti non tradidit me. Si ferrum es sapa adhibi-
tum tibi ignem. quod si iustus es et hunc pateris de magnis
ad maiora promouus. Aurum es. sed; per ignem probator eris. Si
febris si rigore frigoris castigaris. memor esto quod scriptu-
ra dicit. Transiuimus per ignem et aquam. Si infirmitas molesta
nobis fuerit. non contrememur. tamquam qui pro infirmitate et uulne
corporis non possimus stare adorandum aut psallendum ad
uocem. Hanc autem omnia nobis proficiunt ad destruenda corporis desi-
deria. quam ieiunia et labores propter turpes delectationes nobis of-
fritur sunt. Si ergo egritudo ista redundet superflua. de his ob-
seruandis ratio est. Sic enim magno et forti medicamento: exi-
cilia ab egritudine corporis uicia recidunt. Et hanc est magna
uirtus si ex infirmitatibus constantia fuerit adhibita. et gratia
actio deo fuerit missa. Si amittimus oculos non feramur graui-
ter. extollentie enim instrumentum amissimus. et interioribus ocu-
lis gloriam speculamur. Surdi facti sumus. non curemus. quia au-
ditum uanum amissimus. Manus nostre ex aliqua passione debi-
litate sunt. sed; interioribus paratas habemus aduersus inimici tempta-
ciones. Infirmitas totum corpus nostrum tenet. sed; interiori homini nostro sa-
nitas crescit. *De tribulatione iustorum*

Stus in aduersis probari se recognoscat. non deici. Viri
sancti plus formidant perispa. quam aduersa quia dei seruos perispa.
deiciunt. aduersa uero erudiunt. Ideoque sancti uiri constantia. ita

portare debet aduersa. ut frangi non queat. Tunc magis sunt
dei oculi sup iustos. quando eos affligi ab iniquis p uidentia
supna p mittit. Nam tunc eis gaudia dispo^{nt} etna. quando
presenti tribulatione pbantur. Omnes uite hui⁹ tribulationes.
aquis compantur transeuntib⁹. p^{re}ea quia siquid in hac uita
tribulationis accidit non stat s; cedit transie. Et uite future
premia diligent^{er} excogitat. mala omnia presens uite equa
nimit^{er} portat quam ex illius dulcedine. huius amaritudinem
tempat. et ex etnitate illius. breuitatem huius despice transi
toria. Quia dum in dolore grauant^{ur} cupiditatis. et luxurie ui
ciorumq; cetoz. mala appetunt. Plus prode^{re} saluti temp
tationem scli. qm pspitatem constat. Nam ex pspitate inde
terius itur. ex temptationis dolore proficit^{ur} in melius. Nus
quisq; ad temptatione animum pparare debet. Minus enim
dum spantur temptatio grauat. dure aut^{em} premit si non spa
ta aduenit. Sapiens e contra omnia aduersa ante medita
ti. nec inueniri casus debet quem no consilia ei⁹ preueniant.
H est causa quod ab iniustis iusti sinuntur affligi. ut scilicet
dum futura audiunt bona que cupiunt. paciantur etia
mala presens que porrescunt. atq; ad faciliore exitum. du
amor puocat. et cruciatus impellat. Dauid enim psalmista
ait. Tu es refugum meum a pssura que circumdedit me. ex
ultatio mea erue me a circumdantib⁹. Ecce quasi in nocte p
sura nominat. et tamen libatore suum uit⁹ angustias exul
tatione uocat. Fors quidem nox erat in circumdatione p
sura. s; uit⁹ carmina resonabant de consolatione leticie. Nec
tus quisq; dum circumdari se pssuris narrant. et tamen dm
sibi exultationem nominant. pculdubio qm carmen in nocte
cantat. ut ad subsequens uite diem felix pueniat. Dixit q
dam senex. Si uenit homini temptatio. undiq; enim multi
plicantur tribulationes. ut pusillanimus fiat et murmuret.
tu tamen si te occupauit infirmitas corporis. noli pusillam

mis fieri neq; moleste suscipias quia ipse dñs p te cogitat de
ommbus. Numquid sine ipso uiuis? Patienter g; ferre debes et ro
gare eum ut donet tibi que expediunt. hoc e; ut quod uolu
tatis ipsius est facias. et sede cum patientia. manducans qd habe

Bialis clamitatum *de temptationibus.* — in caritate.
temptationibus. mens iusti in hac uita pulsatur. Unde et
optat ab hoc sclo funditus euelli. quo et erumpnis careat. et
fixam illic securitatem inueniat. Non amplius temptat elec
tos dñs: qm dei uoluntas pmitit. Temptando aut scorum pfect
ibus seruit. Vt si nolens utilitati tam scorum seruit dñs. qm eo
temptationibus suis non decipit. s; potius erudit. Sollicite hostis
insidias intelligere pariter cauere dei seruum oportet. Itaq; inno
centia uite existere simplicem. ut tamen oporteat cum simpli
citate esse prudentem. Quia prudentiam simplicitatem non miscet.
iuxta ppham columba e; seducta non habens cor: s; ideo columba
quia simplex. ideo aut cor non habens: quia ignara prudentie e;.
In oculis carnalium dñs terribilis est: in oculis electorum tironi
eius uilis est: ab incredulis ut leo timeatur. a fortibus in fide.
ut tunc contempnit. atq; ad momentum ostensus repellitur.
Diabolus enim serpens est lubricus. cuius si capiti id est prime
suggestioni non resistitur. totus in interna cordis dum non sen
tatur. illabitur. Temptationum diabolicarum initia. fragilia
sunt. s; si non caueantur s; p usum in consuetudinem transeant.
innouissimis fortiter conualescunt. ita ut aut nunquam aut cum
difficultate uincantur. Dum in tota uita dñs preuaricari ho
minem cupiat: amplius tamen in fine molitur decipere. Hinc
est quod in principio contra ptoplaustum serpenti est dictum.
et tu insidiabis calcaneo eius. Quia nimirum hominem quem
dñs in cursu pterite uite non decipit: innouissimis supplantare
disponit. Proinde quamuis quisq; sit iustus: nunquam
necesse e; ut sit in hac uita securus. s; semp humilis caueat.
semperq; ne in fine ruat. sollicitus pamescat. Diabolus. scos

regnat. concin
col eximlee

omnes non temptando possidet. s; temptando psequitur.
Nam quia non in eis utrinsecus pugnat. & quia interius a-
misit dñs: excius commouet bellum. Diabolus quo decipere
quemq̄m querit: prius naturam uniusq̄m intendit. & inde
se ampliat. unde aptum hominem ad peccandum inspicit.
Ex ea parte homines diabolus temptat: quia eos per excrecentem
humorem. facile inclinari ad uicia conspici ut secundum hu-
moris conspersionem. adhibeat et temptationem. Lege bala-
am qui in figura diaboli contra populum ex eo parte precepit pncio-
sos pretendere laqueos. ex qua sensit eos facilius esse lapsuros.
Nam et quia quam alicubi deducit. non eam per aliam partem
mittit. nisi ubi impetum eius intendit. Aliud est intrare in
mentem cuiusq̄m diaboli: aliud uero in habitare. Nam in
corda sanctorum ingreditur. dum malas suggestiones insinuat.
S; non habitat in eis: quia in suum corpus non eos transdu-
cit. Qui uero in corpore eius sunt ipsos in habitat: quia ipsi sunt
templum eius. & si surripiat mentibus electorum diabolus: non
autem in eis repletur sicut in cordibus reproborum. Nam calore fidei
mor excitatur: ut exeat ab electis. Nonnulli quos iam auindo
ore diaboli deuenerat: rursus diuini iudicii occulta miseratio-
ne ab eius ore eripiuntur. & saluti restituntur. Nam sepe
multos quos antiquus hostis luxurie uoragine merfos te-
nuit. potentia diuina per penitentiam ab eius faucibus traxit.
Quia iustus aduersa manu patitur instigatione demonum:
s; talibus temptantis parte uite eterne non potest. quia pius
dominus ad dampnationem culpe non reputat. quod de sue maiest-
tatis premissu. nolens quod patitur portat. Nam ibi peccamus:
ubi per cupiditatem uel uoluntate deflectimus. S; ubi uero uo-
lentem addicimus. & si facimus aut flagitium non est: miseria
tamen per flagitium aut facinore est. S; qui dominum per inrogata lau-
dat miseria: commisso perculdubio caret facinore. *De multis mo-
diuor modis committitur peccatum in corde: is parca.*

quatuor peccat et ope. Admittit corde suggestionem demoni.
delectatione carnis. consensione mentis: defensione elatio-
nis. Committit nunc lactent. nunc palam. nunc consuetudi-
ne. nunc desperatione. Istis quod gradibus et corde delinquit.
et ope peccatur. Tribus modis peccatum geritur. hoc est
ignorantia. infirmitate. industria. Grauius est. infirmitate.
quam ignorantia delinquere. Grauius est industria. quam infir-
mitate peccare. Industria namque peccat. qui studio ac delibera-
tione mentis ^{malum} agit. Infirmitate autem. qui casu vel precipitatione
delinquit. Hequiuis autem et de iusticia peccant. qui non solum
non bene uiuunt. sed etiam et bene uiuentes si possunt a
ueritate diuertunt. Sunt peccata leuia que incipien-
tibus cotidiana satisfactione purgantur. que tamen a perfec-
tis uiris uelut magna crimina euitantur. Quid autem
homines de magnis sceleribus agere debent: quoniam etiam
perfecti leuia queque delicta quam grauissima ligent. Expi-
mento minorum peccatorum maiora committunt peccata non dubi-
tamus. ut diuini feriantur per magnis sceleribus. qui de par-
uis corrigi non nouerunt. Iudicio autem diuino in reatu nequiore
labuntur: qui distinguere minora sua facta contempnunt.
Multi a crimine corruunt in crimen. qui dei cognitionem ha-
bentes. timorem eius negligunt. Et que nouerunt conscientia.
per actionem non uenerantur. Ideoque cecantur diuino iudi-
cio punienda committunt: et in penam commissi facinoris. fa-
cinis deterius addunt. Sepe peccatum. alterius peccati causa est.
Quod committitur aliud ex ipso quasi sua soboles oritur. sic
fieri solet nasci libidinem ex nimia uentris ingluuie. Pena
uero peccati. peccatum admittitur: quando pro merito cuiusque
peccati deo deferente in aliud peccatum detinetur: de
quo amplius quam miserit sordidetur. Ergo precedens pec-
catum. causa est sequentis peccati. sequens peccati. sequens
uero peccati. pena est precedentis delicti. Precedentia itaque pec-

cata. sequentium sunt criminum causa. ut illa que secuntur
sunt precedentium pena. Precedentium peccatorum pena ipsa
uocatur. in duratio ueniens de diuina iusticia. Hinc est quod
ait propheta. Indurasti cor nostrum ne timeamus te. Aliud est non peccare
amore deflectionis dei. aliud amore supplicij. Qui enim amo-
re caritatis dei non peccat. horrescit omne malum amplecten-
do iusticie bonum. Hec enim delectat peccatum. etiam si celeris
impunitas permittat. Qui uero sola ^{pena} supplicij in se uicia rep-
mit. quibus non expleat opus peccati uiuit tamen in eo uo-
luntas peccandi. doletque sibi illicitum quod lex prohibere di-
noscitur. Ille ergo mercedem boni operis percipit. qui amando
iustitiam facit. non his qui eam solo metu penarum inuitus
custodit. Omne peccatum antequam admittatur. amplius per-
missit. Quamuis autem graue sit. dum in usum uenit. leue
existimatur. et sine ullo metu comittitur. Istis fomitibus qua-
si quibusdam gradibusdam gradibus calefit omne peccatum.
Cogitatio namque praua delectationem parit. delectatio peccatum.
Consensio autem actionem. actio autem consuetudo necessitate. Sicque
his uinculis homo implicatus. quadam ^{catena} uiciorum tenetur as-
tractus. ita ut ab ea euelli nequaquam ualeat. nisi diuina gratia
manum iacentis apprehendat. Peccatum admittente. cade est
in puteum. consuetudinem uero peccandi facere. os putei est
co angustari. ne his qui cecidit ualeat exire. Sed inuidum et
deus tales libat. dum eorum desperationem aduersionem libertatis com-
mutat. Ipso enim miserante peccata dimittuntur quo protegente
fit. ne uideatur peccando eatur. Propterea intuentum est con-
fidentibus ita saluari. ne forte dum expectamus a uitijs sana-
ri. os uicia multiplicemus. et salutem non adipiscamur. Er-
go studeamus aut non cade. aut cito conuersi a lapsu con-
surgere. Mores peccandi inmanitatem facit sceleris. Unde et
propheta. Si e qui trahitis iniquitatem in funiculis uanitatis. et
quasi uinculum plaustrum peccatum. Trahit ^{enim} iniquitatem ut
funiculum. qui tardat conuerti ad dominum. Trahe est enim in-

quitatem. moram facere iniquitati. Unde et psalmus. Prolo-
gauer iniquitatem suam. Dominus iustus concidet ceruices pec-
catorum. *Et post ruinam quis fugere queat*

Peccata carnis experti. saltem post naufragium peccare.
metuant. et perditionis sue discrimina uel cognita per hor-
rescant. Dicendum est lapsis. ut preterita peccata considerent
atque iminentia desintant. quatinus transactas culpas ad me-
moriā reuocent. et post illi in futuris erubescant. Ammo-
nendi sunt peccata carnis experti. ut uigilanti cura se conspi-
ciant. Post delicta nobis ad se redeuntibus. Dominus quomodo sinum sue
pietatis expandat ostendit dicens nobis per prophetam. Erunt oculi
tui uidentes preceptorem tuum et aures tue audientes uerbum
post tergum monentis. Hec est uia. ambulare per eam et cetera. O-
mnis Dominus quasi post tergum nos subsequens monet. quia etiam per
culpam ad se redire persuadet. auersum reuocat. commissa non
respicit. reuertenti sinum pietatis expandit. Vocem ergo post
tergum monentis. audimus. si post peccata humili et contri-
to corde reuertamur. Debemus ergo pietatem uocantis erubescere.
si iusticiam uolumus formidare. quia tanto grauiori in impi-
tate contempnit. quanto et contemptus adhuc uocare non
dedignatur. per iheremiam prophetam Dominus dicit. Et ueniens usque ad
babilonem. ibi loquar. Babilon quippe. confusio interpre-
tatur. Sepe enim qui postquam in confusione uiciorum cecidit.
erubescens mala que fecit. se contra se erigit. et bene ope-
rans ad statum rectitudinis redit. In babilone itaque liberata. est
qui per diuinam gratiam ostenditur etiam de confusione
saluatus. Propheta ergo ad transmigrationem loquitur. cum
illos increpat. qui ab statu rectitudinis ad errorem uiciorum
in transmigrationem ceciderunt.

Quare interrogauit senem dicens. Si incurrerit monachus in peccatum
et affligatur pro eo. quia de profectu inde tiorum statum peruenit.
et laborat donec resurgat. Respondens autem senex dicit.
Monachus in contemptationem incurrens. sic est tanquam domus que

cecidit. Et si sobrius fuerit in cogitatione sua reedificat
eam. inueniens materias ad hediificiu[m] p[ro]futuras. habens
posita fundamenta. et lapides. et arenam. et cetera que sunt
edificio necessaria: et ita uelocit[er] ei[us] fabrica p[ro]fic. Ita est
monach[us] si in temptatione cecidit et conuersus fuerit ad do-
minum habet plurimum apparatus. meditatione[m] diuine
legis. psalmodia[m]. opus manum. que sunt fundamenta edificij sp[iritu]s.

Biptita e[st] causa peccandi. *De cogitatione.* — — — — — *lis.*
id est opis et cogitationis. Quorum unum iniquitas dicitur.
quod ope geritur: aliud in iusticia. quod cogitatione amittitur.
Pri[us] aut[em] actio resecanda est: postea cogitatio. Prius
praua opa. postmodu[m] desideria. Vicissim aut[em] et a cogitatio-
ne opa procedunt: et ab ope cogitatio nascitur. Quamuis
et si ab ope malo quisque uacet. pro soli[us] tamen prauae cogi-
tationis malitia. non erit innocens. Unde et d[omi]n[us] p[er] isayam.
Auferes inquit malum cogitationum u[ost]rarum. ab oculis meis.
Non enim solu[m] factis: sed et cogitationib[us] delinquim[us] si eis illicitis
occurrentib[us] delectemur. Sicut uirga a filiis in utero posi-
tis iacerata p[ro]mittitur: ita nos cogitationes n[ost]re intra nos e-
mitte occidunt. et concepte interi[us] uirgo ueneno consumunt:
amamq[ue] n[ost]ram crudeli uulne p[ro]mittunt. dum uniu[er]s[us]q[ue] diu-
na illuminatione p[re]uenitur. statim molestus turpium
cogitationu[m] pulsatur. Sed dei seru[us] u[er]o timoris d[omi]ni temp-
tamenta a semetipso reicit. bonisq[ue] contra obiectis cogita-
tionib[us] turpes a se repellit. Magna obseruancia circa cordi
est custodia: adhibenda: quia aut bone aut male rei ibi
consistit origo. Nam sic scriptu[m] e[st]: ex corde exeunt cogitatio-
nes male. Ideoq[ue] si pri[us] prauae cogitationi resistimus: in
lapsum opis non incurrimus. Plerumq[ue] ex bonis opibus
discim[us]. Quantum uero mundiciam in cogitatione cons-
truam[us]. Pene cuncta bona opa ex cogitatione p[ro]deunt: sed
sunt nonnulla cogitationis a cuncta. que ex operatione na-

cuntur. Nam sicut ab anima opus sumitur: ita rursus ab
ope animus eruditur. Valde necesse est cum cogitatio extra
usum ducitur: partus mentis oculus ad opa transacta reuo-
cetur. In sola non nunquam cogitatione delinquitur. & quia usque
ad opus non peruenit culpa. neque ad cruciatum peruenit penitentia:
sed cogitata afflictio mentem citius erigit. quia nimirum tantummodo co-
gitata iniquitas polluit. Sepe namque hoc quod in conspectu
iudicis iam fletu intueniente deletum est. ad animam per cogita-
tionem redit. et deuicta culpa. ad delectationem rursus in serpe-
nitur. atque in antiquo certamine diuina pulsatione reparat:
ita quod prius egit in corpore: hoc in portuna cogitatione post-
modum uersetur in mente. Cum nichil foris ope agit. sed sola intus
cogitatione peccatur. districto se reatu mens obligat: nisi hoc
solicitas lamentis teneat. Perumque ante cordis terrenarum
cogitationum obadum prestrepit claudit: atque in secretarium men-
tis quanto minus curatum tumultuantium sonus conpel-
citur. tanto amplius uox presidentis iudicis non auditur. Non
nunquam in ipso orationis nostre sacrificio. importune se cogitatio-
nes ingerunt: que hoc rape uel maculare ualeant. quod in nobis
deum flentes immolamus. Omnis qui uel illicita appetunt: uel in
hoc mundo uicti. aliquid uolunt. densis cogitationum tumulti-
bus in corde conteruntur. Mare significant mentem hominis.
et quasi fluctus maris sunt cogitationes mentis que aliquando
per iram tumescunt: per gratiam tranquilli fiunt. per odium cum
amaritudine defluunt. Mens quippe humana. quot tempta-
tionibus patitur: quasi tot statibus mouetur. Perumque mentem hominis
tumultus cogitationum deprimunt: ira perturbat. & cum recedit
ira. succedit in epta letitia.

Quam aliquis interrogauit quosdam patrum si polluitur homo
quando res sordidas cogitat. & alij dicebant etiam pollui-
tur. alij dicebant non: quia si polluitur non possumus saluari non
qui idiote sumus. Sed hoc pertinet ad salutem: si ea que cogi-

tamus corporaliter non fecerimus. Dixit quidam senex. Non
quia intrant cogitationes male in nos. condemnandus ex
eo: sed si male utimur cogitationibus. Fit enim ut per cogitatio-
nes naufragium patiamur. et ideo cogitationibus conemur.

Sed in quedam uerba non euitamus. in magno sermone.
Lingua prolabitur crimine. Et dum facta quedam non graua
libere ac sine metu comitamus. ad peiora scelera et horrenda
peccandi consuetudine labimur. Vanus sermo in ore christiani
non debent. Nam sicut malos mores bona colloquia cor-
rigunt. ita praua colloquia bonos mores corrumpunt. Custo-
dia ori ponitur. dum quisque non se iustum. sed quod magis ue-
rum est peccatorem fatetur. Manum super os ponit. qui male.
locutionis culpas. bone actionis uelamine tegit. Manum si os
ponit. quod bonis operibus. Lingua excessum operit. Quatuor
moda est dicendi ratio. qua preuidendum est. quod. quando. cui.
ut quomodo aliquid proferat. Bonum quippe bene loquitur. qui
ea que recta sunt humiliter annuntiare uidet. Corde bene lo-
quitur. qui caritate non simulat. Ore bene loquitur.
qui ueritate annuntiant. factis bene loquitur. qui alios bonis
exemplis edificat. Mali mala respondent pro bonis. et aduersa
pro optimis. Boni bona respondent. pro malis. et pro peccatis pro aduersis.
Aduersus conuictum lingue fortitudo adhibenda est pacien-
cia. ut temptatio uerbi que foris impugnat. tolerantie uir-
tute deuicta discedat.

Discebat quidam patrum. quia dum sederent aliquo sermo-
res et loquerentur sermonem de edificationibus. erat inter
eos unus preuidus. et uidit angulos manus agitantes et lauian-
tes eos. Et aut uenisset locutio secularis. discedebant anguli. et
uolutabantur porci in medio eorum pleni fetoribus et polluebant
eos. Cum autem rursus loquerentur de edificatione. uementes
uermes anguli lauabant eos. Venerunt aliquo senes ad abbatem an-
tonium. et erat cum eis etiam abbas ioseph. Volens autem abbas

antonius probare eos. mouit sermonem de scripturis sanctis et cepit in-
terrogare a iunioribus quid esset hoc aut illud uerbum: et singuli eorum
dixebant prout poterant. Ille autem dicebat. Hec dum inuenistis. Responde-
rent omnes si dicitur abba ioseph. Tu quomodo dicis uerbum hoc? Respondit ille. He-
c dicitur abba antonium? Sere abbas ioseph: solus inuenit uiam.
qui nescire se res. Fratrem quidam interrogauit senem dicens. Siquis
fratrem attulerit ad me de foris sermones uis abba dicam ei ut non
eos afferat ad me? Respondit ei sener. Noli. Responde dicit frater. Quare?

Responde sener. Quia nec nos potuimus id custodire. Et dicit frater. Quid ergo de-
bet fieri? Respondit ei sener. Si uolumus taciturnitatem seruare
sufficit proximo modus ipse. *De taciturnitate*

Lingua discreta frenanda est. non in solubilitate obliganda. Scriptum
namque est. Sapiens tacebit usque ad tempus. ut nimirum cum
opportunitatem considerat. prout posita censura silentii. loquendo que con-
gruunt in usum se utilitatis impendat. De tacendi atque loquen-
di censura. per salomonem dicitur. Tempus loquendi et tempus ta-
cendi. discrete quippe uicissitudinum pensanda sunt tempora: ne
aut cum restringi lingua debet. per uerba in utilitatem defluat. cum
aut loqui utilitatem potest. semetipsam pigre restringat. Quanta
sit utilitas taciturnitatis: psalmista considerans ait. Pone domine
custodiam ori meo et hostium circumstantie labijs meis. Homo
enim ponit ori suo parietem. scilicet hostium petit: quod uidelicet aper-
tur et claudit. Unde et nunc caute dicendum est: quatinus os
discrete et congruo tempore uox aperiat. et rursus congruo taci-
turnitas claudat. ammonendi sunt ut sic proximos sicut se
diligant. minime illis taceant. uel eos iuste reprehendant.
Vocis medicamine utroque saluti concurrit: dum ab illo qui
infert actio praua conpescitur. et hoc ei qui sustinet dolens fer-
uor uulnere aperto temperatur. Sed proximorum mala respiciunt. et tamen
in silentio linguam premunt: quasi conspectis uulnibus me-
dicamina subtrahunt. et eo mortis auctores fiunt. quo uirum
poterant curare noluerunt. Fratrem quidam interrogauit paruulum

monachum dicit. Bonum est loqui^{an} tacere. Dicit ei puer ille.
Si sunt uerba ociosa dimitte ea. Si autem bona sunt uerba non
diu perahas. sed cito incide quod loqueris et qui escas. Dicit senex
quidam. Taciturnitati operam da: et michi cogites. et intende
cogitationem tue: siue quiescens in lecto. siue surgens cum ti-
more dei. Et hec faciens: malignorum impetus non timebit
Dicit abba pastor. quia interrogauit abbas moyses fratrem
zacharia. tempore comouebatur dicit. Quid uides? Et il-
le dicit ei. Nichil melius quam tacere patet. Dicit. Verum est fili.
Tace. Dicit quidam abbi amon. Si quod sit necessitas cum ui-
cino loquendi. uidetur tibi ut discrepturis cum eo loquar:
aut de uerbis et sententijs seniorum. Et dicit ei senex. Si non
potes tacere. bonum est magis ut de uerbis seniorum loquaris quam
de scripturis. Periculum enim est non paruum. Dicit senex quia
homo si uerbum quidem habeat opera autem non habeat: assimila-
bitur arbori habenti folia fructum autem non. Sicut enim
arbor fructibus pena. et floribus uiridibus. ita et sermo con-
sequitur hominem. qui habet opera bona. *De multiloquio.*

Scriptum est. multi loquio non effugies peccatum. Et qui
multis utitur uerbis. ledit animam suam. et uir lingosus
non diriget super terram. Et si in multiloquio extollamini: coram
domino non absoluetur. Unde melius est ut illud dominum rogantes di-
camus. Pone domine custodiam ori meo: et hostium circumstan-
cie labijs meis: et non declines cor meum in uerba malitie. Admo-
nendi sunt multi loquio uacantes. ut uigilantes aspiciant
quanto rectitudinis statu deperit. dum in simplicia uerba di-
labunt. humana etenim mens aque more et eumelgusa ad
superiora colligit: quia illud repetit unde descendit. et relaxa-
ta deperit. que super infima inutiliter spargit. Quod super uacuis uer-
bis. a silentij sui censura dissipatur. quasi tot riuus extra
seductus. Unde et redire uicini mens ad sui cognitionem non suf-
ficiat: quia per multiloquium sparsa a secreto intime confi-

derationis excluditur. Totum uero se insidiantis hostis
 uulnibus detegit. qui non se munitione custodie excludit.
 In puerbis scriptum est. Sicut urbs patens absque murorum am-
 bitu. ita uir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. Quia
 enim murorum silentium non habet. patet inimici. iaculis ci-
 uitas mentis. Et cum se per uerba extra semetipsum eiecit. aptam
 se aduersario ostendit. Plerumque per quosdam gradus desidio-
 sa mens in foueam lapsa impellitur. Et dum ociosa uerba ca-
 uere negligimus. ad nocua peruenimus. ut prius loqui aliena
 libeat. et postmodum detractionibus uitam de quibus loquimur mor-
 deat. ad extremum uero usque ad aptas lingue contumelias eru-
 pat. Et effrenatione lingue seminantur stimuli. oriuntur rixae. ac-
 cenduntur faces odiorum. pax extinguitur cordium. Quia multi lo-
 quio quisque deseruiens. rectitudinem iusticie nequam possit te-
 nere. testatur propheta qui ait. Vir longos non diriget super terram.
 hinc salomon iterum dicit. In multa loquo peccatum non deerit. Isayas
 quoque propheta ait. Cultus iusticie silentium. uidelicet indicans
 quia mentis iusticia desolatur. quando ab immoderata locu-
 cione non paratur. hinc iacobus ait. Siquis putat se esse religio-
 sum non refrenas linguam suam sed se ducens cor suum. haec uana est
 religio. Pravi homines sicut in sensu leues sunt. ita in locu-
 cione precipites. et recte per tractando negligunt que locuntur. sed
 quod leuis conscientia recipit. leuius per linguam perducit. Et seme-
 cipiam ueritas nos admonet dicens. Omne uerbum ociosum quod
 locuti fuerint homines rationem reddent de eo in die iudicii. Ocio-
 sum quippe uerbum est. quod aut ratione iuste necessitatis.
 aut intentione pie utilitatis caret. Si ergo ratio de ocioso ser-
 mone exigitur. pensemus que pena multiloquo maneat. in quo
 etiam per nocua uerba peccatur.

Dixit aliquando abbas sisois. Crede crede. quia ecce triginta
 annos habeo quod non deprecor dominum propter peccatum sed orans dico.
 Domine ihesu xpe protege me a lingua mea. et usque nec per singulos dies cor

ruo p ipsam et delinq. Abbas machari' maior insita dicebat
fratrib'. Post missas ecclie fugite frs. V dix ei unus fr. Pat' quo
habemus fugere ampl' a solitudine ista? et ille ponebat digi-
tum suum in ore. et dicit. Istud e quod fugiendum dico. V
intrabat in cellam suam et claudens hostiu' sedebat solus. Dix
abbas sisois quia pignatio nra in hoc est ut teneat q homo os
suum. Dix abbas ypicus. Monachus qui non retinet linguam
suam in tpe furoris. neq; passiones cet'as potit aliquando inhi-
bere. Dix abbas longinus. abbi lucio. habeo tres cogitationes.

^{psam} V nam ut ad pegrinam. V ex ei senex. Si no tenueris lingua
quocumq; p'etis non eris pegrinus. S; refrena hic lingua
tuam. et eris etiam hic pegrinus. fr' interrogauit abbatem sisoim
dicit. Desido custodire cor m'm. Dic ei senex. V quom' possimus
custodire cor nrm si lingua nra ianuam aptam habuerit.
fr' interrogauit abbatem pastorem dicit. Quomodo oportet
monachum sede in cella. V ex. Quantum ad id quod ma-
nifestum e hoc e ut faciat opus manuum. et semel come-
dat. et taceat et meditetur. Scilicet enim p'fice in cella hoc e
ut redarguat semetipm. de x'is excessib' un'quisq; in omni
loco ad qu. . . am perreuerit. *de collatione*

Cum sit utilis ad instruendum lectio. adhibita aut colla-
tione maiore' intelligentia prebet. Meli' est enim confer-
re. quam lege. Collatio docibilitatem fac. Nam p'positis interro-
gationib' cunctatio reru' excludit. et sepe obiectionib' late's
uitas approbat. Quod enim obscurum e ad aut dubiu'. co-
ferendo scito p'piciatur. Sicut instruere sollet collatio. ita
contentio destruit. h' enim relicto sensu ueritatis lites generat.
et pugnando uerbis etiam in dm blasphemant. Lectio memorie au-
xilio eget. Quod si fuerit naturalit' tardior. frequenta tamen
meditatione acuitur. ac legendi assiduitate colligitur. Se-
pe plura lectio longitudinis causa memoriam legentis obliterat.
Quod si breuis sit. finitoq; libro sententia retractetur in animo.

tunc sine labore legitur. et ea que lecta sunt recolendo memoria minime excedunt. Acceptabilior est sensibus lectio tacita. quam apta. Amplius enim intellectus astringit. quando uox legentis quiescit. et sub silentio lingua mouetur. Nam elare lengendo. et corpus lassatur. et uocis acumen obtunditur.

Dixit abbas palladius. Oportet animam secundum et uoluntatem conuersantem aut discere. fideliter que nescit. aut docere manifeste que nouit. Si utrumque cum possit non uult. in sanie morbo laborat. Initium enim recedendi a deo fastidium doctrine est. **D**ixit abbas pastor. Qui querelosus est. monachus non est. Qui fratri suo detrahit. monachus non est. Qui uacundus est monachus non est. Qui autem uere monachus est. semper est humilis et quietus. et caritate plenus. et timorem dei precibus habet. et cor suum custodit. Interrogatus senex. quid est quod legitur uia angusta et arcta? et respondens dixit. Angusta et arcta est uia ut cogitationibus suis homo uolentiam faciat. et abscidat propter deum uoluntates suas. Hec etiam quod scriptum est. Secce nos relinquamus omnia et secuti sumus te. Dixit senex. Debet monachus cotidie mane et sero cogitare in semetipso. quid fecerit eorum que uult deus. et que non fecerit. Et ita tractans omnem uitam suam penitentiam agendo. monachus esse potest. Dixit senex. Dormiente te ac surgente uel aliud quid faciente. si fuerit deus ante oculos tuos in nullo te poterit inimicus trere. Et si talis cogitatio manserit in homine etiam dei uirtus manet in homine. *de dilectione*

Quo sunt erga dilectionem primum primum. et correptione fraterna. obseruanda. Unum ne malum quis inferat. alium ut bonum impendat. Primum ut caueat ledere. sequentem ut discat praeuocare. Amicitia est amorum societas. huius quippe a uobis incipit. Nam minus quam inter duos dilectio esse non potest. Tunc uere amicus amatur. si non pro se sed pro deo amat. Qui uero pro se amicum diligit. nisi prius eum amplectitur. Multum in terra demeritum est. qui carnaliter hominem morturum plus diligit quam oportet. Non oportet aliena uicia corrumpere. qui adhuc uitiorum cogitationibus seruit. Impudum

est enim arguere quemquam in alio quod adhuc reprehendit
in semetipso. Quia uia uacit fratrem uult corripere ac sanare infir-
mitatem. talem se prius fratris utilitati studeat. ut eum
quem corripere cupit humili corde ammonere. et hoc faciens
ex compassione quasi communis periculi. ne forte et ipse su-
biciatur temptationi. Sicut uiri spirituales alium peccati em-
dationem expectant. ita proterui delinquentibus deridendo
insultant. et quantum in ipsis est eos insanabiles putant. si
declinant eorum ad compatiendi misericordiam. sed superuentos de-
testantur atque blasphemant. Vterque correctionem suam. officium
caritatis existimant. Vterque uero hoc ipsum quod ex ca-
ritate corripunt. ad iniurie contumeliam trahunt. Unde
euenit ut ex eo detiores efficiantur. pro quod emendari obedi-
do potuerunt. Salubriter accipiunt iusti. quociens de suis
excessibus arguuntur. Iniquis molesta est ueritas. et amara dis-
ciplina iusticie. nec delectantur nisi pro placencia prope imbecilli-
tati. Corda reproborum lubrica sunt ad malum consensendum
et fluxa. Ad bonum uero consensendum durissima. de talibus
salomon ait. Quia erudit derisorem. ipse sibi facit iniuriam.
de bono autem. doce iustum inquit et festinabit accipere. In
odium enim contra corripientem se uertit. malus. sed si ab in-
crepatione ipsius reticemus. quia contra nos insurgere odia
formidamus. non iam lucem dei sed nostra proculdubio querimus. Sci-
endum magnopere est. quod non nunquam quod redanguit pro-
ui. deteriores erunt. nosque magno odio inscuntur. Ipsi
ergo et nobis parcimus. si ab eorum redangitione. pro eorum amore cessa-
mus. Necessarium est nobis ut aliquando contemamus tacendo hominibus.
quatinus in nobis discant uiuendo quod non sunt. Hoc est omnino
iusto timendum. ne dum quisque corripitur. contumelias in-
ferat. sed nec tractus ad odium peior fiat. Cauendum summo-
pe est. ne in modeste linguam loquacitas protrahant. eaque ad
laseuiam obtreclationis extendat. ne odium malicia exci-

et usq; ad iacula maledictionis inclinet. hinc salomon
ait. argue sapientem et amabit te. insipientem et adiciet
odisse te. Q. in diligit disciplinam. diligit sensum. Nam q
odit arguentem se. stultus est. S; quia apłs ait. corripite in-
quietos consolamini pusillanimes. scripτεifirmos. patientes
estote ad omis necesse ē ut h̄ pia patrū ponam exempla. Offē-
dit aliquo fr̄ in congregacione. et expulsus ē foras. Expulsus at de
congregacione misit se in carcerem. et flebat ibi. Contigat
ut alij fr̄s euntes ad abbatē pastorem. audirent eum plorantē.
Q. descendentes ad eum. inuenerunt eum magno laborer̄ cōstric-
tum. et rogauerunt eum ut iret ad senē illum solitarū. et nō adqui-
euit dies. In hoc loco moriar ego. Venientes autē fratres ad
abbatē pastorem. narrauerunt ei de eo. Et rogauit eos ut irent
ad eum dicentes. Abba pastor uocat te ad se. Quod cum dixis-
set. preterit ad eum. Et cum uidisset eum senex afflictum. surre-
xit et osculatus est eum. Et ad gaudens ei. rogabat. ut su-
meret cibum. q̄ et ita fecit. fr̄ interrogauit abbatē pastore dicens.
Feci peccm grande. et uolo triennio penite. Dixit abbas ei pastor.
Multum est. Et dixit ei fr̄. Jubes unum annum. Et dixit itum
senex. Multum est. Q. autē presentes erant dicebant usq; ad
xl. dies. Senex itum d. Multum ē. Et ait itū dies. Ego
puto q̄a si ex toto corde homo penituerit et nō apposuerit fa-
cere itum penitentiā un̄ agat. et triduanam penitentiā
suscipiat d̄s. Interrogauit abba ioseph abbatē dicens pastore.
Q. in op̄e ieiunare. Et d. abba pastor. Ego uolo ut cotidie q̄s mā-
ducas paululum subtrahat s̄ ne facietur. Et dixit ei abba ioseph.
Ergo quō eras iuuenis n̄ ieiunabas biduanas. Dixit senex. Crede
m̄ q̄ et triduanas et ebdomadā. S; hec omnia pbauerunt senex
magnū. et inuenerunt quia bonū ē cotidie manducare parum s̄
subtrahente.

De zelo pastoralis officij

Omnis sp̄alis zelus doctoris animum frigit. q̄ ualde cru-
ciatur dum infirmos quosq; et̄na deserere reb̄ t̄p̄alib̄

delectari conspiciat. Nullum quippe omnipotenti dō tale ē sacri-
cium. quale ē zelus animarum. Sic psalmista ait. Zelus om-
nie comedit me. Quāntū frigus cordis que p̄ spūale zelum
agit omnipotentē dñm placet. apte ostendit. cū offerri p̄ legē
simila in sacrificio iubetur. Sc̄ptum quippe est. In sartagine oleo
consersa frigatur. offeretq; eam calidā in odorē suauissimū dño
sacerdos qui pat̄ iure successerit. ⁊ tota cremabit̄ in altari. Tē
simila in sartagine frigit̄. cum munda mens iusti. p̄ zeli sancti
ardorem cremat̄. Que consp̄gi oleo p̄cipitur. id ē caritatis et mise-
ricordie viscera in conspectu oīpis dī ardet et lucet. Undē cali-
da in odorē suauissimū dño offerri precipitur. quia si amorem
zelus nō h̄t. ea que de sartagine offeritur calore simila amisit.

Hotandum ualde est q̄s similam offerre precipit̄. uidelicet sac̄dō
q̄ patri iure successerit. Ille enim sac̄dos iure patri succedit qui
eē se omnipotentis dñi filium morib⁹ demonstrat̄ qui anobilita-
te matris opum suorū ignobilitate nō discrepat. Que in altari
tota cremari precipitur. ut uidelicet holocaustum fiat. Simila
itaq; in sartagine est. munda mens iusti in zeli sp̄alis afflictio-
ne. Que p̄ sollicitudine amay frigitur et nō solum sacrificium.
s; etiā holocaustum dño deputatur. Sicut amam⁹ ḡ sartagine
ferreā. ⁊ ponam⁹ eam murū ferreum int̄ nos et ciuitatem id ē
ad summā zelū fortē. ut int̄ nos et auditors nr̄i amam inue-
nam⁹ hunc postmodum orationē. Tunc enim murum ferreū
inuenturi sumus. si nunc fortiter tenem⁹. uidelicet docendo. cu-
todiendo. suadendo. increpando. mulcendo. t̄rendo aliquō etiā
se ueri⁹ agendo. Heceffe ē ut hoc ante omnia qui zelo rectitu-
dinis mouetur attendat. ne ira extra mentis dominū transe-
at. s; in ultionem peccati tempus modumq; considans. surgen-
tis animi p̄ turbacionē subtili⁹ retractando restringat. animo-
sitate reprimat. ⁊ motus feruidos sub eq̄tate disponat. ut
eo fiat iustior ultor alienis quo pri⁹ extitit uictor suus. Qd̄
zelo rectitudinis mouet̄. sic culpas delinquentiū corrigat. ut

ante ipse qui corrigit p̄ paciētiā crescat. ut feruorem suum
transcendendo diiudicet. ne intempant̄ excitatus. p̄o zelo
rectitudinis longe a rectitudine suberret. *De doctrine discretione*

Non omnibus una eademq; doctrina ē adhibenda. s; p̄ qua
litate morum diuersa exortatio erit doctor. ~~quosdam increpatio dura. quosdam uero exortatio erit doctor.~~

nam quosdā increpatio dura. quosdam uero exortatio corrigē
blanda. Sicut p̄ti medici ad uarios corporis morbos diuer
so medicamine seruiunt. ita ut uista uulnerum uarietate
medicina diuersa sit. sic et doctor ecclie singulis quib; con
gruum doctrine remedium adhibebit. ut quid cuiq; oporteat
p̄ etate. p̄ sexu. ac p̄fessione annuntiabit. Primum quippe pru
dentie uirtus est. eam qm̄ docē oportet ē estimare p̄sonam. aliter est
agendum circa eos qui nro committunt̄ regnum si offendunt̄
atq; aliter cum his qui nob̄ commissi non s̄. Quia iusti s̄. ueniendi
sunt. Si uero delinquant p̄ sola caritate ut locus ē corripien
di sunt. nō tam cum se ueritate sicut hi qui nob̄ regendi com
missi sunt. Pro malo merito plebis. auferatur doctrina predi
cationis. Pro bono merito audientis. tribuitur sermo docto
ris. In potestate diuina consistit. cui uelit d̄s doctrine uerbū
dare. ut cui auferre. et hoc aut p̄dicentis. aut pro audientis
fit merito. ut modo p̄ culpa plebis auferatur sermo doctoris.
p̄ utilitatib; mentis tribuat̄. Quia ui docendi accipit officium in
terdum ad tempus facta p̄uini taceat. que statim corrigē nequa
quam existimat. Nam si corrigē potest et dissimulat. uerum
est quod consensum alieni habeat. Verumq; sancti doctores p̄
mali p̄tinacia. quia inq̄s em̄dare nolunt. his tacere disponunt.
s; calorem sp̄s quo aguntur ferre nō sustinentes. utum in incre
pationē p̄siliunt iniquoꝝ. Quia ui p̄sunt p̄ subditoꝝ iniquita
te dampnantur. si eos aut ignorantēs non erudiant. aut peccan
tes nō arguant. dicente dno ad p̄pham. Speculatorem dedi
te domui isrl. Si n̄ fueris locutus ut se custodiat impius a uia sua

ille in iniquitate sua mouetur. sanguinem ei de manu tua
requira. Quod preest curam debet habere de his qui peccant.
ut ei redanguone aut corrigantur a peccatis. aut si incorri-
gibiles existunt: ab ecclesia separent. Quod blando uerbo casti-
gatus non corrigitur: acriter necesse est ut arguatur. Cum do-
lore enim abscondenda sunt: que leniter sanari non possunt.
Quod amonitus secretim corrigi de peccato negligit. publice arguen-
dus est ut uuln' quod occulte sanari nescit: manifeste debeat
emendari. Manifesta peccata. non sunt occulta correctione pur-
ganda. Palam enim sunt arguendi qui palam nocent. ut
dum apta obuiuatione sanantur: hi qui eos imitando
delinquerent. corrigantur: dum unus corripitur. plurimi emende-
tur. Necesse est enim ut pro multorum saluatione unus condemp-
netur. ne pro unius licentiam multi periclitentur. Ita ergo delin-
quencia sermo est proferendus sic ei qui corripitur exoptulat sa-
lus. Quod si opus est aliquam medicamentum salutem uerbo in-
crepationis asperge. lenitatem tamen corde opus est retinere. Do-
ctores non nunquam duris ferunt increpationibus subditos. qui
tamen a caritate eorum quos corripunt non recedunt. Mag-
na est discipline magistrorum subtilitas discretionis. quem quisque
rector culpas delinquentium discrete nouerit parce. et pie rese-
care. Quod uero sic dimittunt peccata ut non corrigant: ac si qui
corrigendo ferunt ut non dimittant discretionis spiritum non
habent. Septimum est in libro genesi. Si recte offeras et non
recte diuidas peccasti. Oblata recte diuidere est: quelibet bona
nostra studia discernendo pensare. Quod nimirum qui agere dis-
simulat. et recte offerens peccat. Sepe quod bono studio geri-
mus. dum discernere caute negligimus: quo iudicet fine nec-
citur. Quod non nunquam hoc fit reatus criminis: quod putatur ca-
usa uirtutis. Recte ergo offerimus. cum bono studio bonum opus
agimus: si recte non diuidimus: si habere discretionem in bono ope
r o s t p o r t a o r

bous. murmurauit. ideo dñs miserit ignitos serpentes. Nage
g̃ serpentium ignitorz. uenena s̃ uicioz. que animam qm̃ tangu
nto spali morte perimunt. V bene murmans cōt̃ dñm̃ x̃pls ser
pencium morsib⁹ sternebat. ut ex ordine flagelli extiorps ag
nosceret q̃ntam incus p̃niciem murmando patetur.

Dix̃ albas ioseph qz tres ordines s̃ honorabiles i respectu dñi.
P̃m̃ q̃no hō infirma ē et adiciunt̃ ei temptationes. q̃ cum
gr̃az actione sc̃ipit eas. Sc̃ds at̃ q̃no aliq̃s oīa opa sua fac̃ mū
da coram dō. ⁊ nichil in his querit humanū. Tertium ū q̃no ali
quis sedet in subiectione. ⁊ p̃cētis spalib⁹ sine murmatōne obe
dit. ⁊ oīb⁹ x̃pls renuntiat uoluntatib⁹. *De circumcissione uicioz.*

De hoc capitulo sic ait paul⁹ ap̃ls. Hos enim sum⁹ circūcisi
qui spū dō seruum⁹ et gl̃iam in x̃po ihu. de si dicet carna
lit̃ circūcisi. mentis et corpis nr̃i. Vos bona dñi a ub̃ ap̃tastis
creaturā: nos a nob̃ uicia circūcidim⁹ spalia et peccata. Dñi
et nos sum⁹ circūcisi qui spū seruum⁹ dō. nō uos qui maculam
circūcissionis inducitis corpi ur̃o. Q̃ uod aut̃ dic̃ nos sum⁹ cir
cūcisi qui spū seruum⁹ dō. tale est q̃si dicet. Hos sum⁹ sp̃ualis
circūcissionis iusticia. quia iusticia spales effecti. spalit̃ nr̃o
seruum⁹ auctori. Non enī d̃ nos sumus circūcisi ut̃ habem⁹
circūcissionē. s; nos sumus inquit circūcisi id ē uos sum⁹
mundicia et iusticia circūcissionis spalis. habendo iusticiā
et mundiciā sp̃ualē. In lege enī et x̃plis dupliciter circūcidi u
bem. carne uidelic; et corde. Carne ū ait. circūcidimini carnē p̃
pucij ur̃i. Corde ubi dic̃. circūcidite p̃pucia cordis ur̃oꝝ.

†
S̃ õ est̃ circūcisi p̃ll
p̃pucij nr̃i nō circūcisi.

Hos uero carne circūcidim⁹. si a nob̃ carnalia uicia abscidamus.
id est adultia. fornicationē in mundiciam. crapulam. ebrietatē.
et cet̃a h̃ssimilia. que p̃ carnis opantur cōcupiscenciā. Corde cir
cūcidim⁹. si a ñb spalia uicia abscidam⁹. id est supbiā. iactan
ciam. irā. rirā. odium ut̃ inuidiam ⁊ similia. Horum g̃ oīū
abiecho uicioz. ⁊ bonarum a. s̃sup̃tio uirtutū. faciunt homi
nem iustum. V hec iusticia circūcissionis quia iusti homines

efficiuntur. a paulo circumcisio uocatur. & in spū inquit ser-
uumus deo. Ds enī sps ē. & sicut qui adorant dñm in spū et uer-
itate oportet adorare ita et qui seruit dō. in spū et ueritate o-
portet seruire. & glāiamur in xpō ihu. de si dicet. Hos qui spū
dō seruum? non carnalit̄ in carnis & circumcissione s; spūalit̄
in xpō ihu glāmur. a quo et fidei uirtutem accepim⁹. p̄ qm̄ in
eo glēmur. Nam quod dñs die octauo est circumcisus. et post
tricesimū tertium circumcissionis diem ad templum dñi est de-
latus ut hostia pro eo offerret⁹. ⁊ scs dñi uocaret⁹. mystice signi-
ficabat. quia nemo nisi circumcis⁹ uicys. dignus sit dñicis p̄-
sentari conspectib⁹. Nemo nisi mortalitatis nerib⁹ absolutus
supne ciuitatis gaudia poterit subire p̄fectus. Nam et ad
hanc carnalium et spūalium uiciorū circumcissionē faciendā
nō iacob⁹ ap̄ls hortatur dics. Abicientes omnem inmundiciā
et habundantiā malicie in mansuetudine suscipite in-
sicū uerbum. Primo corp⁹ et mentē a uicys uibet circumci-
di ut digni existē possimus qui uerbum salutis p̄cipiam⁹.
Omnē quippe inmundiciā et carnis et anime nuncupat. Ma-
liciam uero tantū ad inuicis hominis prauitatem p̄tine desig-
nat. ad hanc nos uiciorū circumcissionē faciendam. petr⁹ am-
monet dics. Rm̄ obsecro uos tanqm̄ aduenas et p̄grinos
abstine uos a carnalib⁹ desiderijs. Ap̄te autē nos docet a carna-
lib⁹ abstine desiderijs. quia adūsus nrām semp dimicant ai-
mam. & dum concupiscencijs blandientib⁹ caro eneruiter sub-
iugatur. uiciorū exercitus firmit̄ aduers⁹ animam armatur.

Dicit abbas ammonas qz quatuordecim annos fecit in su. de p̄cis
dñm nocte et die ut donaret ei uirtutem lupandi iram. *De fruc.*
iacob⁹ ap̄ls ait. fructus autē iusticie in pace seminat⁹. *in iusticie.*
facientib⁹ pacem. Omne quod in hac uita agimus. semen est fu-
ture retributionis. Ipsa autē retribucio fructus est opum p̄sen-
cium ap̄lo teste qui ait. & uecumq; enim seminauit hō. hec et
metet. & qui seminat in carne. de carne et metet corruptionē.

Quia autem seminat in spiritu. de spiritu metet uitam eternam. Et ideo recte dicitur
quia fructus iusticie in pace seminatur. facientibus pacem. Fructus enim iusticie uita eterna est que operibus iustis retribuitur. quia qui
inquit pacem sequuntur eam. ipsa pace cui student. quia quasi
optimo semine terram sui cordis aspergunt. quo per cotidianum
bone operationis clementum. ad fructum ualeant uite peruenire
celestis. De quo alibi scriptum est. Qui seminant in lacrimis. in
gaudio metent. Hinc et paulus ad ephesios ait. Repleti fructu
iusticie per ihesum christum in gloriam et laudem dei. hunc autem fructum
iusticie. in epistola ad galathas. fructum spiritus nominat dicens.
Fructus autem spiritus est. caritas. gaudium. pax. patientia. longanimitas.
bonitas. benignitas. mansuetudo. continentia. castitas. Quod
multiplici fructu uult nos in die christi esse repletos in gloria et
laude dei. quia de omnibus bonis que ab ipso accipimus. non nobis sed illi
gloriam et laudem referre debemus. cum psalmista dicentes. Non
nobis domine non nobis sed nomini tuo da gloriam.

Venerunt aliquando duo fratres ad quandam senem. consuetudo autem
erat senis non manducare cotidie. Qui cum uidisset fratres. gau-
dens suscepit eos. et dicit. Ieiunium suam mercedem habet. Iterum
qui manducat propter caritatem. duo mandata implet. quoniam uolun-
tatem propriam delinquit. et mandatum reficiens impleuit fratres.
Dicit quidam patrum. Nisi prius odio habueris. non poteris diligere.
Hic ergo odis peccatum. non facies iusticiam. Scriptum est enim. De-
clina a malo et fac bonum. Serumptam in omnibus his propositum
animi ubique requiritur. Adam enim in paradiso consistens. prouari-
catus est mandatum dei. iob autem in stercore sedens custodiuit. Unde
constat quia propositum bonum querit deus ab homine. et ut semper ti-
meat eum. *Et ad innocentiam reuertamur infantie*

Dominus in euangelio ait. Amen dico uobis nisi conuersi fueritis et ef-
ficiamini sicut paruuli. non intrabitis in regnum celorum. Hoc non
solum apostolis precepit dominus. sed et omnibus in se credentibus qui cupiunt
in regnum celorum intrare. Non ergo precepit nobis ut etatem habemus

paruuloy. s; ut conuersationē teneam⁹ innocencie. & quod illi
p annos possident infantie. nos possideam⁹ p puritatem inno-
centie. ut malicia nō sapientia paruuli simus. hinc itū ip̄e
dn̄s ait. Q; uicūq; humiliat⁹ se sic paruulus iste hic est
maior in regno celoy. Q; uasi dicet. Sic paruulus cuius uob
exemplum tribuo. nō p̄seuat in iracundia. nō lesus meminit.
non uidens pulchram mulierē delectatur. nō aliut cogitat et
aliut loquitur. sic et uos nisi talem habueritis innocenciam.
et animum puritatē. regnum celoy nō potētis intrē. Q; ua enī
ratione ad innocenciam infantie puenire possim⁹? Pet̄⁹ ap̄t̄s
exponit diēs. deponentes igitur omnem malitiam et omnē
dolum. ⁊ simulationes. ⁊ inuidias. ⁊ om̄s detractiones. sicut
modo geniti infantes rationabiles sine dolo lac concupiscite
ut in eo crescatis in salutē. de si dicet. Q; ua iam renati es-
tis p aquā baptismatis et p sp̄s sc̄i grām filij facti estis p bap-
tisma. estote modo p studium bone conuersationis quales s̄t
infantes p naturam in uarie etatis. id est nō habentes mali-
ciam. nō dolum. nō simulationes. nō detractiones. ⁊ ut om̄s
amaritudo. ⁊ furor. ⁊ ira. ⁊ indignatio. ⁊ clamor. ⁊ blasphemia.
collat⁹ auob̄ cum omni malitia. & hoc modo ad infantiam
innocencie reuertentes. quasi lac mat̄num desidate in uob̄
sc̄arum sc̄pturarū recipe uerbum ut in eo crescatis. ⁊ ad eum
panem p̄ficiscamini comedendum qui de celo descendit. ⁊ de-
dit uita mundo. Paulus autē de se et sequacib⁹ suis ait. Facti
sum⁹ paruuli in medio ur̄m. tanq̄m si nutrix foueat filios su-
os. Sciebat enim illud euḡlicum a dn̄o dictū. Q; cumq; ḡ humili-
at⁹ se sicut paruul⁹ iste. hic maior ē in regno celoy. Ideo
se humiliabat in medio discipuloꝝ suoy ut et illis exemplū
p̄bet humilitatis. sibi met̄ p̄m̄ium adquireret humilitati.
⁊ uidendum tam̄ quom̄ in hoc loco laudabiliter dicat. facti sum⁹
paruuli cum alio loco dic̄. uanam efficiam⁹ paruuli. Q; n̄ uo-
luntarie facti sunt paruuli. nolentes eē paruuli. S; quales

nos paruulos cupiat eē paulus. ipse exponens ait. Malicia
autē paruuli estote. & quales nos eē itūm paruulos cupie-
bat ipse subdendo manifestat dicit. Utinā nō efficiam̄ parū-
uli fluctuantes. ⁊ circūferam̄ omni uento doctrine. Ergo bo-
ni duobus ^{modi} efficiam̄ paruuli. id est habendo. ⁊ non habendo.
Habendo humilitatē. puritatem et innocentiam. non habendo
malitiā. dolum. et inuidiā. facti sunt magni habendo humi-
litate. puritate. ⁊ innocentia. insup habendo ubertatē doc-
trine. de qua tanq̄m nutrix suos fouebant filios. Quib⁹ et
paulus dicebat. Tanq̄m paruulis in x̄. lac uob⁹ potum dedi.
non escam. *De eo quod iusti lapides uiui uocentur*

apli facti paruuli. nō ha-
bendo malitiā. dolum.
et inuidiā.

Petrus in eplā sua ait. & ipsi tanq̄m lapides uiui sup edifi-
camus domos spūales. *Sup edificamus domos spūales.*
Sup edificari illos dicit. quia sine dñō ihu x̄pō lapide scilicet
uiuio. nulla edificatio spūal stare potest. Fundamentū enim
aliud nemo pot⁹ ponē p̄t. ipm. Cuius participatione fideles
lapides uiui. efficiuntur. q̄ p infidelitatē lapides mortui fue-
rant. duri scilicet et insensibiles q̄b⁹ m̄to dicitur. Auferā a uo-
bis cor lapideum. ⁊ dabo uob⁹ cor carneū. Docibile ad euāglicā
recipiendam doctrinam ut tanq̄m lapides uiui ad spūale edi-
ficium aptentur. qui p discretionem eruditi doctoris. amputa-
tis actib⁹ et cogitationib⁹ s̄ fluis uelut ictu quadrantur secu-
ris. Lapis etenim quadrus in quocumq; latē uersus fuit eque-
stat. Justus uero qui uisitatib⁹ non eleuatur. ad uisitab⁹ nō
frangitur. uitupationib⁹ n̄ dicit. suasionib⁹ ad malum nō trahit⁹
lapis quadrus ē. Sic enim ordines lapidum in pariete portant⁹
ali ab alijs. ita portantur fideles a p̄cedentib⁹ in ecclia iustis.
Portant et ipsi p colantiam et doctrinam sequentes. ⁊ hoc ordine
ali ab alijs portantur iusti usq; ad ultimum iustum. Qui cū
a priorib⁹ portet⁹. quē portare debeat ipse nō habebit sequen-
tem. Qui autē omne edificium portat et ipse a nemine porta-
tur. dñs est ihu x̄. Unde et lapi a p̄pha p̄cios⁹ uocatur in fun-

damento fundatus. Item uiuos lapides apłs uocat electos. ut
conatum insinuet bone actionis eorū. Mortui namq; id ē matia-
les lapides ubiq; ab structore positi sūnt insensibilitē manent.
aut etiam lapsi decidunt. Non ergo nos beatus petrus talium
lapidum insensibilitē uult imitari. s; tanq̄m lapides uiuos fun-
damētō sup edificari. ut uidelic; uiuante nos grā dī sobrie et
iuste et pie uiuam⁹ in hoc scō. Tanq̄m lapis q̄ uiu⁹ edificatur
ā xpo in domo ei⁹. quicumq; donante et adiuuante ipso. bonis
in defessus insiste curat opib⁹. In templo q̄ uiuo et scō. nō possūt
lapides poni nisi uiui et scī. Ergo omni labore nitendū ē. ut sim⁹
illi lapides de quib⁹ scriptū est. Lapidēs uiui uoluunt sup
tram. ut cum fuerimus uiui lapides. ⁊ ex omni parte dolaci edi-
ficemur in templū ut simus cum apłis et pph̄is habitaculum
dī scī sp̄iale nō manufactum. *De sufferentia temptationum*

Beatus uir ait iacob⁹ apłs qui suffert temptationem. qm̄
cum p̄batus fuit accipiet coronam uite. qm̄ rep̄misit d̄s dili-
gentib⁹ se. huic simile est illud in apocalipsi. Esto fidel⁹ usq; ad
mortem et dabo tibi coronam uite. Ap̄te ammonēs q̄a tanto am-
pli⁹ gaude in temptationib⁹ oportet. q̄nto cerci⁹ claret d̄m his
quos diligit magis sepe temptatōnū pond⁹ impone. ut scilicet
p̄ temptationis exercitiū p̄bentur in fide p̄fecti. Cum autē p̄bati
sunt ueracitē eē fideles. hoc est p̄fecti et integri in nullo deficiē-
tes. iure accipiant p̄missā uite coronam et̄ne. Duplex ē omni-
gen⁹ temptationis. unum q̄ decip̄. aliud q̄ p̄bat. Scdm̄ hoc q̄d
decip̄ scriptum ē. Hemo cum temptatur. dicat qm̄ ā dō temp-
tor. D̄s enim neminem temptat. Scdm̄ illud quod p̄bat. d̄s temp-
tauit abrahā. De qua temptatōne. ⁊ p̄ph̄a d̄m postulans ait.
P̄roba me d̄ne et tempta me. Scriptū est et alibi. Vasa figuli p̄-
bat fornax. homines autē iustos temptatio tribulationis. Trib⁹
modis temptatio agitur. Suggestione. delectatione. consensu.
Suggestione hostis. delectatione autē ul⁹ etiam consensu nr̄e fra-
gilitatis. Quod hoste suggestente delectari aut consentire pecca-

co nolumus . temptatio ipsa nobis ad uictoria puenit . qua coro
nam uite meamur accipe . Temptatus est iob multipliciter . s; qd
nec possessiones . nec salutem corpis diuino amori pposuerat . tep
tari quide suggestione hostili potuit . s; consentire ut alti delec
tari pccō nullaten ualebat . *ommmmm ommmmm*

Vir abbas antoni' abbi pastor . hoc ē magnum op' hoīs . ut
culpam suā s; seipm un'q;sq; ponat corā dno . et expectet tep
tationē usq; ad ultimū uite sue tempus . Dicebat quidam senex .
Quando nō temptam . tunc mag' humiliam . qm d's sciens infirmi
tate nrām pteg' nos . Si aut' gl'iam . aufert a nob' ptectionē su
am et pimus . Harrauer' de quodam sene qd sedens in cela
sua . et sustinens temptationes . uidebat demones manifeste et q
tempnebat eos . Cum aut' se abt's uide uinci a sene . uenit et of
tendens se ei d' . Ego sum x' . Videns aut' eum senex . clausit ocu
los . Et d' ei abt's . Ego sum x' . Quare clausisti oculos tuos .
Et respondens senex d' ei . Ego x' hic nolo uide . s; in illa uita . Audiens
aut' h' abt's nō comparuit . *de cogitatione dñi nr̄i ihu xpi .*

Petrus ap'ls ait . Grā uob' et pax ad impleatur in cognitione
dñi nr̄i ihu xpi . quom' nob' omnia diuine uirtutis sue que
ad uitam et pietatem donata sunt p cognitionē ei' qui uoca
uit nos p'p'a gl'ia et uirtute . de si dicet . ad impleatur uob' grā
in eo ut dñm nr̄m ihu x' pfecte cognoscatis . Et hoc quoq; adhuc
peum cognoscatis . qm' nō oīa diuine uirtutis sue donata sunt
pei' grām . que ad uitam optinendam et pietatē conseruandam
sufficiat . Quia quanto quis pfecti' dñm cognoscit . tanto alt'
pmissor' ei' magnitudinem sentit . hinc paulus ait . ad agno
cendum illum et uirtutem resurrectionis ei' . Cognitio enim mi
teri' . incarnationis ei' . passionis . et resurrectionis . pfectio
uite est . et thesaur' sapientie . Per cognitionem enim dñi et sal
uatoris nr̄i ihu x' . omnia diuinitatis ei' misteria quib' saluam
cognoscim' . Tripliciter enim ad agnitiōē xpi uenire sc'ptura
teste didicim' . Primum ut eum credam' filium eē dei patris

omnipotens et cum patre spū scō unū eē dñm in trinitate.
Secūdo ut diligam⁹ eum ex toto corde. tota aīa. tota uirtute. q̄a
ut ioh̄s ait. oīs q̄ dilig⁹ ex deo natus est. et cognoscat dñm. Q̄
nō dilig⁹. nō nouit eū. Tercio si mandata ei⁹ seruam⁹. eodem ioh̄e
teste qui ait. Q̄ ui dic⁹ se nosse dñm. ⁊ mandata ei⁹ non custodit.
mendax est. In hoc enim scimus qm̄ cognouim⁹ eum. si man
data ei⁹ obseruam⁹. ⁊ uirtutem resurrectionis ei⁹. Agnoscam⁹ enī
uirtutē resurrectionis x̄. qm̄o credim⁹ q̄ d̄s eum suscitauit. ⁊ nō
cum eo suscitauit p̄ uirtutē suam. ⁊ a d̄natione mortis eripuit
et ereptos in hereditate et̄na. ut filios a patris dexterā colloca
uit. Octaua enī die dñs a mortuis resurgens. exemplum n̄b sicut
resurrectionis. ⁊ mistiū ostendit noue gustationis. *De clarificatione*

De dño ihu x̄ sic paul⁹ ap̄l̄s ait. dñm nr̄i ihu xpi in sanctis —
Cū uenit gl̄ari in sc̄is suis. Ille qui in gl̄ia naturalit̄ sua sēp
gl̄os⁹ sempq; manet gl̄ificatus. in iudicio cum uenit iudicare ui
uos et mortuos et sc̄im p̄ ignem. gl̄ificabit sc̄os suos. ip̄e cū illis
gl̄osus et gl̄ificatus apparens. ac claritate potentie sue clari
ficans illos sic et idem pat̄ dñs ait. ⁊ claritatem qm̄ dedisti
michi dedi eis. ⁊ alibi. Fulgebunt inquit iusti. sicut sol in
regno patris mei. Quia gl̄iosa et p̄petua gl̄ia gl̄ificati. in iudicio
apperebunt cū x̄ electi. Veniet ḡ ueniet in iudicio apparere
in sc̄is suis gl̄ificatus. qui inq̄s apparuit in passione sua de
pect⁹. et qui ante pilatum et pontifices iudeorū in p̄mo adue
tu apparuit humilis et pusill⁹. in secūdo gl̄os⁹ et magn⁹ et excel
s⁹ apparebit d̄s et ammirabit̄ si in omnib⁹ qui credider̄. Ip̄se enī
dñs nr̄i ihu xps qui semp̄ ammirabit̄ ē in sua diuinitate factus
ē et nob̄ ammirabilis in sua humanitate. Ammira bit̄ in ḡ
ceptōne. ammirabit̄ i natiuitate. ammirabit̄ i resurrectione. am
mirabit̄ et in ascensione. ip̄se adhuc et mirabit̄ apparebit̄ in oī
bus qui ut credendum ē. credider̄ in ultimi iudicij reuelatio
ne. ut ab illo mirabili mirabiles facti. uiuant cum illo in et̄
num gl̄ificati. Ip̄se ē enim mirabit̄ d̄s. de quo et isayas ait. ⁊

uocabitur nom̄ ei⁹ ammirabit̄ consiliari⁹ d̄s fortis et cetera. ⁊
d̄d. Mirabit̄ d̄s in sc̄is suis. Cuius gl̄iam resurrectionis uider̄
p̄p̄i xp̄iani. ⁊ in iudicio gl̄iam maiestatis ei⁹ soli uidebunt electi.

Post *ut ambulem⁹ digne dō ⁊ impleam⁹ agnitione uoluntatis ei⁹.*
acceptam sac̄baptismatis undam et p̄ manus impositionis
ep̄i susceptam sp̄s sc̄i gr̄am. potissimum ē. homini impl̄i cogni-
tione uoluntatis dei. ut ea que sunt uoluntatis d̄i faciat. in oī-
bus sc̄dm̄ uoluntate⁹ eius uiuat. quia q̄nto quisq; uoluntatis
d̄i habuerit cognitionē. tanto et maiestatis ei⁹ habebit timorē.
et cordis erga eum t̄nebit dilectionē. ⁊ in tantum digne deo
pot̄it ambulare. ⁊ in tantum illi placē. ⁊ in omni ope bono fruc-
tificare. Ille ergo digne dō ambulat qui fidem q̄m in bap̄tisma-
te p̄ d̄m accepit gr̄am. cotidie opib⁹ bonis accumulatur. qui m̄bra
sua que sunt sup̄ terram mortificat. ut deo sp̄aliter uiuat. ⁊ ei
cui se p̄bavit iuste et pie uiuendo placeat. dō p̄ omnia placens.
Nemo ergo dō placē et ad ueram pot̄itudinē puenire. nisi p̄
mortificationē uitioꝝ et assumptionē uirtutū p̄ fidem rectam
et opationē sc̄am. ⁊ neq; in hoc seclō sine his duab⁹ reb⁹ si tam̄
opantur affuit t̄ps. q̄sq̄m iustificationis consequitur gr̄am. neq;
in futuro uitam possidebit et̄na. In om̄i ope bono fructifican-
tes. Ille enim bene in omni ope bona fructificat. qui accepto
in corde ubi semine. m̄tia bona et optima. aliud tricesimū.
et aliud seragesimum. aliud ū centesimū fructum affert in
patientia. ⁊ notandū quia tacite in hoc loco. eoz̄ desidiosas
corrip̄ m̄tes qui in melius nō crescunt. n̄ bonum opantes uirtu-
tib⁹ p̄ficiunt. s; tantum sibi sufficē credunt. ut quia nō opan-
tur malum. ut quia reliquer̄ corpe mundum nescientes. q̄
p̄ exercitia sapientie et meditationē diuinorū. ⁊ p̄ uirtutē
bonorū opum. nouus cotidie crescens et placens dō efficit̄
homo. **Q**uā albas pastor. quia fumo expelluntur apes.
anum **Q**ut tollat dulcedo opū earū. ita et corporalis re-
quies timorem d̄m expellit ab am̄ia. ⁊ auferre ab ea omne

opus bonum. Dixit itum ipse. abominatio est omnis corpora re-
quies. *De eo quod non omnibus placere debemus omnibus*

Hinc paulus ait. Si adhuc hominibus placem. & seruus non essem.
Id est si iudeis carnaliter in obseruantia legis ut prave ui-
uentibus ians in prauitate eorum consensisse. & seruus non essem. Cui sen-
tentie contraria est illa uero ait. Sine offensione estote iudeis et
gentibus et ecclesie dei. sicut et ego pro omnia omnibus placeo. Nam cur
omnibus placet. ipse exponendo subiugens ait. Homo querens quod
utile est. scilicet quod multis ut salui fiant. Sed enim omnium utilitatem et
salutem querebat omnibus se non inuoluentem placere dicebat.
Hoc apostoli bonum monachi tenentes exemplum. non sicut tenentes exem-
plum. non sicut tantum utilitati debent esse contenti. sed magis que
conueniunt proximis. non quod sua sunt singulis confidentes. sed que ali-
orum. Qui tantum que sua sunt id est que sibi soli necessaria sunt
confidat. et de fratrum salute ut eius temporalis utilitatem non curat. sine
dubio a caritatis tramite in quo omnis animarum salus consistit dedi-
nat. Qui uero de sua ac proximorum utilitate. atque salute est solli-
citus. quicquid ualet utilitatis quasi sibi fratribus impendere sa-
ragit. sibi uero ipsi per hanc humilitatis obedientiam uite celestis ga-
udia ampliora conquirat. Placet ergo paulus hominibus et non placet. quia
omnibus bene. iuste et recte uiuentibus in omnibus suis conuersationibus
uerbis que placet et actibus. Sanctis autem prave et male uiuentibus
contradictor existens. nec uerbis placet nec moribus. Sunt enim
in hac & latissima atque magnifica ecclesia. que est per mundi quadra-
tum climatum tensa. duo hominum genera. beniuolentium scilicet
atque maleuolentium. Beneuolentibus in omnibus placet paulus. Ma-
leuolentibus autem. in omnibus displicet paulus. Sicut enim in area
mixta sunt grana. cum paleis. ita et ecclesie adhuc in terra de genti.
mixta sunt mali cum bonis. De hac enim malorum et bonorum mixtura. sic le-
gitur in pauli quam ad timotheum misit epistola. In magna inquit
domo. non solum sunt uasa aurea et argentea. sed et lignea et fictilia.
et quedam quidem in honore. quedam autem in contumeliam. et magna

autē magni dñi domū. potest designari ecclia. ē uniuersum dñi f
fusa p orbem. In qua sunt uasa aurea. hominum uidelicet corda in
tellectu spali repleta. ⁊ uelut auro obrizo uarijs uirtutib⁹ ruit
b⁹ rualantia. Sunt et argentea more eloquentie clara. ⁊ officio
p̄dicationis plucida. Sunt et lignea. sup̄ba scilicet stulta et in
sensibilia corda. Sunt et fictilia. fragilia q̄. ⁊ trena. de tra sup̄
ta. ⁊ in trena actib⁹ dedita. S; aurea et argenta. in hac magna
ē ecclia honore sunt digna. Q; enī aut ap̄ls bene ministrant duplici honore
digni habeantur. Lignea autē et fictilia. m̄to sunt in contume
lia. q; m̄te habentes stultā. atq; sup̄bam. dñi sui uita nō custo
dierunt precepta. **Q**uē sancta sinelectice quia oportet nos p̄di
cretionē animas gubnare. ⁊ in congregatione manentes nō que
nra sunt querere. neq; seruire p̄pe uoluntati s; salū fide patri
spali obedire. **D** quidam senex. Humq̄m desid̄auit op⁹ quod in
utile esset. ⁊ fr̄i meo dispendiū faceret. hui⁹modi habens spem. q̄a
lucrum fr̄is mei opus fructificationis ē in. **Et nob̄ altitru cul**

Dñs in eūglio ait. Si offers mun⁹ tuū **pe dimittam querelā.**
Quod ad altē. ⁊ ibi recordat⁹ fr̄is quia fr̄ tuus h̄t aliqd̄ aduersū
te. relinq; ibi munus tuum ante altare. ⁊ uado p̄us recōcilia
ri fr̄i tuo. ⁊ tunc ueniens offeres munus tuū. hoc p̄ceptū q̄m
uis historialit̄ sit tenendū. spaliē tam̄ a nob̄ semp̄ ē cōplendū
S p̄bit autē templum nr̄m. unūq; hō nr̄ ē. Altare nr̄a fides est.
Q unus p̄phetia. doctrina. orō. hymnus. ⁊ psalmus est. **Q**uod si
p̄sens fuit fr̄ qui habet aliquid aduersum nos. potim⁹ eū n̄
simulato s; sincero animo lenire. atq; ad grām ueniā postula
do reuocare. si tam̄ hoc coram dō nō pigro motu corp̄is s; celeri
mo dilectionis affectu fecim⁹. De hoc capitulo. sic et paul⁹ ap̄ls
ait. Subportantes unūcē. ⁊ donantes uob̄ metip̄is si quis ad
uersum aliquē habet querelam. sicut et dñs donauit ub̄. horta
tur autē nos ap̄ls ut sim⁹ subportantes unūcem. id ē ut mores.
actus et sermones nr̄s patient̄ p̄ xp̄o et omnia hōia nr̄a. p̄te
mus unūcem p̄ amore fr̄no. quia qui fr̄em sicut semetip̄m di

igitur patienter pro illo omnia portat et sustinet. Caritas enim sedem
 apostolorum omnia suffert. omnia sustinet. Donantes uobis metipsis.
 si quis aduersus aliquem habet querelam. habet enim aliquis ad-
 uersus alium querelam. quoniam eum quis ledit etiam sine causa. Sic
 et deus donauit uobis omnia peccata per sacrobaptismatis uindam.
 ita et uos nos non aliquid sed omnia de cordibus uestris debetis fratri-
 bus donare commissa. Quia iustissimum est apud deum. ut iuxta men-
 suram pietatis eius qua nostra uobis donauit delicta. donemus nos
 fratribus que in nobis commiserunt peccata. ut libere deo dicere ualeamus.

ita uol. hac se
 dicet. Sic deus do-
 nauit uobis

Dimittite nobis debita nostra. sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

Ac per omnes culpas que in nobis committuntur parati sumus ignoscere.
 si nobis delicta nostra ignoscat. Nemo contra se teneat non remittendo. neque

illud teneat non ignoscendo. **A**ut dominus de seruo nequam qui noluit conseruo suo remittere
 culpam. Iratus dominus tradidit eum tortoribus. quoad usque reddet
 uniuersum debitum. cuius exemplum caue nos ammonet dicit.

Sicut et pater meus celestis faciet uobis. si non remiseritis unusquisque
 fratri suo de cordibus uestris. Ne dicas in lingua ignosco et corde
 differas. Conscientiam enim tuam deus inspicit. Vis ergo ut deus tibi
 omnia debita dimittat. **D**imittite et tu omnia debitorum tuo.

Hanc ergo regulam ponis. hoc pacto et placito cum deo obligaris
 cum dicis. dimittite nobis debita nostra sicut et nos dimittimus. hinc
 et alio loco dominus ait. Dimittite et dimittetur uobis. date. et dabitur
 uobis. Interrogatus est sener. Quid est humilitas. Ille respondit.

Si peccanti in te frater ignoscat. antequam apud te penitentiam agat.
 et beneficias his qui tibi maleficunt. dicit abbas antonius. quia
 de primo est uita et mors. Si enim lucremus fratrem. lucrabi-
 mur deum. Si autem scandalizamus fratrem. in christum peccamus. dicit ab-
 bas isaia. Cripe primum a peccatis quantum tibi est uirtutis sine
 nuptio. quoniam conuertentes deus non repellit a se. Verbum autem
 malicie et nequicie non habiter in corde tuo aduersus fratrem
 tuum. ut possis dicere dimittite nobis debita nostra. sicut et nos di-
 mittimus debitoribus nostris. De hoc capitulo et alibi scriptum est.

sitas sine querela. et simplices sic filij dei. Ille enim est sine querela. qui quantum fragilitas permittat humana. vitam studet ducere sine culpa. Querelam contra deum et proximum. commissa suscitatur culpa. Ergo ille vivit sine querela qui non ducit vitam vitiosam seculatam. nisi committat culpa unde illi iuste inferatur querela. *Deo quod filij dei sumus. et heredes et hereditas eius illeque*

Sic apostolus ait. Quia in estis filij dei. nunc deus spiritum filij sui nostram. in corda nostra clamante abba pater. Numquam enim auderem dicere. pater noster qui es in celis. nisi de conscientia spiritus habitantis in nobis. Sic enim probarem ad optatos nos esse a deo in filios. spiritum sanctum dedit nobis. qui signum patris ostendit esse in filijs. ut audeamus dicere abba quod est pater quod iudis dicere dudum non fuerat concessum. Itaque iam non sumus servi filij. Quod si filij et heredes per deum. id est si filij dei sumus consequenter nobis debet hereditas patris. ut quomodo spiritum filij dei accipientis facti sumus filij ita. in libertatem de servitute mutati heredes sumus dei patri. coheredes autem ihesu christi filij eius. Nam et alio loco idem apostolus ait. Gratiis agentes deo patri qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine. Pars sortis sanctorum congregatio est adiuncta et in una societate iuncta omnium electorum. sicut alibi dicitur. Vos autem domine multiplicet sub auditur in numero electorum suorum. ut sitis sancti et immaculati in gremio scilicet congregati sanctorum. Fit ergo pars sortis sanctorum in lumine. et illustratur a lumine quod fit in christo et illustratur a christo. quia solet in sorte hereditas significari. sicut scriptum est. Sorte divisit eis terram in funiculo distributionis. dicam ergo quia sicut omnis electorum populus pars et funiculus hereditatis eius. ita pars et hereditas sortis sanctorum. ipse dominus est qui dicit ad aaron. Ego pars et hereditas tua in medio filiorum israel. Hos autem cum apostolis et omnibus sanctis societatem habentes. gratias agentes deo patri. oremus ut dignos nos faciat in partem sortis sanctorum in lumine. id est ut pars et sortis et hereditas domini esse manifestam. et ipsum dominum salvatorem nostrum in sorte et hereditate sempiterna felicitate possideamus. et

in lumine id est in ipso et per ipsum illuminati. in eternum felices
permaneamus. *Quomodo homo lucrifaciat christum*

Siquis monachus mortificauit membra sua que sunt supra.
et tollens crucem suam secutus fuit et mortuus mundo.
et tropheum mortificationis sue digne passionis affixit ligno.
ita ut dicere possit cum paulo. ego pro lege legi mortuus sum. ut deo
uiuam. et confixus cruci. iste potest lucrifacere christum. Christus enim et
ueritas. et caritas. et sapientia. et iusticia. et sanctificatio dicitur. Qui
enim hec omnia sibi bene uiuendo acquirit. et proculdubio lucrifacit.
uel certe qui fratrem suum qui christi inibi predicando et bonum
exemplum prebendo lucratur. et lucrifacit. Beatus enim augustinus
ait. Siquid forte puersum uidis. satage corrigere. et emenda
re non cesses. fac quicquid potes pro persona quam portas. noli desere lucrum
christi. quia lucraturus es a christo. Habet et secundum intelligentiam hanc scientie qui in
telligit sua causa et hominem factum. passum et mortuum et amicum
resurrexisse. et in celos ascendisse. spiritus omnibus que sunt mundi. recto cur
su eum fuit secutus. ut ipsum christum apprehendat a quo est comprehensus. iste
felicitate lucrifacit christum. hinc et alibi idem apostolus ait. Michi autem absit gloriari.
nisi in cruce domini nostri ihesu christi. pro qua in mundo est et ego mundo. Homo
in propria iusticia debet gloriari monachus. ut in doctrina aliquid. sed in fide
christi crucis. pro qua sibi omnia spiritus dimittit peccata. Inuicem ergo sibi mor
tui esse debent. et mundo monacho. et monachus mundo. Et michi recipere
debet monachus que sunt mundi. nec mundo habere debet quod recipiat
in monacho. Solus ergo potest in cruce gloriari qui tollit eam.

crucifixus

Tet sequitur saluatorem. Quia crucifigit carnem suam cum uicijs
et concupiscentijs. Quia mortuus est mundo. et non contemplatur ea
que uidentur. sed que non uidentur. scilicet que eterna sunt. *De eo quod*
Petrus ait. *domini ad monachis annuncientur semper uirtutes*
ut uirtutes annuncietis ei qui de tenebris uocauit in
admirabile suum lumen. Sicut enim hi qui de egyptia seruitute li
berati sunt pro moysen carnem triumphale post transitum maris ru
bri et demissum pharaonis exercitum domino cantant. ita et nos oportet

post acceptam in baptismo remissionē peccatorum. dignas beneficijs celestibus respondeat grās. et ei⁹ gratiam semper annunciare uirtutes. Si enim uirtutes suas deus omnipotens taceat. nullus eum agnoscat nullus amaret. Virtutes ergo suas annuntiat. non ut laudibus suis ipse perficiat. sed ut hi qui hunc in sua laude cognouerunt. ad perpetuam hereditatem perueniant. Idcirco deus laudes suas indicat. ut ualeamus eum audientes agnosce. Agnoscentes amare. amantes sequi. sequentes adipisci. adipiscentes uero ei⁹ uisione perfrui. hinc propheta ait. Virtutem operum suorum annuntiabit populo suo. ut det illi hereditatem gentium. Ac si apte dicat. Idcirco fortitudinem sue operationis insinuat. ut eam qui audierint donis spiritalibus ditescant. In spiritalibus enim donis perficere est. digne deo ambulare. et de die in diem uirtutibus sanctis perficere donec ad uisionem omnipotentis ualeat peruenire. ut dicat cum ceteris de illo. Ibi sunt sancti de uirtute in uirtute. et uidebit deus deorum in syon. Ille uidelicet uidebit a nobis in syon. id est in speculatione superna. qui nos uocauit in suum regnum et gloriam. Uocauit prius per fidem. postea uero uocauit per spem. quando eum facie uidebimus at faciem. et illam desiderabilem audiemus uocem. Venite benedicti patris mei percipite regnum. quod uobis paratum est ab origine mundi. In quo regno et gloria eterna. et uita manet perpetua. Beatus iob de hac annuntiatione uirtutum. sub figura uiri redemptoris ait. Terra ne opias signatum tuum. Terra namque sanguinem et non opuit. quia sancta ecclesia redemptionis sue misterium. cunctis iam mundi partibus predicauit. Ipse enim sanguis redemptionis qui sumitur. clamor uiri redemptoris est. Ergo ut sacramentum diuine passionis in nobis non sit otiosum. debemus imitari qui sumitur et predicare ceteris que ueneramus. hinc iterum uidemus beatus iob ait. Neque inueniat locum inde latendi clamor meus. Locum enim latendi clamor eius in nobis inuenit. si hoc quod mens credit lingua taceat. Sed ne in nobis clamor eius lateat. restat ut unusquisque iuxta modulum suum uiuificationis sue misterium proximis innotescat. *de quod donatum sit sanctis patri pro christo.*

Sic inquit cetera paulus apostolus ait. Pro nobis donatum est. *—*
per christum non solum ut in eum credatis. sed etiam ut pro illo paciamini

Notandum quia et fides qua xpm credimus. ⁊ passiones quas p
illo patimur a deo patre p x nob donantur. Ho en alijs s; ama-
toribus xpi. p x pati conceditur. Unde et no est nob in passio-
nib; p xpo dolendum s; multo magis gaudendum et exultandu.
quia et apli ibant gaudentes a conspectu concilij. qm digni ha-
biti sunt p nre ihu contumeliam pati. Ho solum nich noc; qui
bonum facientib; mala irrogat. s; etiam causam maioris bitu-
dinis prae. iuxta illud euangelicum. Beati qui psecutione paci-
untur ppt iusticiam. qm ipsor; est regnu celor;. Hinc et alibi
paul; ait. Obqm causam etia hec patior s; no confundor. Obqm ca-
usam die. id est ppt pdicatione euanglij. ⁊ fidem dñi nri ihu x. Ho
x en pati. no confusio. s; magna debet fidelib; ee gloriatio. Xps
en ait apls. factus est nob iusticia. Pati g; p x. pati e ppt iusti-
ciam. Bi en ait dñs qui psecutione pacit ppt iusticiam. qm
ipsor; est regnum celor;. Confundat; g; illi qui ppt iusticiam
psecuntur electos. quia eos cruciatus expectat etn;. Non confu-
dantur electi quib; p breuib; tribulationib; gaudiu etnium.
parit; celor; tribuet; et regnu. Hinc et petr; ait. Siquit patimur
in ppt iusticiam bi eritis. Non solum inquit ub; nich nocet
qui bonum facientib; mala irrogat. s; etiam cum uos ppt bo-
na que execratur hostis insequit;. causam uob; maioris bitudi-
nis prae. cum patientie ure uires exerceat. Ipse itum die. Ne-
li; est enim b;nefacientes si uelit uoluntas di pati. qm male-
facientes. hec sententia illoz; monachor; stulticiam arguit.
qui cum p culpis arguunt; a fr;ib;. ul; etiam excommunicantur.
in patient; tolerant. Si uero sine culpa ul; uerbor; contume-
lias aut aduersa queq; paciunt; a ppositis. mox ad iracundia
prumpunt. ut qui antea uidebant; innocij. p impatientiam
et murmurationis audaciam. culpabiles se reddunt et no-
xios. ⁊ si michi daretur o;atio. ⁊ malem sine culpa. qua cul-
pa subiacet ub;ib; ul; excommunicationib;. Qui en iustus et si-
ne culpa patitur xpm imitatur. Qui uero in flagellis

corrigitur latine illum imitatur q̄ in cruce xpm̄ cogno-
uit. ⁊ post crucem paradysum eū ⁊ intrauit. Qui uero n̄
unt flagella desistit a culpis. sinistrū imitatur latrone q̄
p̄t peccā in crucem ascendit. ⁊ post crucē intrauit.;

in ferrū

Dix̄ sancta sinelectice. Quom̄is occidatur corp⁹ in infirmi-
tate. ⁊ ualidis inflammet̄ febr̄ n̄ deficias in p̄ssuris.
s; magis gaudeb̄ q̄a uisitauit te dñs. ⁊ dic castigans casti-
gauit me dñs et morti nō tradidit me. Si ferrum es spa-
adhibitum t̄ ignē. Durum es. s; p̄ ignem p̄bator eris. Quod
si iustus et h̄ patris. de magnis ad maiora p̄mouus. Inroga-
uit quidam fr̄ senem dñs. Dic m̄ unā rem. q̄ custodiam ⁊
uiuam p̄eam. ⁊ d̄ ei senex. Si potueris contumeliam pati
et sustine. magnū est hoc et s̄ om̄s uirtutes. Q̄ contemptū
et iniuriam et dampnū patient̄ fert. potest salu⁹ eē. *de eo q̄d*

Quic̄ enī ap̄t̄s paul⁹. *⁊ pro dilectione tradidit semetipsum* —

Gra uob̄ et pax a dō patre nr̄o et dño ihu x̄. qui dedit
semetipm̄ p̄ peccatis nr̄is. hinc et alibi ipse ait. Q̄ dilexit
nos et tradidit semetipm̄ p̄ n̄b̄. In tantū enī x̄ nr̄a dilex̄ ui-
tam. ut p̄ illa suā poneret animam. Dedit enim semetipsum
dñs nr̄ ihus x̄ morti. ut nos apiculo mortis eriperet. ⁊ ereptō
pat̄ in filios adoptaret. Hortus ē namq; ne nos morti time-
mus. Resurrex̄. ut et nos p̄ eum resurgē ualeam⁹. Erripuit
de presenti seclō neq̄m. ut nob̄ gl̄am parit̄ et uitā donaret eō-
nam. Nos enī fili⁹ dei eripuit a raptoe d̄blo. ut p̄p̄o nos red-
deret dño. Tunc etenī x̄ nos eripuit de presenti seclō neq̄. cum nō-
tram in uic̄is enutritam in meliore motauit uitam. cū gūsa-
cionem nr̄am tantum mutauit in meli⁹ ereq; sublimi⁹. ut
cum paulo dicē possim⁹. nr̄a aut̄ conūsatō in cel̄ est. Merito
ḡ suam et eoz̄ conūsatōnē in cel̄ eē dic̄ paulus. qui relictis
t̄rens toto desidiō cogitant de celestib⁹. ⁊ mente pura atq; de-
uota nō ea que sunt t̄rena et caduca. s; ea desidant que sunt
celestia et t̄rena. Voluntas enim fuit d̄i pat̄s ut dñs ih̄s

xps p nris tradetur peccis. Voluntas fuit x̄ ut patris faceret
uoluntatem. sicut idē p̄ph̄a ait. ut facerem uoluntatem tuā
d̄s n̄s uolui. Ipi enī sum⁹ factura creati in x̄po ih̄u. in opi
bus bonis que p̄parauit d̄s in illis ambulem⁹. hoc est quod
uiuim⁹. quod sp̄amus. q̄ intelligim⁹ et crede possum⁹. ipsi⁹
est. quia ipse ē conditor n̄r. nos autē factura ei⁹ sum⁹. ad
hoc enī nos creati dicim⁹ in x̄ ih̄u. creati utiq; nō quia ante fu
imus. s; renati in x̄ creati in opib⁹ bonis. ut que p̄parauit d̄s
in illi ambulem⁹. In caritate radicati et fundati. Caritas. x̄ ē.
¶ In caritate id est in x̄ radicati et fundati ita eē debem⁹. ut
in ei⁹ amore firmi⁹ p̄seuem⁹. fundamentum aliud nemo pot
pone p̄t id quod positum ē quod est x̄ ih̄s. Veritatem autē fa
cientes in caritate. crescām⁹ in illo p̄ omnia qui ē cap̄t x̄. Ve
ritas enim x̄ ē. ⁊ caritas et iusticia. ⁊ sc̄ificatio. ⁊ pax x̄ ē. U
ḡ omnia que x̄ est fac̄. insup et mandata eius custodit. cari
tate fac̄. ⁊ in caritate id ē in x̄ ih̄u cotidie crescit. *De eo quod ap̄ls*

Ac si dicat. Sp̄s ait sp̄m nolite extinguere.
sc̄i grām q̄m baptizati p̄ manus impositionē et crismatis
accepistis unctionē. nolite prauē uiuendo extinguere. s; eam inte
gram et inuolatam in ur̄o corpe et corde seruate. Vñ ad ephē
sios idem ap̄ls ait. Nolite contristare sc̄m dei in quo signati estis
in die redemptionis. Signaculum enim sc̄i sp̄s in die quo bap
tizati sumus et confirmati accepim⁹. quod utiq; fidelit̄ seruare de
buimus. hoc igitur signaculū sc̄i sp̄s idō qui credid̄ d̄o signat⁹
ab illo. ut seruet eum et ostendat illud in die redemptionis
purū atq; sincerum. ⁊ nulla ex parte mutil̄ itum. Vñ et ioh̄s
ap̄ls ait. ¶ uos unctionē q̄ accepistis ab eo. maneat in uob. Ac
si dicet. hoc d̄no adiuuante p̄curate. ut sp̄s sc̄i grām q̄m in bap
tismo cōsecuti estis. integro ur̄o in corde et corpe seruetis. ⁊ hoc
sit sp̄m nolite extinguere. Pot̄ unctio ei⁹ de qua ioh̄s loquit⁹ et
sp̄s de quo paulus dicit sp̄m nolite extinguere. ipsa dei caritas in
telligi. que diffunditur in cordib⁹ n̄ris p̄ sp̄m sc̄o qui dat⁹ est n̄b.

Que certissime ad obseruanda di mandata. cor quod implet in
flamat. Que a prauie uiuentib' p odium et inuidiam exti
guitur atq; discordiam. Extinguitur et sps predicator. quia
audientib' salutis pdicant uerbu. a contradicentium et resiste
cium et exaspantiu malicia auditor. ita ut magis eis tace libeat
qm pdicare delectet. V ita fit ut p exaspatione auditor: pre
dicatorib' tollat uerbum. Unde et ezechiel dñs ait. ad here
facia linguam tuam palato tuo. et eris mutus. et nec quasi uir ob
iu gans. quia dom' exaspans est. Venit quidam senex ad aliu
senem. et dixit un' ex eis. Ego mort' suum huic scdo. ait uero d' ei. Ho
sidas in temetipm donec ex eas de corpe isto. quia si tu mortu'
es. sathanas mortu' no e. d' abbas pastor. Quia semp homo humili
tatem et timore di ita incensant respicere debet. sicut flatum
quem narib' attrahit uel emittit. Dixit itum. Quia pie se in
conspectu di. et non seipm extollit. et mitte postergum ppam uo
luntate. ferramta s quib' anima opat. *de nocua curiositate mo*

Paul' ap's ait. Rogam' aut uos frs ut qeta sitis nachoz. et
urim agatis negocium. et openum manib' uris. de si dicit. ab
omni uos inquietudinis. et curiositatis abstinet. uicio. ut qeta
facti urim agatis negocium. Ille igitur suum agit negociu. qui
postposito curiositatis uicio. suam oblitus inuolam uitam. discute
uitam alienam et inuestigare sollicite curat. Unde et ad eosde
in scda ait epla. Audiuim' eni quosdam int' uos ambulantes
inquiete. nich opantes. s; curiose agentes. In hac breui sententia
multa paul' monchoz rephendit uicia. inquietudine uidelicet
et ociositate. et curiositate. et multiloquum. in quo scdm salomose
no effugitur peem. Inquietudo que alio nne curiositas appel
latur: que est uicium. qa nec corp' quietu. nec animam dimittit
ee sine peeo. dum eni sollicite alioz domos circuit. ul' aliena ac
ta curiose pquirt. pculdubio in multis offendit. Nam curio
sitas uicium. indefinent' comitatur et ocium. Ociositas enim
inimica est ame. Heli' est enim monach' ut obedientes sit' ip'o

sitis suis ad omnem obedientiam utilitati sue. et est silencio id est ab omni uicio iniquitatis. et curiositatis. et uerbositatis. suis manibus operantes suum panem manducant. et intelligat de seipis illud psalmographi dictum. Opera manuum tuarum manducabunt. et bene tibi erit.

Dicebat quidam senex. Propterea non proficimus quia nescimus mensuras nostras. neque patientiam habemus in opere quod cepimus. sed sine labore aliquo uirtutes uolumus possidere. Dicebat abbas pastor. quia abbas isidorus allocutus sit aliquo plebem fratrem. Numquid non ad laborandum uenimus in locum hunc? Et non uideo. quia nullus hic labor est. Ego ergo missa pelle uado ubi est labor. et ibi inuenio requiem. Quendam senem rogabat frater. ut quiesceret a graui labore. Ille autem respondit ei. Credite michi filii. qui abraham peruenit. cum uidit magna et preclara dona dei. cur amplius non fuit in laboribus decertatus. *de regula ab apostoli*

Hinc apostolus paulus ait. Quicumque hanc regulam posita. secuti fuerint. pax super illos et misericordia. doctrina dei que dam regulam sermonis est. que iuste iudicat et iudicata. Quam qui secutus fuerit. habebit pacem in semetipso. que exuperat omnem sensum. et post pacem misericordiam consequetur. Noua creatura est generatio humana. quia et nouus homo uenit in mundum. et noua precepta dedit mundo. et super obseruantes ea pax et misericordia. Idem apostolus ipse dicit. Verumptamen ad quod peruenimus. ut idem sapiamus. et in eadem permaneamus regula id est in ministerio fidei permaneamus. ad quod a christo uocati peruenimus. et nichil extra regulam disciplinam in consultatione sapiamus. sed hoc quod sapiamus quod commune sit et modestum. euangelica ueritate et in eadem fidei regulam permaneamus. Regula autem in hoc loco. fides uocatur catholica. Regula uero ab eo quod recte ducatur. et recte regatur est dicta. Unde et illa patrum instituta que recte uiuere catholicam docet ecclesiam. canones uocantur. Canon autem grece. latine uero regula dicitur

hinc et alibi paulus ait. Denunciamus uobis fratres in nomine domini nostri ihesu christi. ut subtrahatis uos ab omni fratre ambulante inquiete et cetera. Ista denunciatio non est ab auditoribus parumpendenda. quia regali est auctoritate fulcita. quoniam in nomine domini nostri ihesu christi est denunciata. Sed quoniam apostolica caritate sit fulcita. auctoritatem tamen continet regiam. que fidelium omnium salubriter cauiam. ad rectam animarum perducit regulam. dicit enim. Vt subtrahatis uos ab omni fratre inquiete ambulante. et non secundum traditionem quam acceperit a nobis. hic auctoritatem firmam subtrahendi se a prius hominibus. ab apostolo sancto accepit ecclesia. Regulam autem bene ambulandi. id est bene et iuste et pie uiuendo. tradiderit fidelibus apostoli. Quam omnium fidelium debet tenere firmiter ecclesia. que ad illorum suam uult dirigere uitam. Ista ergo regule norma. omnibus uicibus ipsorum apostolorum facta est uita. Unde et sequitur. Ipsi enim scitis. quemadmodum oporteat uos imitari nos. de si dicit. Quia iam frequenter et ubi uobis predicauimus et exemplis ostendimus. ideo notum est uobis quomodo oporteat uos imitari nos. Libenter tamen facite quod hortamur. si a nobis traditam fidei uultis tenere regulam. *ammmmm*

Quidam senex. Scriptum est. Iustus palma florebit. Significat autem hic sermo. bonum actum. altum. et rectum et dulce. Est enim in palma unum uicardium. omnem habens operationem in se. Similiter autem et in uiro uulto reperitur unum et simplex in eum cor ad deum tantum respiciens. Est autem et album habens illuminationem fidei. et omnis spatium uulti in corde ipsius est. Nam et acumen stimulorum eius. aduersus diabolum est per pugna-

ut uigilantes sint monachi

Paulus apostolus nos ammonet dicens. Non dormiamus sicut ceteri. id est non dormiamus sicut ceteri in fideles. iniusti. iniqui. qui ignorantie corporis sompno depressi. et peccatorum suorum mole grauati. quod illis in futuro eueniat preuide non ualent. Quia tam graui ter torpentibus dormiunt. ut ad sui custodia cordis oculos non

apiant. qui nich de firta glia. s; semp de presenti cogitant ui-
ta. Hon de his que nō uidentur etna sunt. s; semp de his co-
gitant que uidentur. ⁊ caduca et tpralia sunt. Hos aut nō
sicut illi dormiamus. s; uigilem? hinc nos march' eūūglista.
salubrit' ammonet dics. *Vigilate g' quia nescitis qno dñs ue-*
niat. nec cum uenit repente. inueniat uos dormientes. Beati
serui illi. quos cum uenit dñs. inuenit uigilantes. Vigi-
lat enī. qui ad aspectum ueri luminis mentis oculos aptos te-
net. Vigilat. qui seruat opando d' credit. Vigilat. qui a se
cōp'is et negligentie tenebras repellit. hinc et alibi idem
apls ait. Siue uigilemus siue dormiam? simul cum illo uiua-
mus. id est siue uigilem? ad custodiam salutis nrē. siue dor-
miamus a nocius hui' scēi curis simul cum illo uiuam? id
est semp cum xpō et in x̄o simus. qui p nob' mortuus est. ⁊ resur-
rex'. de hac salubri uigilatione et dormitione in canticis can-
ticorū salomon ait. Ego dormio. ⁊ cor mīm uigilat. de si dicet.
Quantomagis a tēnis uelut dormiens quiesco curis. tantomag'
libi' cor mīm ad sui contemplationē uigilat creatoris. Illa enim
anima in etnum semp cum dño uiuit. que hic illi p dilectionē
adhens: atq' ei' numqm̄ recedit. Unde et dñs inquit. Q' ui di-
ligit me. me sequat'. ⁊ ubi ego sum. illic et ministr' mīs erit. i.
meum in ppetuum uiuens. semp gl'osus et in mortalis regnabit.

Ora albas euagrius. *Si deficiat animo. sic scriptū ē.*
Ora aut cum amore et tremore. ⁊ labora sobrie et uigilāt.
*I*ta oportet orare. maxime p'p' malignos. ⁊ nequicia uacantes.
inuisibiles inimicos nrōs. qui nob' in hoc p'cipue impedire
nituntur. *⁊ iterum. Quando cogitatio contraria in corde ue-*
nit. noli alia p' alis p' orationem querere. s; aduersus eū qui
te impugnat gladium lacmarū eracue. de pugna uirtutum.
Sne se uiri sancti uerati' a uicioꝝ colluuiōe dedigūt
dum ab eis contra singula uicia. uirtutes singl'e opponūt.

mandatum dicentis. Beati paupes spū. qm̄ ipsoꝝ est regnū celoy.

Paulus apłs ait. Si q̄s *de odio et correptione*
Paulū nō obaudit uerbo nr̄o p̄ epl̄am. hunc notate. ⁊ nō cōmis
ceamini cum illo. ut confundatur. ⁊ nolite quasi inimicum exis
timare illum: si corripite ut fr̄em. de si dicet. Si enim auctoritas
epl̄e nr̄e nō corrigit. p̄ lit̄as ur̄as q̄l sit ipse nob̄ innotescite. ut
ā nob̄ corripiat̄. ut etiam p̄ nr̄am epl̄am excomunicet̄. ⁊ uos non co
misceamini tamdiu cum excomunicato. q̄m̄d̄m obediens p̄cep
tis q̄senciat apłicis. ⁊ sic ab ut̄sq; ā nō uidelicet et ā uob̄ q̄s
tandem aliquādo resipiscat. ⁊ emendatus p̄ceptis nr̄is obediat. Ap
t̄um in hoc loco apłs dat iudicium. ut cum excomunicato. nec
in actu. nec in consilio nec in aliquo commisceamini q̄sorcio. In uno
enim eodemq; hominē. ⁊ fraternitatē simul diligite. ⁊ uicia possu
mus odire. Aliud ē enim quod fr̄ ē. aliud quod uiciosus homo est.
Diligam⁹ q̄ in eo fraternitatē. ⁊ odio habeam⁹ uiciositatem suam. ⁊
sequamini in eo uicium. ⁊ emendatum ut nos met ip̄os diligam⁹
eum. hunc b̄s gregorius ait. Sic sic nimirum pximis nr̄is exhibe
odij discretione debem⁹. ut in eis et diligam⁹ quod sunt. ⁊ habea
mus in odium quod uiciosi sunt.

Ut quidam senex quia debet hō mortificare seipm̄ ab om̄i ma
la re p̄usq̄m egrediatur de corpe. ⁊ nō ledat ullum hominem.
⁊ nisi habuerit hō in corde suo. quia qui peccator... d̄s non exaudiet
eum. Quid est in corde habere. quia peccator est. Id est si quis portat
peccata sua. ⁊ nō uidet peccata pximi sui. Quando enī dimiserit hō uo
luntatē suam. tunc ei reconciliabit̄ d̄s. ⁊ suscipit orationē suā.
Si enī q̄sperim⁹ peccata nr̄a. nō uidem⁹ peccata pximi. Stulticia est enim
hominem habenti mortuū suum. relicto eo abire et flere mortuū
pximi sui. Quando enim man⁹ d̄ni occidit omne primogenitū in
t̄ra egypti. nō erat dom⁹ in qua nō iacēt mortuus. Non ē enim q̄
uiuat et peccet. Unusquisq; q̄ mortuū. i. peccm̄ suum plange
debet. Peccatum enim. mortuum dicit̄ p̄ph̄a ubi ait. Quid lauatur
ā mortuo et uicium committat peccm̄. nich̄ p̄fic̄ lauatio ei⁹.

uicium tangit mortuū. a.
ngit peccatum.

Petr^o ap^{osto}l^os ait. *Ut mentis lumbos succinctos habeat monachus.* —

Propt^{er} quod succincti lumbos^{mas}, ur^e sobri^o p^{er}fecte spate in eam q^ue offertur uob^{is} gr^{ati}am: in reuelatione d^{omi}ni n^{ost}ri ih^{esu} xp^{ist}i. de si dicet monach^{us}. Quanto magna est uob^{is} gr^{ati}a p^{ro}missa: tanto ampli^{us} digni e^{ss}e curate: ut eam p^{er}cipere ualeatis. V^{er}o recte dic^{it} spate in eam que offertur uob^{is} gr^{ati}am. in reuelatione ih^{esu} xp^{ist}i quia succinctus est lumbis mentis. id est mente corpe castus. d^{omi}ni aduentu^m expectat et m^odo q^undo reuelatur spatur. hinc et paul^{us} ap^{osto}l^os ait. State ergo succincti lumbos ur^{os} in ueritate. i. p^{er}fecti estote lumbos mentis accincti. h^{ic} est in omni p^{ri}mo uirilit^{er} p^{ar}ati. et ab omnib^{us} curis sc^{ilicet} expediti. Et iuxta membra carnis et corpus omnia membra anime in sc^{ri}pturis uocent^{ur}. nulli dubium est. de quib^{us} unum puto e^{ss}e nunc membra lumbos. quos ut accingamus a ueritate p^{er}cipitur. Sunt lumbi ur^{is} p^{er}incti: et luc^ene ardentes in manib^{us} ur^{is}. hinc et p^{ro}ph^{eta} ait. Accingite lumbos ur^{os}. sup^{er} ur^{ba} ur^{is}. de si dicat. In corde libidines reserate. ne ext^{er}ius curp^{er}it^{er} in fornicationem cadatis. Nam castus corpe n^{on} tam m^{en}te: nullum premi^{um} h^{ab}et in p^{ro}missione: quia sc^{ilicet}dm ueritatis dictum: qui uidit mulierem ad concupiscendu^m eam: iam meatus est eam in corde suo. Si g^o p^{ri}mo fornicationes p^{ro}hibeantur a corde: n^{on} p^{ro}trumpunt in ope. Sunt n^{on} nulli iustoz qui ad comprehendendum culmen p^{er}fectionis accincti. dum altiora int^{er}ius appetunt. ext^{er}ius cuncta delinquunt. Qui reb^{us} habitis se nudant. gl^{ori}a honoris se spoliant: qui p^{ro} m^{en}toz desidi^oz assiduitate se animi memo^{re} afficientes: habe^{re} de ext^{er}iorib^{us} consolationem nolunt. quia int^{er}ius gaudijs dum mente apropiant: uitam in se funditus corporee delectationis necant. Talib^{us} naq^{ue} p^{ro} paulum d^{omi}n^um. Mortui enim estis: et uita ur^a abscondita est cum a^{nt} in d^{omi}no. hoz itaq^{ue} uocem. psalmista ex^{pre}sserat: cum dicebat. Concupiuit et defice^{re} ama^{nt} mea in atria d^{omi}ni. Concupise^{re} uero. et deficit in di^uina atria: quia cum et^{er}na desidat. in amore c^{er}ualium n^{on} p^{er}durat. h^{ic} psalmista it^{er}um ait. Deficit in salutari tuo ama^{nt} mea. In salutari g^o d^{omi}ni ama^{nt} ita defice^{re} est: p^{re}sentis uite bona et^{er}nitatis electione

deserere. mansura querere. ⁊ in rebus tēp'alib⁹ fiduciam non ha-
bere. ⁊ *De mortificatione uitior*

Hinc paulus apłs ait. Mortificate membra ur̄a que sunt sup̄ tēra. fornicationē. immundiciam. libidinē. ⁊ cet̄a. Idē hec uicia ⁊ peccata nr̄a dicuntur membra. quia p̄ membra nr̄a sua complent officia. quib⁹ nos consentire p̄hibet apłs dīcs. Neq; exibeatis membra ur̄a arma iniquitatis p̄ccō. s; exhibete uos dō. Omnia enī genaliter peccat et uitia. unū d̄bli faciunt corpus. cui⁹ specialit̄ hec que sequuntur uicia dicuntur membra. ⁊ n̄ et in ept̄a sc̄bitur ad roma- nos. Scientes hoc. quia uetus homo nr̄. simul crucifix⁹ est. ut des- truatur corp⁹ peccati. i. crimina atq; peccata que simul unum cor- pus appellat. quod destruere dīc p̄ bonam uitam et fidem catholi- cam. Omnis enim immundicia et libido. uno n̄ne uocatur fornicatō.

Que si primum auferat⁹ a cordis cogitatione. nō p̄rumpit in ope.

⁊ erumptam si delectatione uel consensu fuit laceratum. ita cresc̄ in colub̄ brum. ut mortifero suum lactantem occidat ueneno. Ḡ nō lactetur. s; mortificetur a nob̄. ne mortificem⁹ ab illo. Crucifi- gatur a nob̄. ne crucifigam⁹ ab illo. Hinc et paulus it̄um dīc.

Q̄ aut̄ sunt x̄. carnē suam crucifixerunt cum uicijs et concupiscen- cijs. Si omnia simul uicia crucifixa sunt. ⁊ caro quasi in cruce pen- dens. nichil concupiscit. ut quid nob̄ lex que data est ad uicia co- herenda. Simil illud notandum. quod eos dīc̄it x̄ eē qui carnē suam cum uicijs et concupiscencijs crucifixerunt. contra illos qui solam fidē suffice sibi arbitrantur. *Ammon*

Sicut quidam sener magn⁹ int̄ p̄uidentes. qui affirmabat di- cens. quia uirtutē qm̄ uidi stantem sr̄ baptisma. eandem uidi etiam sup̄ uestimentū monachi. qm̄o accepit habitum sp̄alem. Cui- dam sem̄ data est gr̄a uidendi que fiebant. ⁊ dicebat. quia uidi incenobio meditantem fr̄em in cella. ⁊ ecce demon ueniens statat foris cellam. ⁊ dum fr̄ ille meditaret⁹. non p̄reualebat ingredi. Cū aut̄ cessasset a meditando. tunc ingrediebatur demon in cella.

De gratia lacrimarum

Scriptum est quia axa filia caleph. suspirans d' pat' suo. d' in
b'ndictione. Terram australem et arentem dedisti m. iunge et
irriguam. Et dedit ei pat' su' irriguum supi' et irriguū inferius.
hoc significans quod a creatore nro et patre dō. cum magno gemi-
tu. querenda ē a nob' lacrimarū grā. Sunt iam nō nulli qui iam a
lia dñi p'ceper' dona. que significabat austral' & tra. s; adhuc lac-
marū nō acceperunt grām. Dm enī scies anima. prius timore compū-
gitur. post amore. Prius enim in lacrimis se afficit. quia dum ma-
lorū suorū revolūt. p' his p'peti supplicia et'na p'timescat. At uero cū
longa mentis anxietudine fuit formido consumpta. quedā iam
de p'sumptione uenit securitas nascitur. et in amore celestiu' gaudiorū
anim' inflāmat. Et qui prius flebat ne duceretur ad supplicium.
flere amarissime incipit. q' differatur a regno. Contemplatur etenī m's
qui sine illi angloz chorū. que societas scōz spūum. que maiesta'
uic'ne uisionis dei. et ampli' plangit q' a bonis p'henib' de est. q'
flebat pri' cum mala et'na metuebat. Sicq; fit. ut p'fecte compunc-
tio formidinis. tradat animum compunctioni dilectionis. Irriguū
supi' accipit anima. cum sese in lacrimis celestis regni desidio af-
fligit. Irriguū uero inferi' accipit. cum inferni supplicia flendo p'

Vicebant de abbe arsemo. quia toto tempe **anim** **flamesc.**
uite sue sedens ad opus manuu. pannū habens insinu p'pter
lacrimas que crebro currebant ex oculis ei'. Dix' sancta sinelectice. La-
bor est et certamen magnum in primis qui g'ntantur ad dñm. p'tea
aut uenabile gaudiū habent. Sicut enim qui ignē accendē uolūt.
p'mū fumat. et sic optinent quod uolunt. ita oportet nos diuinū
ignem cum lacrimis atq; laborib' in nob' ipis ascendē. Septimē
enī. quia d's n'r ignis consumens est. Dix' senex. Quom' umbra
corporū nrorū u'q; nob'cū cōferim'. sic debem' fletum excompunctio-
ne habē nob'cū uicūq; sum'. Dix' abbas ipici'. Hocte et die laborat
monach' uigilans et orationib' p'manens. Compungens at' cor suū
producit lacrimas. et celeri' puocat miseric'ā dī. **H**inc dñs ait. Bi
de eo quod monachi filij dei uocentur **H**pacifici. qm filij

dei uocabuntur. In pace pfectio est. u. nich repugnat. et ideo
filij dei pacifici sunt. qm in eis nich resistit do. Pacifici aut
in semetipsis sunt. qui omnes animi sui motus componentes
fiunt regnum dei. Si filij di sum? pacifici ee debemus. Pacifi-
cos enim ee oportet di filios. et humiles. mente mites. corde sim-
plices. sermone puros. animo innocentes. affectu cordes. sibimq
unanimi coherentes. hinc et iohs aplos ait. Videte quale carita-
tem dedit nob pat. ut filij di uocemur et sim? Magna e gra ad-
toms nri. qua nob donauit. ut eum amare et nouimus. et possi-
mus. et ita amare ut putrem filij. cum et hoc magnu eet si sic
illum amare possemus. quomodo fideles serui amant dnos suos.
Qualit aut filij dei effici debeamus. idem iohs in euanglio testa-
tur. Quoties aut receper eum inquit. dedit eis potestatem
filios di fi. his qui credunt mune ei? et fidem gr et dilectione.
filij di efficiuntur. Magna beniuolentia e. magna mia. Sine
natus est. et noluit manere unus. S; ds unu eundemq; ipsum
que genuerat. et p quem cuncta creauit. misit in hunc mun-
dum. ut non eet unus. s; frs habet ad optatuos. Non enim
nos nati sumus de do quomodo ille unigenitus. s; ad optati
p gram ei sum? Ex mune enim diuino pri potestatem adoptio-
nis accepimus. postea ut filij di ee mereamur consecuti sum?
Hinc itum iohs idem ait. karissimum nunc filij di sum? et no du
apparuit. quid erum? hinc itum ipse. et nos cognouim? et cre-
dimus caritati qm ht ds in nob. Cognouim? quia ihs est fi-
lius dei. et quia pat misit eum saluatorem mundi. et credim?
caritati qm ht ds in nob. quia uidelicet cum habet unicum.
noluit ee unum. s; ut frs habet. adoptauit illi alios. qui cum
illo possident uitam.

Dixit albas pastor. quia interrogauit quidam fr abbatem pe-
menen diēs. Quid e qd in euanglio dñs dicit. maiorem hac di-
lectione nemo ht. qm ut quis animā suā ponat p amicos?
Quomodo sit hoc? R. senex. Siquis audit uerbum malum?

a proximo suo: et cum possit ipse similia responde. pugnat
tamen in corde suo portare laborem: et uim fac sibi ne forte res-
pondeat illi malum ut contumet illum. iste talis animam suam
ponit pro amico suo. Contigit aliquando abbatem pambonem cum fratribus
in partes egypti faceret. et uidens quosdam seculares sedentes. dicit
eis. Surgite et salutate et osculamini monachos. et benedicami-
ni. frequent enim cum deo loquuntur. et sancta sunt opera eorum.

Quid sit uirtus uirtutis et ex uicijs uicia oriuntur

Omnes uirtutes in conspectu conditoris uicaria se ope sub-
leuant. et quia una uirtus sine alia uel nulla est omnino uel
minima. uicissim se sua coniunctione fulcunt. Nulla bona se-
ceta. hoc culta iudicis oculis castitatis testimonio non approben-
tur. si uel castitatem humilitas deserat uel humilitatem cas-
titas relinquat. apud auctorem humilitatis et mundicie peccat
nichil proaleat. uel superba castitas. uel humilitas inquinata. Sic ex
uicio uicium gignit. sicut uirtus uirtute concipitur. Ex uicio
enim uicium gignitur. sic in deo qui diuinum non euitauit adulterium.
petrauit homicidium. Item uirtus uirtutem recipit: sicut per
uirtutem euangelice predicationis uirtutem mirum apostoli meruerunt. dicit
sanctus gregorius. quia hec tria exigit deus ab omni homine qui est bap-
tismus consecutus. id est fide recta extota anima et ex omni uirtute
lingue. continentiam et castitatem corporis. dicit abbas euagrus.

Mentem errantem. uel nutantem solidat lectio: et uigilie et
oratio. Concupiscentia uel maris facit esurire. et labor. et solitu-
do. Iracundiam autem reprimunt psalmodia. et longanimitas et mi-
sericordia. Sed hec oportunitis temporibus et mensuris agris adhibitis. Que
autem non oportune. uel sine mensura fiunt. ad paruum tempus profici-
unt. *Quid sit apud christum sum crucis.*

Colleus monachus crucem suam. et christum sequens mortificans
membris. se terra. et mundo mortuus. et figuratus mortui. et
et in ligno diuine passionis affixus est. hic confitetur cruci. qui
uestigia eius sectatur. ut conuersatione illius imitari possit. ut

sit mansuetus sicut ille fuit. et mitis et humilis corde. Verbatim
non respondeat. maledictus. non remaledicat. sed uincat in humi-
litate superbiam. Iste cum paulo dicere potest. et crucifixus sum cruci-
et uiuo aut iam non ego. uiuit uero in me christus. Beatus multumque
feliciter. qui uiuente in se christo. per singulas orationes. cogitationes
et opera potest dicere. uiuit uero in me christus et quod uiuo. in fide
uiuo filii dei. **U**iuat autem in eo christus. in quo uiuit sapientia. iusticia
ueritas. sanctificatio. pax. et fortitudo. ceteraque uirtutes. quis qui non habet
non potest dicere. uiuit uero in me christus. **U**iuat uero et in eo christus. qui
ei uestigia sectatur. et a nulla mundi concupiscentia capit. ut deo
uiuens. mundo mortuus uideatur. quoniam omne quod est in mundo con-
cupiscentia oculorum. et superbia uite. Monachi autem habentes uictum
et uestimentum. his debent esse contenti. quia et a monachis extraneum.
et a fide debet esse alienum. quicquid de hoc mundo concupiscit uel de-
siderat. **I**ntrogauit quidam sener fratrem. quod faceret ut saluus esset. Ille
autem expoliatus se uestimento suo. et cingens lumbos suos. atque ex-
tendens manus suas dixit. Sic debet nudus esse monachus ab om-
ni materia seculi. et crucifigere se aduersus temptationes atque certam-
na mundi. **D**ixit abbas ipse. Quia grata est deo monachi obedi-
entia. quam qui possidet. exaudiat. et cum fiducia crucifixo ad-
stabit. **V**enim dominus sic uenit ad crucem. scilicet factus obediens usque
ad mortem.

carnis est. et con-
cupiscentia.

Ut monachi cor habeant purum et conscientiam bo-
lamat scriptura apostolica nobis dicit. **F**inis precepti est nam-
caritas. de corde puro et conscientia bona. **F**inis dicitur. id est perfectio
precepti. et totius legis. caritas ergo que nos caros deo et hominibus facit.
et istius seculi contemptores. ac bonorum omnium amatores. fons
est omnium bonorum. et origo carismatum. et cunctarum perfectio li-
tutum. Cor autem purum illud est. ubi nullus dolus est. nec aliquid
machinatur mali. **U**bi simulatio nullatenus nulla. sed tota puritas
regnat. **U**bi non aliud corde tenetur. et aliud ore profertur. ubi
non inuenitur illud. uana locuti sunt unusquisque ad primum
suum. **B**eati enim mundo corde. quoniam ipsi deum uidebunt. et inno-

consuetudo manibus. et mundo corde. hic accipiet benedictionem a domino.
Conscientia enim bona est illa. ubi non sunt opera mortua. sed ab omni-
bus peccatorum sordibus est mundata. Unde et ad hebreos paulus ait.
Quod spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo. emundauit
conscientiam nostram ab operibus mortuis id est peccatis. Opera enim mor-
tua. intelliguntur peccata. Ibi est ergo conscientia bona. ibi est innocen-
cia pura. simplicitas tota. et fide non ficta. Illa proculdubio est
conscientia bona. ubi non est accusatorum uiciorum ulla. quam nec peccati
remordet culpa. nec enim moles accusat. Et nullum odit.
nulli nocet. nulli detrahit. nulli molesta est. nulli fit iniuda. sed
omnibus est suauis. innocua. mitis. pacifica. adque benigna.

Quæ albas agathon. Non debet monachus permittere conscientie sue. ut
accuset eum in quacumque re. Intelligere ergo debent monachi. et
sic angeli cum timore et tremore hymnos canentes assistunt cre-
atori. ita et monachi debent in psalmodiis coram deo. cum me-
tu. et corde puro consistere opere orationis. Gloratio enim monachi.
et laus in conspectu angelorum. et hominum. humilitas et simpli-
citas cordis. Gloratio monachi. mansuetudo cordis. et silentium.

Et diuites sint monachi. in operibus bonis. et thesaurizent sibi fundamentum

Monachi qui diuites non sunt in rebus terrenis. diuites bonum.
Dei debent in uirtutibus sanctis. et operibus bonis. quia non carnaliter.
sed spirituales diuitie liberant animam in die uindictæ et ultionis.
Unde et salomon ait. Non perdetur diuitie in die ultionis. iusticia
autem liberabit a morte. fundamentum enim quod dicitur bonum. siue
christum. siue bonorum operum significat premium quod sibi unusquisque
monachus bene et iuste uiuendo thesaurizat in celo. ut illic bene
fundatus quasi mons syon non moueatur in ætænum. Domus enim
nostra æterna non manu facta que bonis operibus edificatur in celo. si su-
pra petram. id est supra christum fuit fundata a nullius superuenientis impe-
tu patietur ruinam. Christum enim habet fundamentum. ideo nullius tremitur
in cursu. Thesaurus enim terrenus. quia non in fundamento non habet. a latronibus
effoditur et furatur. Thesaurus uero qui in celis a sanctis mona-

chis thesaurizatur: quia xpm̄ habet in fundamento. nec effo-
ditur a latronib⁹ nec furatur. Ibi enim ipse dñs nos thesau-
rizare iubet cum dicit. Thesaurizate uob⁹ thesauros in celo. ū
nec erugo nec tinea extirminat nec fures effodiunt aut furant.

Ibi apłs ueram nos denunciat apprehendē uitā. si dum uiuim⁹
in presenti sc̄lo sollicite dñi custodierim⁹ p̄cepta. Sine dubio ue-
ram uitam apphendunt in futuro sc̄lo. qui adhuc uiuentis
in mundo. illic bonoz suoz opum cotidie sibi metipsis recon-
dunt thesaurum. hinc et alibi sc̄ptum est. Lone thesaurum
tuum in preceptis altissimi. ⁊ p̄dit tibi magis q̄m aurum. The-
saur⁹ enim t̄renus. diuitias seruat fallaces. Thesaurus uero
celestis. uitam ueram parit⁹ p̄parat⁹ et̄nam. Ad comparationē
enim ist⁹ transitorie uite illa d̄r uita uera. in qua uirtutib⁹ di-
uites monachi in p̄petuo fidelit⁹ cum x̄ regnat.

Abiit aliquo zacharias ad altatem suam siluanum. ⁊ inue-
nit eum in excessu mentis. ⁊ erant manus ei⁹ extense in
celum ⁊ cum uidisset. ita. clausit ostium et exiit. ⁊ intrans
circa horam sextam atq; nonam. inuenit eum eodē modo. Cir-
ca decimā uero horam pulsauit ⁊ ingressus inuenit eum qui-
escentē. ⁊ dixit ei. Quid abiisti hodie pat⁹? Quid dixit ei. Infir-
matus sum hodie fili. Ille uero tenēs pedes ei⁹ dicebat. Hō-
te dimittam. nisi michi indixeris quid uidisti. Respondit
senex ei. Ego in celū inptus sum. ⁊ uidi gl̄iam dei. ⁊ illic steti
usq; modo. ⁊ nunc dimiss⁹ sum.

*de mansione et̄na que a deo p̄pa-
rata est.*
Omn̄ custodia seruem⁹ cor nr̄m. fr̄s. expectātes rata est.
patre familias xpm̄ dñm ac dñm nr̄m. qui diues est. p̄p-
tiam salutē p̄p̄ factus est. ut nos diuiciarum suaz socios
faceret. ⁊ ineffabilis future gl̄ie participes demonstraret. hinc
ḡ diligē sine int̄missione debem⁹ ut ab ip̄o q̄ diligi meream⁹.
ut cum illo in mansione illam que ap̄d patrem p̄parata est
sanctis int̄ueam⁹. ubi contemplantim⁹ omnē naturam angloz.
et archangloz. uirtutum. ⁊ potestatu. ⁊ omniū sc̄oz. Illic

uocabimur filij dei. illic apientur porte regni. et intrabimur
impenetrabilia patris. illic apparebit nobis sol iusticie. et. Illic trans-
formabit deus corpus humilitatis nostre. conforme factum corpori
claritatis sue. illic renouabitur sicut aquile iuuentus nostra illic
precipiemus coronam pulchritudinis et uestem iocunditatis de
manu domini. et dicemus in illa die. Letetur anima nostra in domino. quia
nos induit ueste iusticie. et circumdabit ueste leticie. ac tan-
quam sponsa ponit nobis mitram. et tanquam sponsam ornabit nos orna-
mento. Illic fulgebimus sicut sol in throno patris nostri. Illic immor-
talia secula. et permanentia inueniemus. Illic donabitur nobis. sine
perturbationibus. et fluctuationibus longitudo dierum. ubi sempiternum
est. quod non uidebitur. Breuius ergo semper fratres dilectissimi.
ut transferat nos deus pius. atque benignus in illam spem beatam.
et ineffabilem leticiam. et mansionem eternam. ubi est semper lau-
datio et exultatio. et iocunditas sempiterna. Si desideras esse celestis.
semper que terrena sunt execrare et despice. perfectorum uero
exempla sectare et imitator eris. Ne cogites intra te dies. multus
est labor propositi atque institutionis monachatus nostri. ego autem
sum paruus et infirmus. et non ualeo in hoc proposito consistere.
O dilecte frater. intellige que dico. Si uolueris proficisci in longinquam
regionem: non potis unius hore spatio totam uiam inuallo cur-
rere. sed gradatim cotidie proficis mansionem. et post multum
tempus ac labore ad patriam quam desideras peruenis. Sic est regnum
celorum et paradysus deliciarum. et desiderabilis patria monachorum.
ad quam per orationes. et uigilias. ieiunia. et continentiam per lac-
rimas et obedientiam per caritatem et perseverantiam. per humilitatem
et iusticiam. et si que sunt alie uirtutes peruenitur. he sunt enim man-
siones per quas ad regnum celeste et deum patrem uenturos nos esse cre-
dimus. hec serua et ne timeas uitium bone uie suscipe. que
te ad uitam perducatur eternam. *Quomodo beatus efficitur homo*

Beat' qui hodie habuerit hunc mundum. et tantummodo me-
ditatio eius fuit in deo. Beatus qui execratus fuit peccatum et

et malitiam: et dñm solum benignum et piū dilexit redemp-
torem. et castos iugit̄ et scōs habuerit cogitatus. Beatus qui ab oī-
b⁹ pollutis cogitationib⁹ fuerit emundatus. et nō fuit mundi is-
ti⁹ actib⁹ implicatus. s; ex integro lib̄ in dño ab omnib⁹ mundi isti⁹
negocijs uanissimis libat⁹. Beatus qui semp̄ recordatus fuit de die
illa t̄nenda. et festinauit lacrimarū fontib⁹ abluī. et anime sue p̄-
curare. Beatus qui fuit effectus tanq̄m rubes ad p̄ferendam
pluuiam lacrimarū. p̄ q̄s possit extinguerē flāmas omnium uici-
orum. et in sc̄is opib⁹ iugit̄ conuersatus. immaculatam seruauit
animā suam. Beatus qui in bonis opib⁹ cotidie p̄ scām creuit dis-
ciplinam. habens in dño spem certam. ut uideat eum in clarita-
te sua. et regno et gl̄ia. Beatus qui meminit p̄cepta dñi. et mandata
ei⁹ sollicitē custodierit. ut opetur et uiuat in eis. Beat⁹ qui posu-
erit custodiam ori suo. et hostiū cūmstancie labijs suis. ut nō
declinet in uerā malicie. Multas enim modis bī efficiuntur ho-
mines. sicut in eūḡio dñs ait. Beati paupes spū qm̄ ipsorū
est regnum celorū. Beati mites. qm̄ ipi possidebunt terram.
Beati qui lugent. qm̄ ipsi cōsolabuntur. Beati qui esuriunt et sci-
unt iusticiam. qm̄ ipsi saturabunt. Beati misericordes. qm̄ ipi
misericordia consequentur. Bī mundo corde. qm̄ ipsi dñm uidebunt.
Bī pacifici. qm̄ filij dī uocabunt. Beati qui p̄secutionē paciunt
p̄t̄ iusticiam. quoniam ipsorum est regnum celorum. ;

De exitu anime et separatione anime a corpore

Beatus qui semp̄ habuerit diem exitus sui ante oculos. et
festinauit in illa hora paratus et sine aliquo timore
peccati. ul' prauē conscientie inueniri. Beatus qui inuenit
fiduciam in illa hora exitus sui. qm̄ anima separabitur a corpe
Cum magno namq; metu. magnisq; dolorib⁹ sepat. Sement
enī angeli assumē animā et sepabunt eam a corpe. et p̄ducēt an-
t̄bunal immortalis. et metuendi iudicis. At illa memorans opū
suorū contremescit. et uidens et considans actus suos pro metu
et timore horrendo egredi p̄tmescit. tam tremens et metues

ad eternum p[ro]g[ress]u iudicij. N[on] sollicit[us] debet unusquisq[ue] uiuere
ne forte in iniquitatib[us] suis rapiat[ur]. simulq[ue] finiatur. uita cu[m]
culpa. Venturi eni[m] exitus ignorantia incerta est et dum mori q[ui]s
que non estimat collit[ur]. Nam incertos d[omi]n[us] eos quos uiuentis in
cendit ad uicia. subito morientes p[ro]p[ter]a[nt]e mittit ad tormenta et
repente hora q[ua]d nesciunt in p[ro]p[ter]a[nt]e exitu rapiunt[ur]. atq[ue] absorben-
te p[ro]fundo. cruciandi et[er]nis incendijs deputant[ur]. De quib[us] scriptu[m]
est. D[omi]n[us] in bonis dies suos. et in puncto ad inferna descendit.
P[ro]uoz enim amas. hominu[m] a postate angli excipiunt a corpe
ereuntes. ut sint ei ipsi tortores in p[er]nis. qui fuer[un]t suasores in ui-
cijs. Finem uero uisoz optimu[m] uocatio tranquilla nomina[m]q[ue]
comdat. ut ex eo intelligantur ad sc[ilicet] angloz p[ro]p[ter]a[nt]e consorcium.

Ter quo ab hoc corpe sine dura ueracione tolluntur. N[on]de et p[ro]
talib[us] q[ui]muis pietas iubeat flere. fides tam uetat lugere. Illi eni[m]
sunt deplorandi. quos lacarrus absorbet inferni. no[n] quos aula
lectificandos excipit paradisi. *animum* *animum*

Regim[us] de quodam sene. q[ui] mouebat[ur] insiti. et circumdeder[un]t
fr[ater] lectum ei[us]. et uestier[un]t eum. et ceper[un]t flere. Ille aut[em] ap[er]uit occu-
los. et risit. *suos* V[er]o adiecit u[er]bum ridere. hoc etiam t[er]cio factum est. **Q**uod
uiderent fr[ater]. rogauer[un]t eum dicentes. Dic nob[is] alba. quare nob[is]
flentib[us] tu ridet. *et d[icit] eis.* Primo risi. q[ui]a uos timetis mortem.
Sec[un]do risi. q[ui]a no[n] estis parati. Tercio aut[em] risi. q[ui]a ex labore ad requi-
em uado. hoc cu[m] dixisset. statim clausit oculos sene[m] in morte.
Dicebant aut[em] et de abbate fisoj. q[ui]m in die dormitionis sue cu[m]
sedent circa eum fr[ater] splenduit tamq[ua]m sol facies ei[us]. et dixit ad
eos. Ecce abbas antoni[us] uenit. **U** post pusillum rursu[m] dicit
eis. Ecce chor[us] p[ro]phetaz uenit. **U** it[er]um ampli[us] facies ei[us] resplenduit.
et d[icit]. Ecce chor[us] ap[osto]loz uenit. **U** duplicat[ur] adhuc *refulsiu* facies ei[us]. et ecce
ipse cum aliq[ui]b[us] loquebatur. Deprecati sunt aut[em] illu[m] senes dicen-
tes. Cum q[ui] loqueris pat[er]. **U** d[icit] eis. Ecce angli uener[un]t accipe me. et ro-
go ut dimittant me penitente modicu[m]. Dicunt ei seniores. Non
indiges penitencia. **U** pat[er]. Dixit at[que] illis. Vere nescio meip[s]um

ut uicium sumpsisse penitendi. Et cognouerunt omnes. quia perfectus esset. Et rursus subito facta est facies eius sicut sol. et timuerunt omnes. Dixit autem eis. Videte. ecce dominus uenit dies. Afferre michi uas electionis huius. Et continuo reddidit spiritum. Et factus fulgore repletus est totus locus ille odore suauitatis. *De*
De uero innocens est. qui nec alijs nec sibi nocet. Qui *innocentia* uero submetipso nocet. quoniam uisus alijs non noceat. innocens est. De ipsa enim innocencia in domino confidens. dicitur aiebat. Iudica me domine. quoniam ego innocencia mea ingressus sum. et in domino spiritus non infirmabor. Et iterum. Ego autem innocencia mea ingressus sum. redime me et miserere mei. Et interrogans dominum quis habitaret in tabernaculo suo. aut quis requiesceret in monte sancto eius. responsum diuinum audiuit dicens. Innocens manibus et mundo corde. qui non accepit in uano animam suam. si iurauit in dolo primo suo. hic accipiet benedictionem a domino. et misericordiam a deo salutari suo. Gaude in innocencia. et exulta. Gaude inquam quia usque illesa es. usque secura. Si temptaris perficis. si humiliaris erigens. Si pugnas. uincis. si occidis coronaris. Tu in seruitute libera es. in periculis cuncta. in custodia leta. Tibi omnis reus adducitur. tibi uniuersa malicia subiugatur. Te potentes honorant. suscipiunt principes. magnates exquirunt. etiam illi te non nunquam desiderant qui impugnant. Tibi boni parent. mali inuident. Zelant emuli. inimici succumbunt. Hec unquam potis uictor non esse. si tibi inter hostes uideri uult desinit.

Dicebant de albato paulo. quod tenet manibus eos qui dicuntur cornuti aspices. et scorpiones atque serpentes et scindebat eos per medium. Videntes autem hi fratres satisfactes ei. interrogabant eum dicentes. Dic nobis quid operatus es. ut acciperes gratiam istam? Et ait eis. Ignoscite in patres. Siquis possedit puritatem. et in innocencia. omnia ei subiciuntur. sic ad eum quoniam erat in paradiso ante peruersionem mandati diuini. *Quid significare ieiunium*

Sua ieiunantes ac dominum uictorias recensentes. triumphum nostre salutis agnouimus. ieiunia nostra religiosi significemur obse-

+ Scificat ille ieiunium
 q̄ fūmā sēnēnō iraciā
 māfūete nīcī placabilitatē
 tring.

quis. Quid autē est aliud scificare ieiunū. nisi ieiunij causa scī
 uelle iusta facē. iniqua uitare. Scificat ille ieiunium qui lacri
 uentes oculos turpi ab aspectu habens castitatis aūct. Scificat
 ieiunium. qui quiciorz iacula. scuto patientie repercussa dispōit.
 Scificat ieiunium q̄ litigantiū tumultus pacifici sermonis sa
 nitate et lingue prudentioris arte conpescit. Scificat ieiun
 um. qui consurgentes in semetipso uanarū cogitationum spi
 nas euuglico sulcante uome. utiud quidam pectoris sui arator
 excidit. Scificat ieiunium. qui inopias egenoz p̄ quantitate
 substance sue miserandis manū humanitate solat. dēp̄ me
 scificat ille ieiunium. qui p̄ omnia p̄ceptis diuine legis int?
 diabolica a corde suo respuit temptamta. Vido fr̄s km̄. si uo
 lum? dō placita exhibe ieiunia. sim? in fide fortes. in iudicijs
 iusti. in amicitia fideles. in iniurijs patientes. in contentioni
 b̄ modāti. refugientes turpiloquia aduersus iniqua constan
 tes. in cōuiujs. sobriū. in uoluptatib? int? continentēs. in carita
 te simplices. int? subdolos cauti. Condolentes tristib? ḡtima
 cib? resistentes in suspicionib? puri. intmaliloquos taciti. int?
 humiles coequales. Sicutimodi uirtutib? nra uoluerim? scī
 ficare ieiunia. t̄buenite dno ad festiuitatem paschalis gratie et
 ad gaudia celestium p̄missionū. indubitata fiducia et osien
 cia leuioze ueniem? *Quid sit bene ieiunare.*

Bene ieiunat. quicumq; esuriē suam resecti paupis satu
 ritate sustentat. Bene ieiunat. qui diuinū recordatione
 iudiciū semetipsum refrenas. ab omni se illecebrariū uolup
 tate suspendit. Bene ieiunat. qui carnem suam uiciorz ger
 mina pululantem scāz meditatione uirtutum et sobrie
 tatis amore castigat. Bene ieiunat qui fratnas iniurias. pa
 cifici pec̄toris lenitate dimittat. Gratissimū deo defert ie
 iunium. qui mentem suam a prauis cogitationib? oculos a
 concupiscentia lingua manumq; a litte custodit. Et sic ie
 iunium nrm scificet castitas. hornet patientia benignitas fo

ueat. misericordia letificet. commendat humilitas. ut gemino quodam
corpore amque ieiunio. diuine gratie nos commendat. *De eo quod
multi ab oriente et occidente ueniunt et recubent cum abraham et isaac et iacob*

Multi ueniunt ab oriente et occidente. et recumbent non carna-
litate iacentes. sed spiritualiter quiescentes. Non temporaliter potantes. sed
eternaliter epulantes. Recumbent in regno dei ubi lux et spes. ubi
leticia et exultatio. ubi gloria et benedictio. ubi lux celorum et longeu-
tas uite eterne. ubi omnes iocundantur. ubi omnes gaudent. ubi patres
illi ubi recumbunt. ubi omnes prophete quiescunt. ubi apostoli et eu-
angeliste super gloriosos sedent thronos. ubi multitudo martirum in
eterna gloria gloriatur. ubi copiositas uirginum in secula exultat. portans
coronas immaculate uirginitatis. O dulcissimi fratres unanimis con-
uentio. hilaris congregatio. fulgens coniunctio. ista est a seculo bene-
placita et annuntiata. ista est exultatio. ista est ab initio narrata
requies. In istam festinant uere omnes diligentes dominum. ad istam cul-
liguntur omnes ex gentibus domino credentes. religiositate seruantes.
In eam et nos omnes pergamus o religiosi filii dei. ad istam
omni uirtute nostra festinemus. nichil nos reuocet. nichil nos retardet.
nichil nos impediatur ad hoc desiderabile peragere quouiu. Omne
negligentiam a nobis pellamus. omnemque desiderium ab animo
et corpore impedimenta periciamus. ut huius beatitudinis et requiei do-
mestici efficiamus. quatenus scilicet huius ut dictum est epulationi. digni
inueniamur. *De eo quod omnis electus atque perfectus monachus*

Omnis eterni electus. et homo et uittulus et leo et aquila. figuratim fit. —
Atque in uia dei perfectus et homo et uittulus. et leo simul et
aquila est. Homo enim rationale est animal. Vittulus autem
in sacrificium mactari solet. Leo uero fortis est bestia. sicut
scriptum est. Leo fortissimus bestiarius. ad nullum pauebit occursum.
Aquila ad sublimia euolat. et irreuerbatis oculis solis radijs
intendit. Omnis itaque qui in uia dei perfectus est homo est. Et
quando semetipsum ab huius mundi uoluptate mortificat. uittulus
est. Quia uero ipsa sua spontanea mortificatione. contra ad

uersa omnia fortitudinē securitatis habet. leo. Unde scriptum
est. Justus autē quasi leo confidens. absq; timore erit. Quia uero
sublimē contemplatur ea que celestia atq; etna sunt. aquila
autē iustus qui p̄ rationem ho. p̄ sacrificiū mortificatiōis
autē. p̄ fortitudinem securitatis leo. p̄ contemplationē uero
efficitur aquila. recte p̄ hec sc̄a animalia signari unusquisq;
potest. quia omnis intentio omnisq; contemplatio sc̄oz sup se cē
dit. ut illud possit adipisci quod in celestib; appetit. Sive enī
homo bono op̄. seu uero in uigilet contemplationi. tunc ueracitē
hoc quod agit bonum est. quando ei placē concupiscit. a quo
est. Quia in re pensandum est ut omne bonū quod agitur. p̄ in
tentione semper ad celestia subleuatur. Ueluti autē quia in bono
op̄e omnipotenti deo placē appetunt. et p̄ contemplatiōis gr̄am.
etnam iam h̄itudinē degustare concupiscunt facies et pennas de
super extendunt. *De eo quod ap̄ls ait. caro concupiscit adūs sp̄m et sp̄s*

Concupiscentia carnis est motus anime turpis. *adūs carne.*
in affectū sordide delectationis. Concupiscentia uero sp̄s
est ardens intentio iustis. in desidiō sancte uirtutis. Ista consenci
entes mittit ad regnū. illa ad supplicium etnū. Concupiscentia
namq; carnis. p̄imum illecebras uicioz in cogitationib; gignit.
concupiscentia uero sp̄s ē contrario cogitationes sc̄as indefinēt op
ponit. Illa fabulis uanis oblectatur. et uerbis. ista scripturarū me
ditationib; atq; preceptis. Illa gaudet spectaculis rerum t̄estri
um. ista contemplatione celestium gaudioz. Illa t̄ena gaudia
querit. ista gemitus et suspiria trahit. Illa in sompno atq; pigri
cia corp̄ relaxat. ista uigilijs et cōpetentib; orationib; elaborat.
Illa p̄ unguuem illecebris uentris et desidiō gutturis inestuat.
ista semetipsam ieiunijs et abstinentie cruciatib; macerat. Il
la luxurie subdita turpium p̄petrationum affectus. intentione
uoluntatis exple contendit. ista castitatis et pudicitie honesta
tem diligit. Illa auaricie flamma succensa appetit lucrium et
fugit dampna t̄p̄ialium rerum. ista contempnens mundum. so

lum sibi mendicat xpm. Illa in uidia nullum sibi superiorem
uel equalem esse permittit. s; in tno luore uulneris. de cunc-
toꝝ pfectu tabescit. ista de cunctoꝝ uirtutib; gaudet. et in uo-
ris sibi p caritate pponit. Illa extuans. nich; equanimi-
tat. s; p̄turbata mente. usq; ad uoces tumultu exaltat. et
nulla exaspatione mouetur. s; tranquillitatis mansuetudine
patient omnia sustinet. Illa tristitia inficitur dum quelib;
aduersa p̄senserit. ista nullo merore frangitur. s; etiam ma-
la de primis portis. ab intiore gaudio no mouetur. Illa am-
bitione honoꝝ inficitur. et humanis laudib; uel illecebris
uane gl̄e delinitur. ista humilitate amat. et soli do suo qui
in spectore mentis place delectat. Illa inflata supbie cor mi-
strum eleuat. ista ne a celsitudine sua corruat. usq; in infi-
ma seipsam humiliat. S; quid plura. Concupiscentia car-
nis in omnium uicioꝝ multitudinem sibi consentientes p̄ci-
piat. concupiscentia uero sp̄s mentem lassam ne deficiat spe
future gl̄e corroborat.

Quid sit impetus sp̄s et quid sit impetus
et electis et reprobis diuersi sunt impetus. In electis **caris.**
uidelicet impetus sp̄s. in reprobis impetus carnis. Impetus
quippe carnis ad odium ad elationem. ad inmunditiam ad rapi-
nam. ad desperationem ad iram. ad uingiam. ad uoluptates animu
impellit. Impetus uero sp̄s ad caritatem. ad humilitatem. ad ga-
nentiā. ad largitatem mie. ad intiore p̄fectu. ad pietatis op̄i.
ad etnoꝝ fidem. ad spe sequentis gaudiij. ad patientiam. ad pi-
cem. ad considerationem uite mortalis. et lacrimas mentem p̄trahit.
Unde necesse est ut magna semp cura ḡsidare debeam; in omne
quod agimus. qui nos impetus ducat. utrum nra cogitatio
p̄ impetum carnis impellat. Amare etenim terrena t̄p̄alia etia
p̄pone. et t̄p̄ora bona no ad usum necessaria habet. s; ad uolup-
tatem concupiscentie. ultionem de inimico querere. de emuli ca-
su gaudere. impetus carnis est. q; amare celestia. et tempnere
transitoria. no ad fructum uoluptatis transitura. s; ad usu

necessitatis querere. de inimici morte tribulari. impetus sp̄s
ē. illuc gradiebant. *De eo qđ unusq̄sq; iustus ⁊ an̄ faciem suā et corā*

faciem ḡ suam graditur iust. qđ ad ea facie sua hāmbulet
reliquerat. nullo iam appetitu aspiciat. s; et̄na appetēs
contemplationis sue oculis boni opis pedē ponit. ante facie
quippe ambulare est. anteriora appetē. In presenti ueroambu
lare ē. sibi metipsi absente nō ēē. Omnis et̄ enim iustus qui ui
tam suā sollicitus aspiciat. ⁊ diligent̄ considerat. quantū cotidie
in bonis crescat. aut fortasse quāntū a bonis decrescat. iste q̄a se
ante se ponit. corā se ambulat. quippe q̄ uigilant̄ uidet utrum
surgat an̄ defluat. Quis uero uite sue custodiam negligit
discutit̄ quod agit. que loquitur. que cogitat. aut despiciat. aut
nescit coram se iste nō ambulat. quia qualis sit in suis mori
bus ul' actib' ignorat. Hec sibi metipsi presens est qui semetip̄m
exquirere atq; cognoscere sollicitus n̄ est. Ille aut̄ ueracit̄ se ante
se ponit. sibiq; in p̄senti est. q̄ se in suis actib' tanq̄m alium at
tendit. Debemus ḡ nos metipsos sollicitē sicut alios uidē.
nōq; ipsos ut dictum ē an̄ nos ponē. ⁊ in cunctis que agim' in
ter' exercit' nos diligent̄ custodire debem'. *De eo quod scriptū sit*

Uicis fortasse. quom̄ possum custodire cor. omni custodia serua cor tuū.
meum ut malum nō cogitet. Audi breuit̄ rationē. Potēs
euidēt̄ si diuina et̄ celestia meditis. Tam̄ tria sunt. q̄ possūt
a malis cogitationib' animam liberare. Vigilie scē. orō. ⁊ medita
tio. harum assiduitas. cōfert stabilitatem anime. ut bonis cogi
tationib' ⁊ non malis occupetur. Si uis unmo cor mundū habē.
dic cum dā. Meditatus sum nocte cum corde meo. ⁊ exercitabar et
uentilabam in me sp̄m m̄m. Quāntū cor tuum meditando do
mauis tanto sublimi' consequeris premiū. ⁊ clariorē sapientie et
scientie lumine effulgeb'. Si uis ut sup̄ dictum ē cor mundū
habē. numq̄m te in manib' fabulis occupes. Quicquid turpe est.
⁊ contra sc̄itatē. numq̄m agas aut delectis uidē. Jam que sc̄i
erant depositus xp̄m dñm uidisti. Videne detecto uirtutum

na dñi in t̄ra uiuentium. Ergo t̄ra corp̄is n̄ri quando magnis cri-
minib⁹ famulatur. t̄ra morientium eē cognoscitur. Cum uero uir-
tutib⁹ opam dedit in t̄ra uiuentium transmigratione felicissima omni-
um. Hoc fr̄s km̄i non extra nos. s; intus in nob̄ cum d̄i gr̄a
possum⁹ exercere si uolum⁹. Si enī peccata relinqm⁹. ⁊ uirtutib⁹
opam damus. de t̄ra morientium felicit̄ egressi sumus. ⁊ in t̄ram
uiuentium felicit̄ ueniam⁹. V̄ idō q̄ solebat maledicē b̄nedicat. ⁊
qui solebat detrahe. semp̄ quod bonum ē studeat p̄ferre. B̄ solebat
iracundiam in corde q̄seruare. patientiam teneat. B̄ in res alienas
solebat inuade. de reb⁹ p̄p̄is studeat erogare. Q̄ in negotio frau-
dem face et p̄stateras uel mensuras duplices luc̄ mundi q̄rere
solebat. ab omni iniquitate suum animū p̄ penitentia et misericordiam
contenda ⁊ emendare. hoc ḡ agite fr̄s km̄i. ⁊ d̄s p̄cis et dilectio-
nis erit uob̄cum. *De martario quod in pace ecclia fit*

Nemo dicat fr̄s quod cp̄ib⁹ n̄ris martiry certamina eē non
possunt. habet enim et pax n̄ra m̄res suos. Nam sic frequent̄
suggessim⁹ iracundiam mitigare. libidinem fugere. iusticiam cus-
todire. auaricia cōtempnere. pars magna martiry est. Non incon-
grue dictum est auariciam cōtempnere. iracundiam mitigare
libidinem fugere. Contempnenda enim est auaricia que nob̄ idō
lucra p̄curat. ut nos suos faciat. H̄ri essemus enim. si illa nobis
non eēt contempnenda. Iniqua est auaricia que uelut ignis qm̄
cum accipit tanto ampli⁹ querit. Iracundia uero mitiganda est.
que pri⁹ nocentis impedit. qm̄ nocendis. Quod aut̄ libidinem
fugienda eē suggerimus. ap̄t̄s paul⁹ euidēt̄ ostendit. qui cum oī-
bus uicijs p̄dicauit resistendū. dū q̄ libidinem loqueretur nō d̄
resistite s; fugite fornicationē. De si q̄ reliqua uicia d̄o auxili-
ante debem⁹ in presenti resistere. libidinem uero fugiendo superare. Ergo
q̄tra libidinis impetū. apprehende fugam. si uis optinere uictoriam.
S̄nde fr̄s km̄i ab omnib⁹ r̄anis. p̄cipue tamen a clericis. ut monachi.
in digna et in honesta familiaritas est fugienda. quia sine ulla du-
bitatione qui familiaritatem nō uult uitare suspecta. cito labit in

rumam. Int' omnia xanoy certamina sola duriora sunt prelia
castitatis. n' cotidiana pugna est et rara uictoria. Grauem casti-
tas sortita est inimicu. q' cotidie uincitur et timetur. V' idō sic
iam dictū ē. nemo se falsa securitate decipiat. nec de suis uiri-
b' piculose psumat. s; audia aplm dicente. Fugite fornicationē.
V' idō km frs q' mortifera blandimta. r q' adiutores d'bli. q' familia-
ritatē suspectam habe nec metunt. n' erubescunt. ne nos exe-
plo suo decipiat. dī adiutorium uig' implorem' aut nos de la-
queo uenātū libare dignetur. scientes in his malis que sup
dixim'. xanis oib' cotidiana martiria de eē nō posse. Si enī casti-
tas et iustas. r iusticia x' est. sic ille qui insidiat' psecutor est. ita r
ille q' h' et i' alijs defensare. r in se custodire uoluerit. m' erit.
V' idō q' h' tota animi iusticia. r ipse diligit. r ut alij diligant. r ubi
sunt et exemplis ostendit. r iusticiaq; par. iustas. r iusticia. siue
castitas. laborat qntū pualet. r ultro se ingerit. r s; q' uires
habuerit. defensare ostendit. m' corā d'no remunerante papi-
et. S; dic' aliq's hō. Iuuenis sum. facio quod me delectat. r
postea penitentiam ago. h' ē dicē. Percussā me crudeli gladio.
et postmodū ad medicum curro. r nescit quod unū hōre pūc-
to uuln' exhibetur. s; uix longo t'p'e ad sanitatem p'stinam
reuerit'. Q' enī adultans dic' p'tea se penitentiam acturū. q'
re nō tim; ne eū subita febricula supueniens rapiat. r p'eat
illi dilatio. succedat etna dampnatio. *De duob' altib' in hōie. uno*

De duob' altib' in hōie. uno
Duo sūt altaria gstituta. corpis. .s. in corde. r alio in corpore.
Dudelic; et cordis n'ri. Deniq; duplex ā n'ri sacrificium q'rit
d's. unum ut sim' casti corp'e. aliud ut mūdi corde eē debeam'.
Ergo in extiore id est in corp'e n'ri offerant' op' bona. in corde odorem
reddat cogitatio scā. In altari cordis n'ri cogitem' semp qd bonum
ē. in altari uero corpis n'ri uig' qd dō beneplacitū est opem'. Tūc
enim ordine legitimo gsecōne altaris celebram'. quando altaria
cordis uel corpis n'ri munda et pura gscientia in gspectu diuine ma-
iestatis offerim'. Nam nescio qua fronte aut q' gscientia optat

in altaris consecratione gaude. q̄ i cordis sui altare. non studet mundi-
ciam et odire. Hos uero fr̄s km̄ ita agē studeamus. ut semp̄ fes-
tiuitatē duplicē celebrare mereamur. Et quom̄ uisibilit̄ de templi
uē altaris consecratione gaudemus. sic inuisibilit̄ de corp̄is casti-
tate uē animi puritate. sp̄alit̄ gaudium habē mereamur.

EXPLICIT LIBER DIADOCHI
MOCHOR

Incipit consolatio. Smommar bi ysidori yspalensis epi. ysidorus

Denit inq̄ ad man̄ meas quedam scissidula q̄m simoni-
mā dicunt. Cui forte foemula psuasit animū. q̄ddam
lamentum in uē miseris gde. Imitans p̄fecto. nō or-
opis eloquium s; meū uocū. Quisq̄ ille es: libent̄ id p̄ lege.
et dum adūsitatib̄ mundi tangis. te ip̄m censuro iudicio dicite
et statim agnoscis. quia quasq̄ afflictiones patis in hoc secl̄o. re-
tributio ē iustissima inferūt. Duorū aut̄ p̄sone h̄ introducunt̄.

Defientis hoīs. et admonentis rationis. Exph̄. plag. hō de angustia

*D*uma mea in angust̄ anime sue ḡritur dicens.
tis est. et sp̄s meus estuat. Cor meum fluctuat
angustia. animi possidet me angustia. animus
affigit me. *hō de circūdatione. mali. dicens.*

*C*ircūdat̄ sum enim malis. circūdat̄
sum erūpnis circūclaus̄ aduersis. obsitus me

serijs optus in felicitate. oppress̄ angustijs. hō q̄nō nō inueni aliquod

Non reppio uspiā tanta mali refugū. Tanta dolous nō remedium. ;
inuenio argumentū. Quadende calamitatis iudicia nō ḡphendo
inueniendi dolous angustia. nō colligo effugiendi fur̄is uestigium
nō inuenio. *hō q̄nō insequitur eum malū suum*

Ubiq̄ me infelicitas mea p̄sequit̄. Domi forisq̄ mea calamitas
nō deserit. Ubiq̄ fugero mala mea me insequunt̄. Ubiq̄
me conuertō malorū mōrū me umbra comitat̄. Velut umbra corp̄is.
sic mala fugē mea nō possum. *hō q̄nō aliquis querelando ad nichilat. dics.*

Ego ille homo ignota nominis homo. obscure opinionis hō mfi

mi genis. Cognitus p̄ me tantum. Cognitus tantū michi. *hō qm̄ ma-*
Nulli unq̄m malū feci. Nulli unq̄m *lū nō fac̄: & malum patitur.*
calumpniatus sū. Nulli adūs extia. Nulli molestia intuli. Nulli unq̄
et fug. Sine querela ulla ap̄d om̄s iuxi. *hō qm̄ malū nō fac̄: & ac-*

Vitam meā om̄s ledē nitunt̄. Omnes q̄ me frendent. *cap̄ sic ait.*
atq; insaniunt. Conserta manu in me picula ingerunt ad erigū
me trahunt. ad piculum me adducunt. ad disēmen uocant meam
saltem. Null' michi p̄tectionē p̄bet. Null' defensionē adhibet. Hul-

Lus adminicūm tribuit. null' malis m̄is succurrit. Desertus sum
ab oib' quiq; me aspiciunt. aut fugiunt: aut fortasse me p̄sequ-
untur. Intuentur me q̄si in felicem nescio quē. *hō de illis qui bene*
locut' alijs: & postea male faciunt. sub pietatis habitu. aīo uenenato iocēdit

Locuntur m̄ dolo uerb' pacificis occultam malitiam. blandis
sermonib' ornant. aliud lingua p̄munt. aliud corde uoluptant ali-
ud ope destruunt q̄ sēmonē p̄mittunt. Sub pietatis abitu: ani-
mo uenenato incēdunt. Velant malitiam succo bonitatis. Salidita-
tem. simplicitate. occultant amicitiam: dolo simulant: ostendūt
uultu qd̄ in corde non gestant. *Ratio quia nō illis fidem inuenire p̄.*

Si credas: sui fidem adhibeas. *Quem fidē p̄imum scēcia?*
Null' habē fidem nouit. *Ubi ē iam fides? Et fides: ablata ē fides. Hul-*

Niam tuta ē fides. *homo quia nulla uitas est.*
Negitimum: nich̄ est. Si uitas iudicij: nulla est. Si iusticia:
cunctis negatur. Si equitas abicitur. si ius nō creditur. Feunt le-
ges. auaritia iudicantes cupiditatis amore. iura nich̄ ualent. Pre-
mia et dona legib' uires tuler' uq; pecunia uinē. *S*ubiq; uenale
iudiciū est. nullus legib' metus ē. Nullus iudicij timor est. In pu-
nita manet. male uiuendi licentia: nemo peccantib' gradic: nec
scelus ulciscitur q̄sqm̄. Omne em̄ in altu manet. Iniq; salui fiunt.
p̄bi peunt. Boni indigent: imp̄bi habundat. Scelati potentes
sunt: iusti egent. Iniqui honorantur. iusti deiciunt. Iniqui letan-
tur. iusti in merore et luctu sunt. Impi' p̄ualet aduersus iustū.
homo conqueritur quia malus homo et iniquus honoratur

Dignatur malus bono. Honoratur iniquus pro iusto. Iustus dampnatur pro impio. Nocentes in pines sunt. innocentes pro nocentibus perunt.

Nulla re impediente. homo de damnatione multa.

Nulla causa. Nulla criminatione. Nulla malitia. *homo de illis qui alii crimina imponunt.*

Crimen michi obiciunt. Crimen michi inpingunt. Crimini nodo contra me nectunt. Crimini et suspicionis suspicionis locum in me conuicunt. In crimine me periculum que deducunt. obiciunt michi cum cuius non habeo conscientiam. *homo adhuc queritur de se.*

Nichil exploratum est. Nichil patefactum est. Nichil inuestigatum est. nichil reatum est. *homo de malis qui adhuc finem non habent.*

Non tamen qui escunt aduersum me mala infringunt. non quisque falsa testimonia appellare non desinunt accusatores obicere. iudices non sinunt quiescere. Testium et iudicium falsa et crudeli sententia iudiciorum. Testium falsa sententia. ad necem innocens ducor.

Ex eodem homo de falsis testibus in quibus omnes errant. *oculio: testes. Ex eodem oculi abulo iudices. Ex eodem ceteri accusatores. impios iudices opprimunt. Falsos testes obiciunt. In quo testimonio confidentia est. Hemo ab illis dissentit. homo nesciens quod*

Nemo discordat. nemo consilia eorum *de se faciat. aut* repudiat. *Quid dicam? Quem ad eam? ad quod consilium petam?*

In quo animum ponam? Quem potissimum queram? Quo accedam? aut quos appellem? Aut quis me mensurari poterit? Oibus odiosus sum. Omnium caritate deiectus sum. Proiecerunt me omnes a se. A benedictione mei omnes minantur. In horrescunt me omnes.

Repudiant me omnes. Abdicatione intendunt. *homo rationi sic respon-*

Nolo ad eos confugere. sed minantur. *capio eorum deprecari deus ait.* *uestigia: sed fugiunt et aduersantur et odiunt. Supplicando* pacificos eos habere uolo. illi autem magis molesti sunt. *homo de fraude*

Fidulum adiungunt se *hominum et quomodo eum decipiunt.* *fincta caritate. Captant omnes motus meos. omnia uerba mea inquirunt. Seditione quadam me decipere cupiunt. quid contra me agant cotidie querunt quod accusent. Quia quod perdat. explorant unde*

decipiant. Loquitur michi uerbis pacificis. loquuntur non ad consolacionem: sed ad condemnationem. loquuntur in simulatione: et si taceat non est simplex silentium. *homo de silentio ut et malum non reddat pro malo.*

Ego autem redinatus capite. humiliato uultu deposito facie sileo. taceo. incepto silentio persisto. *homo de reprehensione uocis et locutionis*

Ori meo custodiam posui. Ori meo signaculum dedi. Voce mea sermonem repressi. Linguam meam alloquutione restinxit. Sciam de bono interrogatus. taceo. Malui enim reticere in peccatis: quam respondere. Illi autem non quiescent. Illi amplius seuiunt. Percussus amplius persequuntur magis magisque irruunt super me. *homo queritur de malis que*

Obstrepunt et super me clamoribus iactant eum insequuntur. *—*
Nume petulant quicquam. Voce ambitu. strepitu. super me persistunt. Voce aperta. contumelias et opprobria super me iactant. *homo*

Ab alio provocati: ad me omnes arma contra me de illis qui iniuriose habent. *—*
tunt. Omnes in me seuiunt. Omnes in meo exitio agunt. intendunt. Omnes in mortem meam manus suas preparant.

In tanto ergo metu. in tanto pauore in tanto metu et pauore. *—*
formidine. *homo de suis miseris conqueritur dicens*

Contrium miser. pallium miser. exanguis factus sum. emareuit cor meum. Pauore estuo. formidinis metu tabesco. Timori tremor animam meam quassauerunt: si exilio trusus sum. Si exilio dampnatus sum. Si exilii penam lugeo. Si dampnationem exilii gemo. *—*
Ymago seruitutis additus. Conditionis pondere pressus. Seruili opere mancipatus. *homo de frigore et niue: homo de*

—
et algore. in niue. in frigore in tempestatibus tectis. labore et periculo. *—*
in omni uel labore. rubore in omni periculo positus. *homo de amissione rerum.*

Post dampna bonorum. Post amissionem omnium rerum. In opes et pauper effectus. egeo mendicium. Publicam posco alimoniam.

Nemo agenti manum por. *homo de paupertate sua queritur*
rigit: omnes mendicantes spernunt esurentem: nec meis suis reuertunt. Ines faciem nullus stillat guttam refrigerij. Nullus michi prebet uel modicam undam uisus. *homo loquitur de hoc quod spernitur ab*

—
suis.

Effectus sum cunctis abhominabilis. Omnes ut ulcersum
contempnunt. ut fecentem aspiciunt. ut leprosum tangere horrent.
Iac; caro astricta ferro. iac; pressa catenis. iac; ligata uinculis. iacet
uincta copedibus. *homo quando non cessant tormenta*

Non desinunt tormenta non desinunt cruciamta. non sunt mi-
nus supplicia. cotidie crudescit in me seueritas. Corpi meo car-
nifices nouis me cruciatibus lacant. in audito genere penarum. uiscera
mea et membra dilaniant quicquid possunt super me crudele exco-
gitant. *homo de hoc quando aliquis ponitur in multas penas*

Mille penas excortus mille subactus tormentis. mille lacatus
supplicibus. Caro mea plagis secta aputruit. semiuista latera
saniem fundunt. lacerata membra putredine defluunt. Cum fle-
tibus sanguis manat. cum lacrimis cruor stillat. non est solus fluor
lacrimarum sed uulnere. Consumptus sum in dolore miser. in dolore
et animus et corpus deficiunt. Mens iam uicta est anima dolore
percussa. *homo quomodo aliquis multa intolerabilia sustinet*

Multa intolerabilia sensi. multa a cerba sustinui. multa graua
peruli. tam graue et crudele uulnere nunquam excepi. *homo quomodo alicui uenit quod non*

Hopinatio uulnere oppressus sum momentaneo interitu periculum putat.
sus sum. in periculum me. In tantis malis calamitas uite gregit. Ig-
norantem oppressit subito calamitas repentinam incitus. casus equae
me subruerunt. Cur infelix natus sum. Cur in hanc miseram uitam
periectus. Ut quid miser hanc lucem uidi. Ut quid miser
huius uite ortus occurrunt. *homo quomodo aliquis post miseris mortem petet*

Quam oculus egredietur a seculo. quomolibet fessus. quomquam iam rationem
redderem. Supientem moui iam liceret occumbere. uiuendi enim
est in teduum. mouendi uotum. Sola michi mors placet. Sed
heu miseris. expectata mors tarde uenit. *homo quomodo aliquis miser mori*

Mors quam dulcis quam dulcis miseris. tem dulcem esse dicitur
quam suauis es o mors amare uiuentibus. Quam iocunda es o mori
tristibus atque merentibus. *homo quomodo aliquis petit solatium mori*

Accedat ergo ad uite magnum malum mortis grande solatium.

Ued finem homo quō aliquis mouendo requiem petit
miserie. requies sepulture. *hō quando orat aliqs ū mors sibi im-*
Et si n̄ uita. saltem ut mors misereri incipiat. Mors maloz seruat.
omniū finē ponit. mors calamitatū terminū preb; . oēm calami-
tatem mors adimit. *hō dicit quod meli^{mors} est. qm̄ mala uita.*

Meli⁹ est bene mori. qm̄ male uiuē. Meli⁹ ē nō eē. qm̄ infeliciter
eē. *d; q̄parationē miseriarū meaz. feliciores esse mortuos. qm̄ ui-*
uentes puto. *homo q̄querendo ueniam petit ab alijs.*

Parcite dolori meo queso. parcite merori meo queso ignoscite.
Angustie mee ueniam date. Indulgete m̄s dolorib;. In tanto
dolore q̄ me moueri nolite. Percussionem meam plango. Calamita-
tem meā deploro. Familiare cladem miserie mee lugeo. *hō quia*

Nō ualeo consolari miser. nō pot⁹ q̄solari p̄ nimio dolore t̄ q̄rit.
Plura enim ministrat dolor. In paciens est enī dolor m̄s. Infi-
nitus ē meror m̄s. Nullaten⁹ linitur uuln⁹ meū. Nullus lacrimis
motus ē. Null⁹ dolor. finis est. *hō de desperatione sua sic ait.*

Nam nulla fiducia ē animi. Jam ferre n̄ pot⁹ anim⁹. Jam uictus
miserijs. concidit anim⁹. *Ratio ad q̄solandū hominē hic occurrit*

Quid tantum diffides animo. Cur ad eo mente dicen-
debitaris. Cur spei fiducia omnem amittis. Cur animo tan-
tum diffundis. Quare tanta pusillanimitate deiceris. Qua-
re in adūsis a dō frangis. *Ratio ad hominē ait ut tristitia dimit-*

Amitte tristitiam. Desine tristis eē. Tristitiam a te repelle. *cat.*
Nestici nolite subcumb. Nolite multe dare tristicie. Repel-
te a corde dolorem. Ab animo exclude dolorem. Inhibe impetum
doloris. Non p̄seueres in dolore. Vince animi dolorem. Supra me-
tis dolorem. *hō qm̄ hoc fieri potest ut qualiter*

Qualiter. q̄ pacto. quom̄. queāmodū. qua ratione. q̄ artes
q̄ q̄silio. q̄ ingenio. **Ratio** Om̄i ope. oī ui. oī arte. omni ratio-
ne. omni q̄silio. omni ingenio. omni uirtute. omni instantia. **Ratio**

Syme luctam̄ q̄tra. t̄p̄ales molestia. *ait q̄lit⁹ si potit sic dicens.*
Esto in cunctis casib⁹ firm⁹. Pacient⁹ tolera omnia. Omnia ad

uersa: equo animo tolera. Noli singularē condicionem tuam
tempnē. Nō ē. a te sola pensanda acerbitas nō ē a te sola pen-
sanda uel considāda calamitas. Respice similes aliorū casus. Intende
miseriis eorū quib' acerbe aliqd accidit. Cū t' aliena p'icta memoras.
mici' tua portas. Aliorū enim exempla dolorem releuant. alienis
malis facili' g'olat' hō. **Ratio h' ad consolandū hōiē occurrit dics.**

Quid in causas tua acerbissima decreta. Quid acusas tui
picula. Tu natū lugēs. Non s' noua tua supplicia. Ha-
bes exempla calamitatis. Quanta talis casus. quanta talia picu-
la p'tuler'. Patient' ab uno ferendum est. quod multis accidit tole-

Pena h' uite breuis ē. et qui affligit. et qui ~~ann~~ ~~am~~ rabile. et
affligitur mortalis ē. Tribulatio hui' t'p'is finem h't. Transeunt
omnia h' s'cti. nec p'manent. omne quod uen' stare n' pot'. Nich' est
diu. Nich' tam longum. quod nō in breui finiat'. habent sub celo
finem suum omnia. **Ratio de impossibilitate penarū dum in hoc s'cto**

H possibile ē. ū hō sis. et non gustes angustias. fuerit homo

dolor et tristitia: omnib' comuna sunt. Omnia in hoc s'cto euentu

simili sustinem'. Nemo in p'petuum: ex'p' malis ē. Nemo est q'

in hoc s'cto non doleat. Nullus est. qui in hac uita positus nō

suspiret. Malis omnia plena sunt. **Ratio ad monēs ū ratio s' reme-**

Tēp'one g' tibi rationē. Preualeat t' ratio. Tēp' diu prebeat ait.

animum rōne. Vm tanti mōris reprimat ratio. Confirmato a

rumo: nullum piculum p'timescit hō. **Ratio quid p'ficiat t'bulatiōes**

Oportet p' multas tribulationes introire in regnum **hostedit dics.**

Hō s' g'digne passiones hui' s'cti ut t'p'is. ad futuram glā.

Q. uo. in presenti est momentaneum ē. et leue tribulationis in nō.

Q. uo. etnum ē. supramodum ē. pond' excellens gl'ie. **Ratio de t'bulatio-**

Valis est. tribulatio. Vales sunt **nib' loqns hostendit qm utile sit.**

uite hui' p'ssire. Malorū prauitas. non te occidit. s' erudit.

Prauorū aduersitas. n' te dic: s' extollit. humana temptatio angui-

te: non inctiē. Quantum in hoc s'cto frangitur. tanto in p'petuo

solidat'. Quanto in presenti affligim'. tanto in futuro gaudebim'

Si hic flagellis atterimur. purgati in iudicio inuenimur. *Ratio de uulnere*

Semp̄ d̄s os uulnat. loquens indicat q̄m dulce sit uuln̄ sustine p̄s.

Squos ad salutem p̄petua p̄parat. In fornace p̄bat̄ aurū. ut sordi-
bus carnis tribulationis camino purgari. Ut purior pareas
p̄secutionis igne q̄staris. Conf. laris. ut omni p̄ccōz̄ sorde pur-
geris. Ad p̄bationem sunt omnia ista que sustentas. Hō igit̄
murmures. n̄ bl̄sp̄hemes. Nō dicas quare sustineo mala. *Ro. de*

sed magis de s̄tentatione mali et de accusatione suorū p̄ccōz̄.

Specaui. Ut eram dignus nō recepi. Equalem uindictā p̄cc̄i
mei non scencio. Minus me p̄cussū q̄m m̄ebar agnosco. Iuxta
modū c̄m̄nis minor ē ultio retributionis. Sed m̄ meritum pec-
catorū dissipat est causa penarū. Hō sunt tanta supplicia quanta
exciter̄ peccata. Et enim in flagellis murmurat. d̄m̄ plus iruitat.
Furorem d̄i ampli⁹ p̄uocat. ira dei indignat̄is plus s̄ exaggetat. Qū
ū aduersa patient̄ tolerat. d̄m̄ citi⁹ placat. Si enī uis purgari in
penam. te accusa. et d̄i iusticiam lauda. ad purgationē tuam p̄-
ficiat si ea que patis ad iusticiam d̄i recutis. Si p̄ irrigat̄ am̄seria.
humilis d̄m̄ glorificatus. *Ratio de flagello dei et pie castigationis.*

Corripit enim te d̄s. Flagello pie castigationis te anguit. excet
in te disciplinam. Et q̄ parcendo te ad se uocabat. feriendo clamat
ut redas. *Ratio de cogitationib⁹ et q̄b̄ libet cruciatib⁹*

Cogita hō. quoslib⁹ mundi cruciat̄is. Intende animo. q̄scumq̄
sedi penas. Et uosq̄; tormentorū dolores. Quasq̄; dolorū a cerbi-
tatis. *Ratio de operatione gehenne. uel leuis sustineat penas*

Conpati hoc totum gehenne et leue est quod patis. Si times.
illas penas time. Iste enim t̄p̄ales sunt. ille et̄ne. In istis mo-
riendo tormenta recedunt. in illis moriendo et̄nus dolor sue-

Si enim quis fuis. em̄datio *Ratio de com̄sione* cedit.;

Se. quod patis. conuersum namq̄; flagella a p̄cc̄is absoluunt.

Conuerso instantes plage. ad purgationē p̄ficiunt. Et ui enī hic
castigat̄ corripit̄ illic libat̄. *Et de t̄p̄ali pena et et̄na. et de illis q̄ h̄ pena nō sus-*

Cui uero nec sub flagello corriguntur. et t̄p̄ali pena et et̄na timent.;

dampnantur. Et in hoc prius iudicantur. Secundo: et illuc de novo i futuro. his duplex dampnatio est. Gemina his percussio est. quia et hic habent mutuam committunt et illuc perfectionem penarum.

Non est despectus in aduersitate hominis et de hoc quod nullus puniret in hoc seculo nisi

Sicuti autem o homo nullus tibi aduersari potuisset: deo data esset potestas nisi deus potestatem dedisset. Hec habuisset potestatem in te ad uersari: nisi puniret deus. In uersa que tibi accidunt: absque dei non ueniunt uoluntate. Iniqua potestas super te: ex dei datur licentia. Quae tibi aduersantur. dei consilio hoc faciunt. Manus dei te ad penam tradidit: indignatio eius te affligere uoluit. Ipse uultus: uoluit te mala omnia experiri. *Ratio quare tot et tanta mala patiamur quod ex corporis debilitatibus frangis: quod carnis tuae homo. moribus afficis. quod languoribus stimulis cruciaris quod passionibus anime quateris. quod mentis angustia torqueris. quod grassante impugnatione spiritus agitaris. et hoc ipsum pro peccato diuina iusticia irogante et ipsa culpa diuini iudicij est inferitur sententia. Dis enim aduersari rerum delictorum tuorum misericorditer.*

Sicut contra te demicant arma. aduersus hominem arma mouentur. Sagittis tuis confodis. Telis tuis uulnaris. Et que enim peccasti: pro hec et torqueris. *Quare flagellatur homo in carne.*

Sicut et carnem. flagellaris in carne. in ipsa gemmis in qua peccasti. in ipsa cruciaris. In qua deliquisti. in ipsa est censura supplicij. que fuit causa peccati. *Ratio de iusta pena hominis.*

Iste angueris. iusto iudicio iudicaris. Procella iusta te agit. iusticie pena te premit. *Ratio correptionis admonitionis. ait homo quod nullum bonum facit.*

Nichil enim bonum agis. nichil rectum. nichil equum. Nichil in te est. Nichil est. nichil pudens. Nulla memoria dignitatis. cotidie peccas. cotidie coruis. cotidie labis. cotidie preceps in detestatio uadis: *de superbia.*

Inflatio tua non residet. Superbia non admonetis et inflatione hominis: tua non deponitur. Tumor et iactantia non cohibet: *Ratio in de m*

Capit te quoque furor. inflammat ira. Amor inflammatione et de fure: exercitat. Commouet in dignatio. Parat semper ad iram. Supermodum

*Dilecte conscientiam tuam
intende mentem tuam
unde corruisti
in lustrali uoluntate
ta. Leuati
na te. lo
quor et
cor tuum
colida
ritu
m*

irascens supra mensuram animi furore moneris. *De de inuidia et similitudo*

Celare bonis. inuide maioribus. sieleritas. alienis felicitatibus emul-
lus. alienis uirtutibus semper inuidus. *Ratio de deceptione*

Qui unquam non detaxasti. cui non lacasti. cui non obrisisti uitam.
cui non iactasti infamia. *Ratio de fallacia et inconstancia*

Pallax. inconstans. inuidus. auarus. Sener sterilis. inhumanus. in fruc-
tuosus. non est in te ulla misericordia. Cecidisti in gupiscentia sceleris. Deflu-
xisti in cupiditatibus mundi. flagras in terreno amore. Congis. res-
piras. Nescis ex parte cupiditatis tue sitis. *Ratio acusat hunc hominem de*

Coadie nouis peccatis te inuoluis. Nouis facinoribus uicta au peccatis
ges. Non diluis scelus. si dilatas. Nec faciaris unquam. Flamma

libidinosae gupiscentiae. o infelix non te pudet per multas spargi libi-
dines. Corruptor. luxuriosus. adultus. si in flagitio perseveras. si in luxuria
permanes. si in carnali amore consistis. *Ratio de temporis perseverantia*

Deu quondam et uousque ad finem te effrenata traherat luxu-
ria. Jam tandem desine ascete. aliquando mores malos gmuta
in melius. *Ratio ut ponat homo finem peccatis*

Poli diu errare miser. Pone peccatis finem. Pone legem nequam. Habe-
at culpa modum. habeat iniquitas terminum. Delictorum tuorum gsidia

magnitudinem. culpas tuas saltem uel uerbatus agnosce. *ho. hunc gcedit rui*
Heu heu me infelicem. heu me miserum. et agnosce quia per suis primum reatus.

Hesciebam quod per meo merito iudicor. Quod istud iudicium.
de mea sit in iusticia. Tu michi manifestasti. Tu michi indicasti.

Tu michi notum fecisti. Et te cognoui quod nesciebam. Jam per certo scio.
Jam certum habeo. Jam me non latet. Manifestum michi est. Satis michi est. ggnu-

tum. Ppensum est michi satis. Jam exploratum est michi. Occultum
michi non est. Jam michi est ambiguum. Jam michi non est abscondi-

tum. *Ratio ad monentis et reuertitur ad hominem.*
Hde est. homo. Inde est omnis calamitas. Inde est. ista acerbitas. Inde

est ista crux. Inde ista pena. Inde ista erumpna. *De de causa suorum peccatorum.*

Certe nate sunt cause peccatorum tuorum. Non ex aliquo casu. Non ex quo
libet euentu. Non ex quolibet fortuna. Iste langor proprie culpe est.

Jam tandem
peccare
desine

quod pro meo peccato
penitentiam
nota
bam

Ita cogitatio proprie iniquitatis est. *Ratio admonens ait. tū est an non?*

An aliud tibi uidetur? An aliter putas? An aliter estimas? An aliter sentis? An aliud iudicas? An aliud deputas. *homo hoc agnosce*

Nich sane nich pri? Nich penitus. Nichominus quo sibi dicit ratio. habeo quod iudicam. Credo ueritati. Negare non possum. fateor esse uerum. Quis hoc dubitat? Quis istud ambigit? Quis istud negat?

Si ita est. Si certum habes. Si pressum est. Ratio ut homo uideat uictum

Si exploratum est. aufer a te iam uictum. cimen remoue a te.

A uanitatis malum te coherce. A uitio et peccato te retrahere. Fuge iam uitae maculam. Fuge turpitudinem uitae. Puritate uitae. maculas ueritatis absolue. *homo ad rationem ait.*

Benedicis. Bene doces. Bene instruis. Bene admones. Bene persuades. bene iusticias. Ego optabam a peccati nexu resolui. Superiebam ad consuetudine mala retrahi. Desiderabam a uicio recedere. Quae uerebam usum nequissimum superare. *homo*

Sed heu difficile est. prauam consuetudinem uincere. Prauus usus uix abolitur. assidua consuetudo in natura quiritur. assiduo usu in maturat uictum. Tanta sunt mala uitia. ut uix elui possunt. Animum sceleribus astrictus diuelli ab eis uix potest. Vix credo peccata mea ullo spatio temporis exolescere. *homo*

Quare me miserum antea uitiaui. Spontaneo dudum me studio pollui. Propria uoluntate me maculaui. Bonus eram sponte mea ad peccatum dilapsus sum. Proprio me proprio arbitrio perdidit. Liber eram. sponte mea factus sum debitor mortis. Infelix ego peccatum sponte michi prius ipse parauit. Ego prius occasione peccandi amplexus sum. *homo loquitur homo de usu peccandi*

Quare peccati usu astrictus detineor. Mala consuetudo me sibi grauius implicauit. Longa consuetudo in me sibi legem fecit. Consuetudine peccandi quomodo nescio sic delinquo.

Peccandi usum quando non opto in curro. Volo agere bonum. sed desideria consuetata non sinunt. Prauo usui quomodo ire mitior. sed carnis desiderio aggrauor. Ad iusticiam meam os erigit. sed a peccato consuetudo restringit.

Relucta contra consuetudine *Ratio q̄ consuetudinem prauam*
prauam. Consuetudine peccandi omni uirtute repugnat. Di-
ce usum carnalem. et cum dolore. Quamuis cum difficultate
punitosam consuetudine uince. Quamuis cum dolore usum malo resiste.

Propone tibi ad usum presentis carnis ardores futuri
supplicij ignes. Super estum libidinis. recordatio etiam incen-
dij. Memoria ardoris gehenne ardorem excludat luxurie. Fornica-
cionis penam metus grauioris supplicij uincat. Forcior dolor. dolo-
rem immorem erupat. Pacienter leuora portabis. si grauiora fueris
recordatus. *Ratio ad hominem de futuro iudicio*

Versetur ante oculos tuo ymago futuri iudicij. Preuide. que
postmodum eris passurus. Futuram dei sententiam cogita. futura dei
iudicia super te formida. Terreat te gehenne metus. terreat te
iudicij futuri sententia. Reuocet te penarum timor a culpa. Uite
tue cotidie terminum intueere. Omnia habeto mortem pro oculis.
Ante oculos tuos tenebrarum semper uersetur aduentus. De morte
tua cotidie cogita. finem uite tue semper confida. Reuocet sepe
die mortis incertum. Esto sollicitus ne subito rapiaris. Coti-
die dies ultimus appinquat. Uitam nostram cotidie dies ultimam

Cotidie ad finem tendimus. Cotidie *Re de fine uite* aufert. *am*
Quam uite transimus. Ad mortem cotidie properamus. Ad uite
terminum cotidie tendimus. Omnia decurrentibus ad finem ducit.

Nescimus quid hodie nobis contingat. Nescimus *am*
quando extremum tempus nobis adueniat. Ignoramus si anima
nostra conditio mortis exposcat. finis nostrum nobis absconditus est. Ven-
turi exitus. ignorantia nobis incerta est. Inpius est. mortis occur-
sus. Incertus est. euentus et finis hominis. Dum nescimus repente mors
uenit. dum non expectamus in prorsum collimur. Dum ignoramus. re-
pente subtrahimur. *Ratio de amore illi diei* *am*

Timeamus ne dies illa tanquam fur nos comprehendat. Ne nos
turbo iudicij. dum ignoramus. arripiat. Ne nos repentim
incertus auferat. Ne ignorantes subito calamitas comprehendat.

Xps qui ad peccandum succendit. peccante *Ro de spu peccandi.*
sepe subito rapit. & ui uiuentis inflammat. mouentes sub
ito deuorat. & infleebit ad uitia. p̄trahit subito ad tormenta. *Ro de*

Santos ad penam mortis in p̄uisus exercitus ra morte q̄m cito rap̄hoie.
puit. quanta subtrahi subito deficiunt. & uanti dum mou
non existimant. auferuntur. & uanti ad mortē subito capiunt.

Quanti repente ad et̄na supplicia deducunt. *Ratio de alieni tormenti*

Aspice q̄ in aliena tormenta quod timeas. Respice in alieno eti
cio quod pauescas. Caue. time. uitā foueam rem q̄m uides
alium coram te cecidisse. Picula aliena in te p̄timefce. Alieno
casus tua fac ee picula. Mouentium uocatio. tua sit emenda
tio. alioꝝ p̄ditio. tua sit cautio. Retiat te a peccō impioꝝ

Abstrahat te a culpa. *Ro de peccati fugendis.* ueritatis.
peuntū pena. Delinquentū finis te corrigat. Repboꝝ in
titus te adducat adueniam. Iniquoꝝ pena ad tuam salutē p̄fi
ciat. *Ratio de emendatione peccati*

Quod male fecisti. dum potes emenda. dū potes a uitio. &
peccato te reuoca. dū tps est. clama. dū datur spatium luge.
Dum est licentia penite. Festina dum potes. Plange dum adhuc
anima usatur in corpe. Dum adhuc uiuis. remediū tibi futu
rum adq̄re. priusq̄m dies mortis te p̄ueniat. priusq̄m te p̄fū
dus absorbeat. p̄usq̄m te p̄fund⁹ absorbeat. priq̄m te infernus ra

Vbi iam nullus est. indulgentie *indacion* *plac.*

locus. *Lazarus Galdiano* Vbi nulla penitencia patet libtas. Nulla correctiois
datur licentia. Vbi nullus est ad ḡfessionē recussus. *hō de cogita*

Derum dicis. narras michi quod bonum est. Informacione rationi.
me quod magis in expediat. Ecce scio. noui. didici istud. Illud
item quero. illud scire uolo. illud maxime cupio. *hō de spe ḡfessionis*

Si est spes in confessione. si est spes in ḡfessione. si est remissio.
si est fiducia. si est uenia. si ē. indulgentia. si est locus per pe
nitentiam regredi ad iusticiam. *Ratio respondendi ad hominem.*

Est plane. est p̄fus. est utiq̄. p̄fecto est. p̄culdubio. confessio sanat

ustificat. Confessio peccati ueniam donat. Omnis spes in confessione consistit. In confessione locus misericordie est. Certissime ergo crede. Nullomodo dubites. Nullatenus hesites. Nullatenus de misericordia dei despes. *Ratio de desperatione.*

Habeto spem in confessione. habeto fiduciam. non despes salutem. si ad meliorem quis. Quia enim de peccato ueniam despat. plus se de desperatione. quam de commissio scelerum dampnat. Despatio: auget peccatum. Despatio: peior est omni peccato. *Ratio de correctione et eius salute.*

Corrige ergo te. et indulgentie habeto spem. Depone in iusticiam et spera uitam. Depone iniquitatem et spera salutem. *Ratio de uenia culpe.*

Nulla tam tam grauis est culpa. que non habeat ueniam. Quamuis enim peccator sis: quamuis sceleratus. quamuis criminibus in finibus oppressus non denegatur tibi penitentie locus. *Ratio de penitentibus.*

Facile penitentibus diuina clementia subuenit. Et penitentiam enim in indulgentia datur. Et penitentiam delicta omnia abstergunt. *Ratio.*

Miserum me perdidam. fiduciam habeo de amissione spei et de fiducia eius. amiseram. Diffidam autem. fractus fuerat animus. In desperatione pene pene quasi cadat animus. iam regressus sum ad spem. iam recepi fiduciam. Spem indulgentie iam habeo. De pietate dei spero. De bonitate dei non dubito. habitabo iam in spe. Crede me ad spem. pietas eius. Dedit mihi spem uite in penitentia. Si deus ergo respicit. Si in auxilium michi accesserit. Si ad implendo quod cupio adiuuauerit. hoc facere decui. hoc statui. Despero hoc: animo meo est. Euelli hoc ab animo non potest. *Ratio admonet ut ploret et plangat.*

Deus tibi obtata tribuat. Deus uotis tuis faueat. Deus uotoz copiam te faciat. Deus uoluntatem tua in bono perficiat. Deus uota tua confirmet. Deus uotis tuis suffragetur. Omnia deo fauente agas. Ergo age dum licet. dum fors moratur. ora. pete. obsecra. non taceas. Erumpe in uoce. exclama fortiter. Plange iniquitates tuas. Mala scelerum tuorum deplora. Quae praeue gessisti fleatibus dele. Quae illicite commisisti. lacrimis ablue. Ploratu scelera dilui solent. *ho h' culpabilis se facit ut ploret.*

Heu me. heu michi infelix anima. In tantis peccatis. in tantis

crimib⁹. in tam multis iniquitatib⁹. Quid p̄mū ploret. Quid
p̄mū plangam. Quid luctū p̄mū q̄s lacrimas sumā. Non sufficit
referre memoria tantorū. cūmū gesta. Peccata quoq; mea in sen-
sū doloris tuler. Cūtudine cord. coagulate sunt lacrimae. Obliguit
anm⁹ nullo merore spungitur. Anima mea in stupore gūsa ē. In
sensata facta ē. anima mea. *homo*

Lacrimae uos seduxistis. Ubi estis fontes lacrimarū. Ubi ē
meroris unda. Ubi estis lamenta. Redite obsec lacrimae
mouemini fontes lacrimarū. aspergite me fleatib⁹. Fluite sup facie
meam. Symectate maxillas meas. genas meas irrigate. Date michi
planctū amarū. Int omnes enim graui⁹ corruui. Int omnes graui⁹
cecidī. Būm impiorū penas scele me obieci. Tartarea tormenta. uir
malis meis sufficiunt. *homo confitetur culpam suam*

Non est p̄cem sup peccatum meū. nō est. iniquitas sup iniquita-
tem meam. Nequiores me cunctis peccatorib⁹ penso. Compatioe
mea. nullus iniquus ē. Juste penas debite infelicitatis exoluo uir-
te tantis supplicijs q̄terror. Ex meo p̄ccō mala in omnia euener. In
to iudicio. ista in me d̄s infligit. Rependitur factis mis. q̄grua ui-
cissitudo. Minus tam retribuitur m̄. q̄m ipse deliq. P̄ccōz mōz mi-
nor uicissitudo retribuitur. Plage mee. culpa mea durior. inuenit.
Leuior p̄ccō. pena dampnationis mee. Cui⁹ ē quod amisi. leui⁹ est.
quod tolero. Grauior est culpa q̄m feci. minor uindicta q̄m p̄fero.
Pensum malum quod gessi. nō ē tantū quod p̄cior. Leuior est. pla-
ga mea. pondē p̄ccōz meoz. Aliud est. p̄sūs. aliud quod am-
pli⁹ me affligit. Quod me magis q̄tristat. Quod me magis q̄tur-
bat. Quod me magis t̄rificat. Cui. similis ali⁹ nullus est. Cui⁹ in q̄-
parabilis omnis pena est. Quod omnib⁹ supplicijs ānteritur. Quod
āncellit. cuncta torm̄ta. Quod exurpat omnia mala. *Ratio loquit*

Deū anima quid est quod m̄tū ad animam suam d̄s
metuis. Quid est quod te magis corripit. Quid ē qd ampli⁹ ad inesti-
ciam te unpellit. Quid amplius formidas. Quid ampli⁹ pauet
cis. quid ampli⁹ metuis. *Anima respondit*

Metuo diem iudicii, metuo diem tenebrarum. Diem amarum, diem
durum. Lento quidem malum quod toto: sed amplius quod restat
formido. Lugeo que in hac uita pacior: sed post hanc ne grauiora
pati ardeam. Sententiam licet iam tollerem in pena. Tormenta
tam gehenne formido ex culpa. Jam presens pena me lamiat: sed fu-
tura magis gtorbat. Grauius sunt que sustineo sed grauiora in spe-
cium timeo. De presentibus quidem penis doleo: sed de futuris am-
plius in gemisco. Succurre michi deus meus antequam moriar. Antequam
mors me perueniat. antequam me tartara rapiant. antequam me flamma
guburat. Antequam me tenebre inuoluant. Subueni michi priusquam
ad tormenta properem. Priusquam gehenne ignibus deuorer. Priusquam si-
ne timore crucier. Reus enim timore iudicii tui treor. Lauore pecca-
ti: iram formido tua. Immanitate sceleris: examen tuum trepidus
conscientia metuo. Si enim iustus uix saluabitur. ego impius ubi ero?
Quid faciam dum uenit tremendi formido iudicii. Cum ex amen
iudicii uenit quid respondeam? **Q**uid ergo dicitur? ero cum ante
tribunal et presentatus fuero. **H**e diem illum quoniam peccaui. ue diem
illum quoniam transgressus sum. ue diem illum quoniam malum expertus sum.
Utinam non illuxisset michi. utinam non fuisset ortus sol super me.
utinam super me apparuisset. **O** dies detestanda. o dies abhominanda.
o dies penitus non dicenda. que me in hoc seculo protulit.
Que michi claustra partus appuit. **Q**ue michi ortus hostia rese-
rauit. **D**ies illa: a luce in tenebris permutet. **A**fundam illam caligo
confundat. **C**ena illam cecitas obruat. **A**mittat tempus statum. **O**mnis
memoria extinguatur. **N**ullis digna sceleris memoretur. **M**elius
michi fuerat non esse ortum. melius non fuisse genitum. melius non
fuisse gemitum in hoc seculo percreatum. quoniam etiam eternos perpetua
cruciatum. **F**lete me celum et terra. **L**uge me omnis creatu-
ra. **P**lozate me omnia elementa. **I**ngemiscite super me um-
uersum genus: et quo potestis uite sensum: super me lamentum
effundite. **P**eccauit enim crudeliter. **L**apsus sum foras. **C**ecidi
crudeliter. **C**orru miserabiliter. **N**ullum inuenitur peccatum. cuius

sordib⁹ non sui conquinatus. Nullus est morib⁹ uicioz a quo nō traxi contagium. Nulla sordium sentina extitit que me miserū non gfluxit. Probrosus. scelatus. flagicijs cinetis obrutus. in numabilib⁹ frequentū impudiciam salutat. *homo de*

Et bene uiuere ultro promisi. S; quod pollicer⁹ sum. *promissione.*

Numq̄m seruaui. Semp ad peccm̄ m̄m redij. Semp delicta mea itaui. Prioreb⁹ scelib⁹ semp detiora quincrit. Numq̄m in melius mutaui mores. numq̄m a malis factis recessi. Plurimos et maculaui me p̄dens. Plurimos prauis morib⁹ iniquitate q̄ uerti a cele meo. multe anime pier. Exemplis mee multi subuasi sunt. Ego multoz maloz causa fui. *hō quasi peccator rogat omnes*

Orate p̄ me ad dñm uiri sc̄i. orate p̄ me plebs oī sc̄os ū orēt p̄ eo.

Sc̄oz. Implorate me oīs chor⁹ iustoz. Si forte misereatur michi d̄s. si forte recipiet me. si forte deleat peccm̄ m̄m. Si forte auferat iniquitatē meam. si forte p̄stet michi misericordiam. Iratus ē enim sup me nimis. Compleū furorem suum in me. Effudit iram indignationis sue sup me. Ap̄t multitudinem iniquitatis mee. quia creuunt aduersiones. quia multiplicatae sunt p̄uaricationes. Ve michi q̄a gsumptus ē ue michi quia defec̄ anima m̄a.

Afflicta merore gstricta luctu. Extenuata gemitu. Quis miserebitur tui anima. Quis gsolabitur te. Quis dabit lamentū p̄ te. Magna ē sic mare gstrictio tua. Afflicto tua sic pelagus seuiens. Dolor tuus q̄si fluctus tumens. Quae tempestas ingruit sup te. que p̄celle nō accidet tibi. Omnes molestiaz. omnes turbulentissime potestates sup tuum caput intonuer. Plena es fluctib⁹. plena es tempestatib⁹ anima. Ubi es custos hominum. ū ē amarum redemptoz. ubi es pastor.

Cur expreuiisti me. cur auertisti faciē tuam a me. Ut q̄d loq̄e factus es a me solator anime mee. Reuerte iam d̄s d̄s m̄s. Non me obliuiscaris in finem. non me in p̄ptuum deseras. nō me perdendum in potestate demonū delinquas.

Licet offens⁹ sim gr̄a. tu aut̄ clemens. tu pius. tu multe mise

patior. Tu nos. ~~...~~ es quas tolero. Ubi lapsus sum. ubi defluxus
sum. ubi infelix sum dimisus miser. tu scis. In ceteris enim negligens in rui-
nam. Corruu incaptus in turpitudinis foueam. Cecidi in ceno flagitiorum.
Decendi miser in profundo malorum. Eice animam meam captiuam ab infe-
ris. Erue me de manissimo abisso. Non me concludat profundus. non mihi
denegat exitum. Ecce dies metuendus iam immet. Jam dies ultima ue-
nit. Jam instat limes uite. michi super est. mihi prout sepulchrum.
Parce michi antequam ea. Punda me antequam ab hac
uita egrediar. Solue priusquam mouar. peccatorum meorum uincula.

Commutus sum ad lacrimas tuas. *Ratio admonentis*

Confictus tuos et punctus sum. Lamentatio tua me resoluit.
Lamentatio tua lacrimis michi exegit. Lamentando ad lacrimas
me coegisti. lamentando ad fletum me commouisti. ad lamentum
tuum lacrimas ^{tuas} ad planctum tuum lacrimis resolutus sum. Dominus tibi ue-
niam tribuat. Dominus culpas tuas parcendo ignoscat. Peccata tua Dominus a
te suspendat. Peccata tua lavando dimittat. criminum tuorum ma-
culas abluat. ab omni te mali labe detingat. Libet te ab iminenti
peccato. age utique iam ut oportet. age ut decet. age ut dignum est. age
ut rectum est. age ut equum est. Propone ultimum ut non pecces. ne ultimum
delinquas statue. caue culpas tuas uti. caue mala repetere. ad ui-
cium ex quo te abscidisti. ne reuoces. Quae deliquisti ne iteris. Trans-
acta mala non repetas. Post lapsum denuo delinquas. non non te
polluas post lamentum. Post penitentiae luctum ne redeas ad pec-
catum. non denuo committas deplorata delicta. ne rursus facias
quod iterum plangas. ne culpam ^{per quam ueniam postulasti.} ita
re presummas Inanis est. penitentia quam culpi sequens committat.
Vulnus iterum tardius sanatur. frequenter peccans et iacens. ueniam
uix mereatur. nichil profunt lamenta si replicantur peccata. nichil ualet
ueniam a malis postulare. et mala denuo uti. Presiste ergo in confe-
sione. esto in penitentia fortiter confirmatus. Vitam bonam quam cepisti
tene non deseras. Propositum bone uite obserua iugiter. Tunc erit perfec-
tum opus si in finem usque durauerit. Salus perseuerantibus promittitur.
premiu perseuerantibus datur. Non est. uisus qui bonum facit. sed qui inces-
sabiliter facit. Quis enim perseuerauerit usque in finem. hic saluus erit.

Sueso te anima. obsecro te. deprecor te. Imploro te. ne quid ultra leuiter agas. nequid insolite geras. ne temere aliquid facias. ne repetatur malum. ne nascatur peccatum. Ne redeat iniquitas. ne recurrat malitia. ne denuo exoriatur nequicia.

ne resumatur in iusticia iures. *Ratio quid sit homo et quare natus sit*

Scito homo te metipsum. scito quod sis. scito cur ortus sis. *Ratio quare natus sis.* Scito te natus sis. in quem usum genitus sis. quare sis factus. quare aditione sis editus. ad quem rem sis in seculo percreatus. *Ratio de generatione hominis.*

Memento generationis tue. nature tue ordinem serua. *Ratio de generatione hominis.*

Esto quod factus es. Qualem te deus fecit. Qualem te factor celi condidit. quem te creator creauit. serua rectam fidem. tene sinceram fidem. custodi integram fidem. Maneat in te recta fides. sit in te incorrupte confessionis fides. nulla te insipiens doctrina decipiat. nulla religio praua corrumpat. nulla prauitas a fidei societate auertat. Nichil temere de deo loquaris. nichil de eo prauum ut impium sentias. nichil puerse sentiendo in dilectione offendas.

Esto in fide iustus: habeto in fide recta generationem sanctam. Quem inuocas fide. non abneges ope. Ab omnibus que lex uetat abstinere. Omnia que scriptura prohibet caue. nichil contra preceptum dei facis.

Ratio de bonis moribus

Sue in bonum. nullo adiuucto malo. Bonos mores nulla conuersatio praua quinquet. Opa recta sinistra facta non maculant. Malum mixtum bonis grammat plurima. Unum malum. multa bona perdet. Qui in unum peccauit. omnibus uicibus subiactus. Et unum peccatum multe iusticie perunt. Et unum malum multa bona posse subverti. In id quod delectatur corpus. animam non declines. Carnali dilectioni consensum prebeas. non animam tuam in potestate carnis. Restrena mentem ab appetitu carnis. Cor tuum cotidie discute. Cor tuum cotidie examina. Priuata examinatione. occultorum tuorum discute tenebras. et prouide latebras a se.

arum etodi. nulla amon. e uel
precio mo. imp uitate puaricant. Cito eni uiola
tur auro itici. cito corrumpitur munie. **Ratio de iusto iudicio.**

De iusto iudicio. temporalia luera no appetas. Pro iusticia. nullu
premium seculi queras. Iusticiam pro sola etna remuneratione
distribue. Qui enim presentia dona affectat. futura glia no
sperat. Qui bona alci h recipit. quod expetit pmiu no habet.
In iudicio aut numqm sine misericordia sedeat. **Ratio de emendatione.**

Custodi discretionem iusticie. Noli ee. plus iustus. qm iustum e.
Omne eni qd nimis est. uitiu e. Impia iusticia est. fragilitati
humane n ignosce. **Ratio de emendatione.**

Non g ames dampnasse. s; emdasse poti' et corrigere. Tene
rigore i discussione iusticie misericordia in difinitione serue. Iu
dicii exam sequat pietas. Distinctionis censuram tepet indul
gentia clemens esto in aliens. **Ratio de clementia.**

gentia. delictis. sic in tuis. Nec qsq; distici qm te iudices. n alr te.
n alit' alios penses. Sic alios iudica. ut ipe iudicari cupis.
Du enim indulges alieno peccato. t tibi misereris. Quod enim iu
re in alium statueris. eo iure tenebris. Qua lege pena condicione
quempiam iudicauis. eandem ipse iudicandus. Lex tua te gstrn
git. Iudicium quo alijs pones ipe portab. In eo enim in quo iu
dicas qdempnand' es. V in qua mensura mensus fuus. remecie
tur et adicietur tibi. **Ratio de diffinitione iusticie.**

Omnia aut pmiu quere. u cum iusticia defimas. Nullum q
depnes ante iudicium. nullu iudices suspicionis arbitrio.
an pba: sic iudica. Non enim qui accusatur. s; qui conuincit
reus e. Ficulofum e. quempiam de suspitione iudicare. **Ratio**

Non ambigus do iudici serua sententiam. **Qd de eodem.**
nostri tuo. quod nescis diuino comite iudicio. Non eni potest
codempnari humano examine. quem ds suo iudicio reserua
bit. In certa non iudicam. quousq; ueniat dominus q latentia
pducet in luce. Qd illuminabit abscondita tenebrar. Et manifestabit

Ratio ad m

Quamuis enim uetera sunt credenda
eius complentur. n̄ q̄ manifesto erant. n̄ q̄ ordine iu-
dicario. publicantur. **Ratio de summo honore.**

Quamuis summo honore summa sit et humilitas. Quamuis summo si humi-
litate tene. Quamuis sublimis potestatis sit in te celsitudo hu-
militate respice. Nō te extollat honor. Preside humilis: culmen sub-
limitatis. Tanto maiori humilitate aspicius quanto magis es dignita-
te preclarus. **Ratio.**

Impositas tibi curas humiliter exple. Traditū ministerium mente sub-
dita suscipe. Esto obediens diuine dispensationi. Voluntati eius contē-
ra potestatis ad epte: modester **Ratio.** ne n̄ audias.
eice. Potestatis iura ad epta: ordinato animo administra. Oia non
bulento. s; tranquillo corde dispone. **Ratio de relinquendi honore.**

Quamuis ut honores quos tene sine culpa n̄ potes. Sublimitas re-
honore magnitudo scelerum est. In maiori gradu. maior sine
dubio est. pena. Qui minor est uenit perim' est. Potentes autē pote-
tē comita patiuntur. Iudicium durissimum in qui possunt. Cui int-
tum datur. m̄tū ab eo querit. Cui plus comitit. pl' ab eo erigit
honore q̄ seculi picula gerit. Cito perditatur potestas. cito ruina pati-
tur. Quanto enim maior honor. tanto et maiora picula **Restat exceptio**

Alta arbor uento forci' agitata. tam ei' cito in ruinam q̄stri de hoc.

Aguntur. Excelsae turres grauiori casu percumbant. Altissimi mō-
tes crebris fulguribus feriuntur. In potente cito cadit inuidia. cito
patet insidij' gl'osus. Gl'ia enim inuidia parit. Inuidia uero picu-
la. **Ratio de gloria mundi.**

Quamuis quis in seculi gl'ia fulget. quamuis purpura auroq; re-
plendeat. quamuis cultu p̄cioso redimitus emineat. quamuis sit
multitudine p̄notatus. quamuis excubantium armis p̄tectus.
quamuis in numis obsequentiū cuneis constipatus. quamuis ag-
minib' cūctus. semp enim in pena est. semp in angustia. semp
in merore. semp in disemine. in sericis stratis cubat. s; turbid'.

ratione

